DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 2. VII. 1930
krat, prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 177 Ljubljana, sobota 2. avgusta 1930 Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Zmagovita pot „R 100“ v Kanado

V 75-urnem poletu je angleški tekmec Zeppelina prevozil 3400 milj dolgo pot od Cardingtona do Montreala

London, 1. avgusta. AA. Davi ob 2.30 je zrakoplov »R 100« srečno pristal na stolpu za pristajanje na letališču Saint Hubert pri Montrealu.

Pred pristankom je zrakoplov krožil več ur nad Montrealom in je moral malo prej zaviti proti jugu, da se je izognil velikemu viharju. Od Cardingtona do Montreala je letel 75 ur in prevozil 3400 milj. Približno 40 milj severovzhodno Quebeca je zrakoplo zašel v nevihto in je bil lahko poškodovan. Ko je vozil s hitrostjo 75 milj na uro, so zadeli zrakoplov trije močni sunki, ki so ga nekoliko poškodovali. Major Scott je nato takoj pregledal zrakoplov in našel, da ni bilo strukturne škode. Zrakoplov so začasno naglo popravili, nakar je nadaljeval polet. Ker se je prihod zrakoplova nekoliko zakasnil, je njegov poveljnik sklenil, da pristane šele ob zori.

Ko se je zdanilo, je ogromna stotisočera množica občudovala in burno pozdravljala zrakoplov, ki je ponosno krožil nad mestom, se približal pristajališču in se končno elegantno spustil k zemlji.

Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je brzojavno čestital k uspelemu poletu. V čestitki naglaša, da pomenja prihod zrakoplova »R 100« otvoritev novih komunikacijskih sredstev med Anglijo in Kanado. Združenim naporom angleške in kanadske vlade se je posrečilo, da se z zračnim prometom otvori nova trgovinska pot med Kanado in Anglijo. Iz Anglije so med drugimi pozdravili častništvo »R 100« ministrski predsednik Macdonald, letalski minister lord Thomson in letalski maršal Higgens.

»R 100« je največji in najhitrejši zrakoplov na svetu. Veljal je 450.000 funtov sterlingov. Zgradila ga je zrakoplovna družba Wickers Ltd v Howdenu po načrtu sira Dennitouna Burneyja, ki se je tudi udeležil poleta. Zrakoplov je opremljen s 6 »Rolls Royce Condor« stroji, ki razvijajo skupno 3900 konjskih sil. Prvi zrakoplov, ki je preletel Atlantski ocean, je bil angleški zrakoplov »R 34«. Letel je leta 1919. Anglija ima sedaj dva hitrostna atlantska rekorda: za zrakoplove in za letala. Prvi prekooceanski polet sta napravila iz Nove Fundlandske na Irsko leta 1919. letalca Alcock in Brown v Vickers Rollsroyce letalu.

London, 1. avgusta. AA. Kapetan Barnard, ki je v enprekinjenem poletu v 13 urah preletel 1250 milj dolgo progo iz Anglije na Malto, je nastopil danes ob zori povratni polet.

London, 1. avgusta. AA. Telefonski promet med Anglijo kontinentom in Ameriko, se je zadnja leta zelo razvil. Leta 1928. je je klicalo na telefon z obeh strani 887.290 oseb. Zadnje leto se je povišalo število telefonskih pogovorov na 1,099.000. L. 1930. bo to število še naraslo.

Anglija je sedaj v telefonski zvezi z 90 % dežel, kjer je v rabi telefon.

Francosko-nemška saarska pogajanja razbita

Nemci zahtevajo brezpogojno vrnitev saarskega ozemlja – Nemški komentar k prelomu v pogajanjih

Berlin, 1. avgusta. AA. Wolfbiro poroča: Državni sekretar von Simon, šef nemške delegacije, ki se nahaja v Kölnu pri pogajanjih glede saarske oblasti, je izjavil sotrudniku »Kölnische Zeitung«, **da so se pogajanja morala prekiniti zaradi neskladnosti med nemškim in francoskim stališčem.** Ta nesoglasja izvirajo iz tega, ker **francoska delegacija zahteva, da naj bo Francija udeležena v saarskih rudnikih, medtem ko nemška delegacija zahteva, da se saarska kotlina vrne Prusiji in Bavarski v neomejeno last.**

V vprašanju rudnikov so zastopniki vseh strank in strokovnih organizacij saarskega prebivalstva izjavili brez izjeme, da ne more biti govora o kakršnikoli rešitvi, ki ne bi upoštevala vrnitve saarske kotline v popolno svojino Pruske in Bavarske.

Francoska delegacija je mišljenja, da bi se v primeru plebescita prebivalstvo saarske oblasti izreklo za ohranitev sedanjega stanja. Toda to francosko pojmovanje je krivo. Nemčija čvrsto veruje, da bi v primeru plebescita tako rekoč 100 odst. prebivalstva glasovalo za nemško zahtevo. Do sporazuma bo moči priti šele tedaj, kadar Francija prizna važnost naših koncesij in ko bo uvidela, da niso najglavnejši smotri pogajanj neki materijalni interesi, nego pročiščenje nerešenih političnih vprašanj, ki so ostala še izza vojne in ki ne samo ne koristijo nemško-francoskemu sporazumevanju, nego tudi ne pomirjenju Evrope.

Razmerje med Slovani in Italijani

Zanimive in značilne konstatacije praških »Narodnih Listov« o položaju slovanske narodne manjšine v Italiji

Praga, 1. avgusta. AA. »Narodni listy« opisujejo sedanje razmerje med Slovani in Italijani, deloma na temelju publikacij holandske pisateljice Bekker van Boose, deloma po vesteh lastnih dopisnikov. L. 1927. je bila predana Društvu narodov pritožba, da je Italija zaprla 540 slovenskih in hrvatskih šol in pustila samo dve slovenski v Trstu, ki ju je pozneje prav tako zaprla. Razen tega italijanski fašistični režim poitalijančuje slovanska imena in je ukinil slovanske liste razen treh listov v Trstu in Gorici, katerih uredniki pa morajo biti člani fašistične stranke. Ko je holandska pisateljica vprašala, zakaj tako ravnajo z manjšinami, je dobila odgovor, da Italija ne more voditi liberalne politike, ker utegnejo njeni sosedi, ki so ji sedaj prijatelji, postati jutri njeni neprijateiji.

Poostritev odnošajev med Grčijo in Bolgarijo

Atene, 1. avgusta. M. Odnošaji med Grčijo in Bolgarijo so se v zadnjem času nenavadno poostrili, tako da je prišlo celo do odpovedi trgovinske pogodbe in neke vrste tihe carinske vojne. Od trgovinske pogodbe je imela Bolgarija največ koristi, ker je znašal bolgarski izvoz v Grčijo tridesetkrat več kakor pa grški izvoz v Bolgarijo. Kljub temu pa je skušala Bolgarija izigrati pogodbo na ta način, da je uvedla visoke zaščitne carine na predmete, ki so predstavljali glavni izvozni predmet Grčije. To je imelo za posledico, da je Grčija odpovedala trgovinsko pogodbo. V Bolgariji je sicer kaj kmalu prišlo do iztreznjenia, vendar pa je bilo že prepozno. Grčija je odklonila bolgarski predlog, naj bi se sklenila provizorna trgovinska konvencija in uvedla pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Vse dotlej, dokler Bolgarija ne bo ukinila novouvedenih zaščitnih carin, ki popolnoma onemogočajo grški uvoz v Bolgarijo, odklanja Grčija vsaka pogajanja. Bolgarska vlada je ponovno intervenirala v tej zadevi pri grškem poslaniku v Sofiji, vendar pa brezuspešno. Grčija vztraja na svojem stališču, obenem pa je seveda ukinila tudi vse ugodnosti, ki jih je uživala Bolgarija pri uvozu v Grčijo, tako da je ta uvoz popolnoma v zastoju.

Težka avtobusna nesreča

Bruselj, 1. avgusta. s. Malo pred poldnevom se je pripetila v bližini Hasselta v provinci Limburg težka avtobusna nezgoda. Dva avtobusa polna delavcev, sta v največjem diru trčila drug v drugega. Udarec je bil tako močan, da sta se oba avtomobila prevrnila v več metrov globok prepad. Štirje delavci so bili ubiti, dva težjenska nevarno, pet pa težko ranjenih.

Ostavka čsl. finančnega ministra dr. Engliša

Praga, 1. avgusta. h. Večerna izdaja »Narodnih listov« prinaša vest, *da je finančni minister dr. Engliš poslal ministrskemu predsedniku Udržalu pismo, v katerem izroča svojo demisijo.* Po informacijah vašega dopisnika je ta vest točna. Finančni minister Engliš, ki se nahaja na dopustu, bo prispel v sredo v Prago ter o tem vprašanju osebno razpravljal z ministrskim predsednikom. Začasno je treba vest sprejeti s pridržkom.

»Morosini« popravljen

Sušak, 1. avgusta. n. Današnji »Picollo« poroča„ da so bila 30. julija v Pulju končana popravila parnika »Francesca Morosinija«. Parnik »Morosini«, ki je prišel v Pulj 12. julija, je po izvršenem popravilu odplul v Benetke, kjer je dobil novega poveljnika in je danes ponovno prevzel plovbo na progi Benetke—Dalmacija. Novi kapetan »Morosinija« se zove Pastorelli, o katerem pravi »Picollo«, da je bil zelo dober letalec v času vojne in da je bil doslej poveljnik parnika »Pietro Foscari«. Za poveljnika parnika »Foscarija« je bil imenovan, kakor znano, kapitan Olivotto, ki je poveljeval »Morosiniju« v času, ko je povzročil katastrofo »Karadjordja«.

Obnovitev procesa proti dr. Dvořaku

Praga, 1. avgusta. AA. »Narodni osloboděni« piše, da se 5. avgusta obnovi proces proti podpolkovniku Dvořaku.

Carnera potolkel Cooka

Cleveland, 1. avgusta. AA. V prisotnosti 10.000 gledalcev je boksač Carnera potolkel knockout boksača Cooka iz Avstralije. Borba je trajala samo dva kroga.

PRVI DAN SLOVANSKEGA GASILSKEGA KONGRESA V LJUBLJANI

Ob najlepšem vremenu so se včeraj pričele gasilske slavnosti z otvoritvijo razstave, slovesnim sprejemom gostov in večerno bakljado — Odlikovanje zaslužnih gasilcev

Ljubljana, 1. avgusta

Tekom noči in današnjega dneva so neprestano prihajali novi gostje na gasilski kongres, ki so jih sprejemali zastopniki kongresnega odbora in člani stanovanjske sekcije, ki permanentno posluje pod vodstvom magistratnega ravnatelja Šebenika na kolodvoru. Zjutraj ob pol 9. so prispeli člani in vodstvo Slovaške gasilske enote v temnih krojih, z usnjenimi kapami in pasovi preko ramen. Transport je vodil starosta slovaške gasilske zveze Miloslav Schmidt in je štel 87 mož. Z njim so prispeli tudi delegati bratislavske gasilske župe Rajnoha, Julij Malarik, dr. Kočy in dr. Stelvy. Priključila sta se jim tudi namestnik staroste podkarpatske gasilske enote dr. Konstantin Šimanovsky in načelnik Aleksander Markovsky.

Poleg tega transporta slovaških gasilcev pa se je pripeljal tudi predsednik francoske gasilske zveze g. Guesnet s soprogo in dvema delgatoma, dalje poveljnik lizbonske gasilske čete Frederico Villar, kot zastopnik portugalske gasilske federacije predsednik poljsko-jugoslovenske lige in zastopnik poljskega tiska dr. Vaclav Kneblevsky z naknadno dospelimi poljskimi delegati Brobovskim in Bolzerjem iz Varšave ter inspektor poljske gasilske zveze Simon Jarozewsky.

Tekom dopoldneva so prispeli razni odlični voditelji jugoslovenskih gasilskih organizacij, med njimi poveljnik beograjske požarne brambe Milosavljević, zastopnik zveze gasilcev iz Baške g. Hadnjajev, starosta pančevaške gasilske čete dr. Lodz, dr. Teodor Ernst, starosta varaždinske župe, inž. Ladislav Trčka, poveljnik gasilske čete v Čupriji in Gligorije Kovačević, znani gasilski delavec v moravski banovini.

Prisrčen sprejem Čehoslovakov

Za ljubljanski kongres je bilo napovedano zlasti številno odposlanstvo iz Češkoslovaške. Da se oddolži tako častnemu posetu, je pripravljalni odbor priredil češkoslovaškim bratom posebno iskren sprejem. Gostje s slovanskega severa so prispeli v treh skupinah. Iz Slovaške je bila že zjutraj v Ljubljani. Druga, sestavljena iz Moravanov, je prispela s popoldanskim dunajskim brzovlakom, druga s tovraiši iz Češke, pa s popoldanskim gorenjskim brzovlakom. K sprejemu so se javili v imenu mestne občine gg. župan dr. Dinko Puc z občinskim svetnikom ravnateljem Likozarjem. Sokola je zastopal član starešinstva mag. svet. dr. Riko Fux; kot oficijelni zastopnik se je udeležil sprejema tukajšnji češkoslov. konzul gosp. dr. Resl z vicekonzulom gosp. Cihelko. Češkoslovaško - jugoslovensko ligo so zastopali gg. dr. Albert Kramer, minister n. r.; dr. Klepec, prof. dr. Lah in R. Juvan; Češkoslovaško obec Ljubljana pa g. Skružny. Sprejema so se nadalje udeležili davi došli tovariši iz Slovaške z deželnim načelnikom gosp. Moslavom Schmitom in odborniki gg. Robertom Brosmanom, Vojtehom Woldanom in Viktorjem Kardošem na čelu. Gasilstvo Podkarpatske Rusije sta zastopala starosta gosp. dr. Konstantin Šimanovski in podstarosta g. Aleksander Makovski. Za Jugoslovansko gasilsko zvezo je bil prisoten starosta gosp. Josip Turk, II. podstarosta Ljudevit Mrusek, tajnik ter glavni blagajnik Fr. Pristovšek ter odposlanci našega juga: za Hrvatsko gasilsko zvezv gosp. Marjan Hržić - Topuski; za Beograd poveljnik gasilnega zbora gosp. Milosavljević, za Južno Srbijo pa gosp. inž. Irčka, poveljnik gasilnega zbora sladkorne tovarne v Čupriji. Pri sprejemu je sodelovala tudi močna častna četa naših gasilcev. Posebno pozornost je vzbujala četa gasilskega naraščaja z Barja, ki jo je sestavil gosp. Janez Vrbinc, načelnik gasilnega društva Barje. Že prej došli gostje in občinstvo so napolnili peron do zadnjega kotička.

Prvi so se pripeljali Moravani z dunajskim brzovlakom. Godba »Zarje« je zasvirala češkoslovaški himni »Kde domov muj« in »Nad Tatru so blyska«. Mogočno je zadonel pozdrav množice došlim gostom, ki so živahno odgovarjali navdušenim klicem. Moravanov, ki zastopajo ogromno število 50.000 članov moravske deželne gasilske zveze, je prispelo 137. Vodi jih g. Hrab, podstarosta moravske zveze, v spremstvu zveznih funkcijonarjev tajnika g. Alojza Kotzmanna, načelnika moravske gasilske zveze gosp. dr. Hinka Svetlika, računovodje gosp. Fr. Rokosa, odbornikov gg. V. Brunneria in dr. Chareka ter načelnika samaritanske čete g. Jos. Jakubca. Behe z Morave so prisrčno pozdravili zbrani zastopniki, nakar so došli gostje odšli z dvema krasnima praporoma — gasilske župe Moravska Ostrava in moravske samaritanske čete — pred nastanjevalni urad, da pričakajo prihoda glavne skupine iz Češke.

Kake ol ure za tem je rivozil na ostajo gorenjski brzovlak, ki je pripeljal gros gostov iz Češke: 286 članov Češke deželne gasilske zveze s krepko samaritansko četo 30 mož. S to skupino je prispel g. Adolf Seidl, starosta Slovanske gasilske zveze, starosta zveze čsl. gasilstva in starosta češke deželne gasilske zveze s tajnikom Slovanske gasilske zveze g. Josipom Machačkom.

Viharni pozdravi so zadoneli po peronu obema vrlima organizatorjema slovanske gasilske zveze in ostalim bratom iz bratskega severa. Po prvem prijateljskem pozdravu se je pred nastanjevalnim uradom vršil sprejm došlih gostov.

Starosta jugoslovenskega gasilskega Saveza g. Josip Turk je v iskrenih besedah pozdravil dragega tovariša g. Seidla ter njegove sodelavce gg. Machačka, načelnika zveze Josipa Vydro ter odbornike Karla Kralika, Antona Pozdeno in Jana Suchomela, nakar je v imenu saveza izrekel toplo dobrodošlico vsem bratom iz Češkoslovaške, želeč jim da bi jim bilo bivanje med nami tako prijetno kakor v domovini.

Nato je povzel besedo čsl. konzul dr. Resel in pozdravil svoje rojake, zagotavljajoč jim, da so deležni tega lepega sprejema kot bratje med brati ter da enaka čustva kakor mesto Ljubljano navdajajo vse slovensko ljudstva, v čegar imenu jih je pozdravila prestolica. Župan dr. Puc je želel drugim gostom dobrodošlico Ljubljane, dr. Kramar jih je pozdravil v imenu Čsl. jugoslov. Lige, dr. Fux v imenu Sokola kraljevine Jugoslavije, g. Skružny pa v imenu Čsl. obce.

Po pozdravnih besedah se je razvil sprevod po Masarykovi in Miklošičevi cesti mimo Prešernovega spomenika pred Mestni dom. Vse ceste so bile zastavljene z množicami ljudstva, ki je vzklikalo došlim gostom. Iz sprevoda so se oglašali navdušeni klici mestu Ljubljani in kraljevini Jugoslaviji, zlasti radostno so bili povsod sprejeti živahni Moravani, ki so med pohodom zapeli par lepih narodnih pesmi. Med koračnicami godbe »Zarje« je sprevod dospel pred mestni dom, kjer so se postavile čete v stroj. Po obhodu čet, ki ga je izvršil starosta Seidl v spremstvu g. Turka so se gostje razšli na odkazana jim stanovanja.

Prvi transporti iz Jugoslavije

Prvi večji transporti gasilcev iz notranjosti države so jeli prihajati tekom popoldneva. Med prvimi so se pripeljali člani gasilskih društev Bjelina (31), Banjaluka (18), Dobrlin (21) in Brčka (19). Po brzojavih, ki jih sprejema kongresna pisarna, pa so že na potu tudi vsa prijavljena gasilna društva iz Vojvodine, Hrvatske in Slavonije ter severne Srbije, ki bodo dospela tekom današnje noči in jutrišnjega dne. Posebno močne bodo skupine iz Varaždina, Karlovca, Djakova, ki bo poslalo tudi močno četo samaritank, katere bodo nastopile na Ilíriji pri gasilskih in samaritanskih vajah.

Zastopstvo mesta Prage

S češko gasilsko enoto je prispelo tudi zastopstvo praške občine, in sicer občinski senator in presednik praških poklicnih gasilcev Martinec, načelnik poklicnih gasilcev Antonin Patel in Vaclav Radechovsky, instruktor poklicnih gasilcev ter četnik Karel Radon.

Bolgarska delegacija

Z večernim beograjskim brzovlakom sta se pripeljala tudi starosta bolgarske zveze gasilnih društev »Spasitelj« g. Nenčo S. Petev in tajnik osrednjega odbora g. Georgij Vasiljev.

Jutri dopoldan prispe predsednik bosansko-hercegovskih gasilskih organizacij g. Ilija Pintar in načelnik Krličbegovič, učitelj iz Sarajeva. Svoj prihod je naknadno prijavil tudi starosta banatske gasilske zveze Aleksander Szabo z namestnikom staroste Mito Jovanovićem in tajnikom banatske zveze dr. Akošem.

Bakljada in podoknici

Najpresrčnejši in od vse Ljubljane težko pričakovani uvod v velike gasilske praznike je bila nocojšnja serenada kumici prapora Ljubljanskega gasilnega društva dvorni dami gospe Franji dr. Tavčarjevi. Ko se je jedva zmračilo in so še škrlatne zarje lepega, prijetno svežega poletnega večera obrobljale horizont ljubljanske pokrajine, je ljubljanski Grad že zablestel v siju mogočnih reflektorjev. Na Bregu so se od vseh strani začele zgrinjati velike množice ljudstva in policija je že davno pred pol 21. uro začela vzdrževati red ter ga je tudi vzdržala do kraja. Z godbo »Zarjo« na čelu se je strumnih korakov izpred Mestnega doma, preko Mestnega in Starega trga ter čez šentjakobski most približal dolgi sprevod gasilskih čet z neštetimi pisanimi lampijončki. Pročelje Tavčarjeve hiše je bilo osvetljeno z reflektorjem in nepregledna množica vsenaokrog je z napeto pozornostjo pričakovala podoknice. Krasno ubrano so združeni pevci pod vodstvom Zorka Prelovca zapeli pesem »Bodi zdrava, domovina« in bilo je videti in čutiti, kako je prelepo petje s kumico, ki se je pojavila ob oknu v II. nadstropju, raznežilo tudi vse prisotne. Godba je nato zaigrala venček milih slovenskih popevčic, nato pa je zopet mehko ubrano vzvalovila ozračje in čuvstva Aljaževa »Divna noč«. Deputacija gasilcev se je med tem poklonila gospé kumici.

Takoj po odpeti pesmi so se zopet oglasila povelja in gasilske čete so spremljane od nepregledne množice odkorakale čez Kongresni trg in skozi Šelenburgovo ulico proti Taboru.

Takoj po odhodu z Brega je gasilska povorka krenila vso pot skozi špalir ljubljanskega prebivalstva proti Taboru. Ustavila se je pred hišo staroste JGZ g. Josipa Turka na Vidovdanski cesti in mu takisto ob navzočnosti velike množice priredila lepo podoknico. G. starosta se je ganjen zahvaljeval za ovacije, ki so na presrčen način razodevale, kako velike simpatije uživa v gasilskih četah in med vsem ljubljanskim prebivalstvom.

Po serenadi je na Gradu bučno zagrmel top, reflektorji so ugasnili in visoko pod nebo so začele švigati rakete, razblujujoč se v neštete pestre lučice. Napolnil se je ves Kongresni trg in tisoči so opazovali lepe prizore. V pozno onč je plalo življenje na vseh ulicah sredi Ljubljane.

Sprejem češkoslovaših gasilcev v Mariboru

Včeraj ob 2. popoldne se je pripeljal s praškim brzovlakom del delegatov češkoslovaških gasilcev, ki so potovali na ljubljanski kongres gasilstva. Mariborčani so dragim gostom priredili svečan in prisrčen sprejem. Poleg oficijelnih zastopnikov je bilo na glavnem kolodvoru, ki je bil okrašen z državnimi trobojnicami, tudi mnogo občinstva. Čim je prisopihal vlak izza košaških gričev, je zaigrala železničarska godba »Drava«, četa mariborskih gasilcev je v pozoru s praporom na čelu pozdravila svoje tovariše iz češkoslovaške republike, občinstvo pa je navdušeno vzkliikalo: Nazdar!

Ko se je vlak ustavil, so izstopili starešte posameznih češkoslovaških gasilskih župa. Za mestno občino je pozdravil goste magistratni svetnik Rodošek, v imenu JČL inž. Leben ter svetnik Knop, v imenu češkega kluba Bureš, za mariborsko sokolsko župo starosta prof. dr. Kovačič, za mariborsko gasilsko društvo poveljnik Voller, za jugoslovensko gasilsko zvezo njen podstarosta g. Vengust, ki se je pripeljal gostom nasproti ter jih je potem spremil v Ljubljano. Med postankom brzovlaka so mariborski gasilci postregli češkoslovaškim gasilcem s svežim pivom, godba »Drave« pa je med slavnostnimi govori igrala razne komade. Po govoru svetnika Knopa je najprej zaigrala češkoslovaško, nato pa jugoslovensko državno himno. Še predno so se utegnili Mariborčani z gosti malo pogovoriti, je vlak odpeljal med prisrčnim vzklikanjem občinstva drage bratske goste proti Ljubljani.

Visoka odlikovanja

Beograd, 1. avgusta, AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovano predsedstvo vseslovanske gasilske zveze, in sicer:

z redom sv. Save III. reda inž. **Stanislav Tvardovsky** iz Varšave, predsednik gasilske zveze poljske republike; **Josip Turk** iz Ljubljane, starosta Jugoslovenske gasilske zveze;

z redom sv. Save IV. reda **Rihard Engelsberger,** trgovec iz Krškega, predsednik kongresnega odbora JGZ; **Josip Machaček,** tajnik slovanske gasilske zveze; **Franc Pristovšek,** upravitelj šole na Vrtači v Ljubljani, tajnik JGZ **Ivan Steudte,** posestnik iz Ptuja, predsednik gasilskega društva v Ptuju; **Stanko Žagar,** mestni svetnik in predsednik prostovoljnega gasilskega društva v Križevcih. (Kakor znano je bil pred par dnevi odlikovan z redom sv. Save III. tudi predsednik Slovanske gasilske zveze g. Seidl. Op. ur.)

Komunistični fiasko

Beograd, 1. avgusta r. Po vesteh iz evropskih velemest se je velika demonstracija, ki so jo pripravili komunisti za prvi avgust po vsej Evropi povsodi popolnoma ponesrečila. Delavstvo se komunističnemu pozivu skoraj nikjer n odzvalo. Le ponekod je prišlo do večjih in manjših incidentov, ki pa so ostali brezpomembni.

Pozdravljeni, slovanski gasilci

Ljubljana, 1. avgusta

Naše mesto je zopet dobilo slavnostno lice. V krasen poletni dan so vzplapolale številne trobojnice. Po glavnih ulicah in trgih se vijejo praporci in opozarjajo s svojimi živimi barvami in emblemi, da Ljubljana sprejema mednarodne goste. Sprejema jih z odkritosrčnim veseljem, s svojim že tradicionalnim gostoljubjem. Dobro se zaveda, da ji prihajajo v goste možje, ki stoje na čelu človekoljubnega dela, — člani ene najuglednejših humanitarnih organizacij.

In čeprav so na ljubljanskem gasilskem kongresu zastopani tudi Poljaki, Francozi, Bolgari, Belgijci, celo daljni Litavci, je vendar stara, tolikokrat preizkušena vez med češkoslovaškim severom in slovanskim jugom vtisnila tudi temu slavju najjačje obeležje. V stotinah so prispeli k nam gasilci iz Češke, Moravske in Slovaške. Častitljivo geslo »Zvestobo za zvestobo« je tudi na tem področju užgalo srca in se razširilo v daljne trge in vasi — povsod, kamor pronika plemenita misel vzajemne pomoči.

Še niso pozabljeni veličastni dnevi v jugoslovenski prestolnici, ko je Sokolstvo slovanskega severa in juga znova in s prekipevajočim navdušenjem priseglo zvestobo sveti misli naših očetov, da se bodo Slovani rešili in uveljavili v svetu le tedaj, če se bodo med seboj zbliževali in spoznavali. Poleg Sokolov je slovansko gasilstvo druga ljudska, z duhom discipline in pravega tovarištva prožeta organizacija, ki je baš po zaslugi Čehov vtelesila v sebi živo slovansko idejo.

Ob tem kongresu nam uhajajo misli v čase, ko smo govorili o usodi avstrijskih Slovanov. Takrat si je avstrijska vlada prizadevala, da bi v slovanskih krajih dala vsem človekoljubnim organizacijam nevtralno, anacionalno obličje, med tem ko je v narodnostno mešanih krajih odkrito pospeševala nemške organizacije. Tudi gasilstvo bi se bilo moralo po željah avstrijske službene politike kar moči »nevtralizirati«, toda pobarvati se s črno-rumenim patriotizmom. Marsikomu je še v spominu, kako je dunajska vlada priporočala tudi slovanskim gasilskim organizacijam, da sprejmejo »zaradi enotnosti v človekoljubni akciji« nemški poveljevalni jezik. Hoteli so imeti izven naroda stoječa gasilska društva, kakor da bi bilo prostovoljno človekoljubno delo nekaj, kar more biti izven naroda in izven sredine, v kateri vznika in za katero deluje!

Baš Čehom, ki so imeli v svojih mestih, trgih in vaseh močne gasilske organizacije, gre hvala, da so se odločno postavili zoper nečedna dunajska stremljenja. Da, gasilec ni politik, ker je človekoljub, ki pomaga povsod, kjer je treba pomoči. Toda duh vzajemne pomoči, ki ga vodi k osebnim žrtvam, ne more in ne sme izključevati narodne zavesti. Zakaj narod je tisti, ki s temi organizacijami brani svoja selišča, svoje vasi, trge, mesta pred pustošenjem ognjenega elementa. Narod si tvori samaritanske čete, rešilne oddelke!

In v tem spoznanju je češke gasilce na Češkem, Moravskem, v Šleziji prešinila zavest narodnega človekoljubja — zavest, ki ni slonela na neplemeniti sebičnosti, ki bi člana drugega naroda zapustila v nesreči, marveč je samo manifestirala svojo pripadnost k narodu, k nacionalnim tvornim in obrambnim silam. Ta zavest je reorganizirala češko gasilstvo in ga zbližala s poljskim in slovenskim; v letih, ko smo tedanji avstrijski Slovani čutili, da imamo skupno narodno usodo, je gasilstvo s Sokolstvom in z drugimi pokreti gradilo nad našim nacionalnim življenjem veliko, bleščečo, v daljno prihodnjost vzpeto kupolo slovanstva. Postalo je nacionalna sila, ki zbira vse zdrave elemente, jih vzgaja k vzajemnosti, čisti, bodri in pripravlja za bodočnost.

Ta slovanski pokret med gasilstvom je bil tem večjega pomena, ker je gasilstvo zajelo v svoj krog predvsem kmečko prebivalstvo. Iz plemenite ideje o skupni obrambi vasi je rastla plemenita misel skupne obrambe naroda. Iz te misli je naravno vznikla misel, da bodo slovanske edinice le tedaj močne, če se strnejo v skupno falango.

Preko vseh viharjev vojne, preko silnih nalog, ki so se zastavile mladim slovanskim državam po osvoboje-nju, je Sokolstvo in gasilstvo očuvalo slovanski ideal tudi v najširših društvenih plasteh. In prav to je tisto, kar nas v teh slavnostnih dneh najbolj navdaja z veseljem: Iz češkib, moravskih, slovaških vasi so prišli k nam vrli odposlanci gasilstva z zavestjo, da prihajajo med svoje najožje zaveznike. Čutimo, da so ti junaki človekoljubja, ti pionirji vzajemne pomoči, opora tistega koridorja src, ki preko tuje države in tujega naroda spaja slovanski sever s slovanskim jugom. In še to čutimo, da so nam ti možje prinesli pozdrav češkib in slovaških polj, kmečkih slojev, trškega in vaškega okolja. Misel o neki skupni usodi, ki jo je zgodovina potrdila ob koncu vojne, še ni zamrla. Njeni žarki osvetljujejo megle bodočnosti. In vsi vemo: čim več skupnih vezi, tem sigurnejša bo naša bodočnost! Čehoslovakom so se pridružili bratje Poljaki in Rusi ter prišli k nam polni bratske ljubezni. S posebno presrčnostjo jih pozdravljamo v naši sredi. Brez njih ni slovanstva. Navzočnost delegata iz sosednje Bolgarije občutimo kot srčno uteho in ga gledamo kakor lastovko v pomladi. Ljubljanski kongres je zadobil s prisotnostjo delegatov naših zapadnih zvestih zaveznikov Francozov in Belgijcev svoj mednarodni sijaj. Njim velja enako presrčna dobrodošlica kakor zastopnikom daljne severne Litve.

Velike so še naloge, ki čakajo jugoslovensko gasilstvo, široko mu je polje za razmah in delo. Ljubljanski kongres bo gotovo začrtal nove smernice in poglobil brazde. Slovenski gasilci, ki so se učili organizacije pri bratih Čehih in delali skupno z njimi, imajo baš tu važno poslanstvo. Gasilska organizacija je delo človekoljubja, a ni samo to: je organizacija drobnih, etično višjih posameznikov, ki so voljni žrtvovati za celoto. Zato z njo računa tudi narod, zato je in ostane ena njegovih najzdravejših sil, ki korenini globoko v ljudstvu, v njegovi ljubezni do domačije, v njegovem domovinskem čutu.

Brez kričečih besed, z iskrenim priznanjem in hvaležnostjo pozdravljamo v naši sredini junake slovanskega človekoljubja — pozdravljamo toplo vse, naše in goste, želeč jim, da bi ljubljanski kongres razširil in učvrstil njihove vrste!

Zdravo, plemeniti možje!

Zaključek sinajske konference

Včeraj je bila konferenca z uspehom zaključena – Sklepi konference so v skladu z nedavno agrarno konferenco v Bukarešti

Bukarešta, 1. avgusta. AA. Rador poroča: Danes je bila v Sinaji konferenca pod predsedstvom jugoslovenskega ministra dr. Kumanudija. Rumunski delegati so navajali sklepe, sprejete na nedavni jugoslovensko-madžarsko - rumunski konferenci v Bukarešti, naglašajoč potrebo, da se dožene, ali so ti sklepi v soglasju s konferenco v Sinaji. Delegati so konstatirali, da ni nikakega nesoglasja med sklepi na omenjeni konferenci v Bukarešti in na konferenci v Sinaji. Delegaciji sta izdelali metodo, kako naj se izvede sporazum med Rumunijo in Jugoslavijo in kako naj se doseže sodelovanje z drugimi državami.

Na koncu seje je rumunski minister za trgovino Madgearu izjavil novinarjem, da je konferenca dala odlične rezultate, ki jih bo treba v bližnjem času izvesti. Danes popoldne bo svečana sklepna seja.

Izjava rumunskega trgovinskega ministra

Sinaja, 1. avgusta. AA. Rumunski minister za trgovino Madgearu je dal listom tole izjavo:

Nikoli ni še kaka konferenca začela svoje delo s tolikimi nadami na uspeh kakor ta. Dva prijatelja ne iščeta formul intimnega sporazuma. Jugoslavija in Rumunija sta odločeni postaviti temelje sporazuma, ki mora postati splošen za vse sosedne poljedelske države, da se kasneje ustvari ravnotežje med poljedelskimi in industrijskimi državami in da se zgradi veliko delo za dolgo dobo, ki bo velikega pomena za bodočnost Evrope. Omejen je naš sporazum in z zelo skromnimi smotri se vrši v Sinaji konferenca, ki predstavlja poskus novega načina določenega službi velikega ideala.

Češki Nemci predlagajo industrijsko fronto proti agrarnim državam

Praga, 1. avgusta. AA. »Bohemia« prinaša predlog poslanca Mislingera, da bi se moglo rumunsko-jugoslovensko-madžarski fronti postaviti nasproti organizacija, v kateri bi bile Nemčija, Češkoslovaška in Avstrija, ker je gospodarska struktura teh držav ista. Tako bi bilo moči delati z agrarnim blokom na vzajemni izmenjavi blaga in tako ustvariti v srednji Evropi ravnotežje v poljedelski in industrijski proizvodnji.

Komunistična grozodejstva na Kitajskem

Tokio, 1. avgusta. s. Takoj ko se je izvedelo, da so komunisti porušili poslopje japonskega konzulata v Čangši, je sklical ministrski predsednik Shidehara sejo ministrskega sveta, na kateri je poveril zunanjega ministra, naj naslovi nankinški vladi energičen protest in zahteva popravilo škode. Kakor se je izvedelo, se bo japonska vlada sporazumela glede nadaljnjih ukrepov z vladama Anglije in Amerike, čijih konzulata sta bila tudi poškodovana. Štirje japonski rušilci so po nalogu vlade odplula proti kitajski obali.

Šanghaj, 1. avgusta. AA. Ko je križarila angleška topničarka na reki Sagsa, je bila obstreljevana od rdečih čet. Topničarka ni poškodovana, pač pa so neke tuje ladje dobile težje poškodbe.

Upokojitev sodnikov

Beograd, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta upokojena gg. *Franjo Rekar,* predsednik okrožnega sodišča v I-3 v Ljubljani in *Anton Mejač,* starešina sreskega sodišča v I-3a v Ribnici.

Nov sodnik Stola sedmorice

Beograd, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za sodnika v I/2 oddelek B stola sedmorice v Zagrebu Anton Nagode, sodnik v I/3 višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Imenovanje v veterinaski službi

Beograd, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za veterinarskega svetnika v Ljubljani v I/6 dr. Viljem Jeziček, dozdaj v Ptuju.

Ameriški Slovenci v Sarajevu

Sarajevo, 1. avgusta, p. Popoldne ob pol 2. je prišla v Sarajevo s posebnim vlakom iz Dubrovnika velika skupina ameriških Slovencev. Že uro pred prihodom vlaka se je zbrala na kolodvoru mnogoštevilna slovenska kolonija v Sarajevu s predstavniki Slovenskega kluba odpel pozdravno pesem, tajnik kluba g. Zemljič pa je pozdravil goste in jim izrekel prisrčno dobrodošlico. Po njegovem govoru je pevski zbor zapel zopet več pesmi, dočim so klubove članice obsule goste s cvetjem. S kolodvora so se gostje odpeljali v mesto, in sicer v bogoslovnico s posebnimi tramvajskimi vozovi, ki jih je dala na razpolago sarajevska občina. Popoldne so gostje odšli z zastopniki Slovenskega kluba v Ilidže in k izviru Bosne, jutri pa bodo nadaljevali ogled Sarajeva.

Slava kraljeve garde

Beograd, 1. avgusta, č. Pešpolk kraljeve garde je danes izredno svečano proslavil svojo slavo. Polk je bil postavljen ob 10. dopoldne na dvorišču vojašnice ter mu je poveljeval med svečanostjo bataljonski komandant Jovan Leko, poveljnik polka polkovnik Ljubiša Živković, brat ministrskega predsednika pa je sprejemal goste. Nekoliko po 10. je dospel vojni minister general Hadžić s šefom svojega kabineta polkovnikom Todorovićem. Obšel je fronto polka z vršilcem dolžnosti komandanta kraljeve garde generalom Maksimovićem in polkovnim komandantom polkovnikom Živkovićem. Na njegov pozdrav so mu vojaki strumno odzdravili. Cerkvene obrede so po vrsti izvršili pravoslavni, katoliški in muslimanski svečenik ob petju vojaškega pevskega zbora. Po obredih in rezanju kolača je imel polkovnik Živković govor, v katerem je omenjal borbe za osvobojenje in zedinjenje, započete od Karadjordja in nadaljevane od kralja Petra I. Velikega ter njegovega zvišenega sina kralja Aleksandra I. Ob koncu govora je pozval vojake, naj vzkliknejo: Živel kralj! Svečanosti so prisostvovali ministra Radivojević in dr. Švegel ter mnogoštevilna generaliteta in odlično meščanstvo. Po govoru polkovnika Živkovića je polk defiliral pred vojnim ministrom in ostalimi gosti, zatem pa je bila vojakom in gostom prirejena zakuska.

Srebrnjaki po 10 Din

Beograd, 1. avgusta. č. V finančnem ministrstvu se pripravlja predlog za ministrski svet, po katerem bi se dosedanje novčanice po 10 Din zamenjale s srebrnimi novci po 10 Din. V promet bi jih prišlo za eno milijardo. Država bi pri tem zaslužila 4 odstotke. Srebrni denar naj bi se koval v državni kovnici.

Železniška nesreča v Novem Sadu

Novi Sad, 1. avgusta. p. Davi ob 3.30 se je pripetila na tukajšnjem kolodvoru težja nesreča. Prometni uradnik Aleksander Cubert je hotel prekoračiti tir, da bi pregledal signale. Ker pa ni pazil na premikajoče garniture, je prišel med dva vagona, ki so ju baš premikali. Odbijači so mu zdrobili prsni koš, tako da se je na mestu zgrudil in padel pod kolesa, kjer mu je nato odrezalo še desno nogo pod kolenom. V brezupnem stanju so ga prepeljali v bolnico, kjer je v groznih mukah izdihnil ob 10. dopoldne. Tragična nesreča simpatičnega uradnika je izzvala splošno sočutje.

Angleška admiralska jahta v Splitu

Split, 1. avgusta. č. V nedeljo prispe v Split angleška admiralska jahta »Brionic«, na kateri potuje soproga poveljnika angleškega sredozemskega brodovja lorda Chatfielda z dvema hčerkama in sinom. Jahta bo ostala v Splitu več dni.

Požar v Beogradu

Beograd, 1. avgusta. p. Med opoldanskim odmorom je okrog 13. izbruhnil požar v znani beograjski knjigarni Vasić & Jocić v Knez Mihajlovi ulici. Ogenj je izbruhnil v delavnicah, ki so nameščene v mansardi. Razširil se je zelo naglo na skladišče, kjer je imel v zalogi papirja in knjig obilo hrane. Razvijal se je ogromen oblak črnega dima, ki je zajel vso okolico. Ker se nahajajo v neposredni bližini carinska skladišča, je obstojala nevarnost, da se ogenj razširi v to smer, kar bi lahko dovedlo do katastrofe. Škoda je kljub temu zelo velika, ker so uničene vse delavnice in velika zaloga papirja in knjig. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

Razpis volitev v Bolgariji?

Sofija, 1. avgusta. M. V političnih krogih se uporno vzdržujejo vesti, da bodo spomladi razpisane nove parlamentarne volitve. Bolgarija bo s tem dosegla rekord, ker bodo to že 23. volitve po končani svetovni vojni. V ospredju političnega zanimanja je vprašanje volilne reforme. Vlada napoveduje, da bo izvršila revizijo volilnega zakona ter uvedla dvodomni sistem. V opozicijonalnih krogih pa naglašajo, da ima revizija volilnega zakona zgolj namen, prikrojiti volilni red tako, da bi si vlada zasigurala večino.

Proslava 600-letnice Kočevja

Pričela je sinoči z bakljado in županovim govorom — Pomembno pismo predsednika lige narodnih manjšin dr. Vilfana — Število zunanjih gostov ni obilno

Kočevje, 1. avgusta 1. S slavnostno bakljado so se nocoj pričele tridnevne slavnosti v proslavo 600-letnice naselitve kočevskih Nemcev v naše kraje. Prijazno kočevsko mestece se je oblelo v svečano obleko in skoro vsa poslopja so okrašena z zelenjem in državnimi trobojnicami. Četudi je mesto Kočevje do dveh tretjin slovensko, praznuje vse mesto brez izjeme jubilej nemškega dela prebivalstva v dokaz, da gre v novi naši narodni državi predvsem za skupno delo na vseh poljih javnega življenja.

Tekom današnjega dne je pripravljalni odbor s predsednikom odvetnikom dr. Arkom na čelu sprejemal na kolodvoru goste, ki so iz raznih strani prišli na proslavo. Pričakovali so sicer dokaj večji dotok gostov že tekom današnjega dne, toda očividno pridejo šele k glavnim nedeljskim svečanostim. Tekom današnjega dne je prispelo le okrog 50 bivših nemških uradnikov in kočevskih izseljencev, pač pa se je že prejšnji dan zbralo v Kočevju več sto »Američanov«, ki so prihiteli iz svoje nove domovine v stare kraje, da se udeleže pomembne proslave. Na postaji je postavljen velik slavolok z letnico »600«, na obeh straneh slavoloka pa vihrata mogočni državni trobojnici.

Mesto nudi došlecu, ki ga je morda zadnjič videl pred desetimi leti, razveseljivo sliko razvoja in napredka. Pred 10. leti je štelo Kočevje jedva dobrih 2000 duš, po prevratu pa je tudi v njem zaplapolalo novo življenje in število prebivalstva je poskočilo na 3.600. Nastala je cela vrsta novih industrij, ki nudijo delavstvu kruha in zaslužka. Kočevje ima danes dve tekstilni tovarni, deloma razširjeni premogovnik, električno centralo, štiri parne žage itd. Že iz tega je razvidno, da je Kočevje pod Jugoslavijo doživelo nepričakovano lep razvoj, a obeta se mu še nadaljnji razmah.

Kmalu po 7. uri se je začela po ulicah zbirati mladina z lampijončki in zastavicami. Na zbirališču pred bivšo pivovarno Union se ji je pridružilo mnogo meščanstva obeh narodnosti, nakar se je formirala povorka z oddelkom gasilcev in z godbo dravske divizije na čelu. Povorka je ob pol 21. kreniła skozi glavne ulice do Glavnega trga, kjer se je ustavila pred mestnim magistratom. Raz balkona mestnega magistrata je pozdravil množico kočevski župan g. Maks Kostanjevec z naslednjim pomembnim govorom:

Govor župana Kostanjevca

Spoštovani slavnostni gostje!

Čast mi je, da Vas v imenu mestne občine kar najprisrčneje pozdravim vas vse, ki ste prišli od blizu in daleč, da počastite s svojo prisotnostjo naši prijazno mestece, ki se pripravlja, da proslavi te dni spomin na ono dobo, ko so se pred 600 leti predniki sedanjega nemškega dela Kočevarjev naselili v teh krajih. Pozdravljam vas vse, bodisi, da vas je kot inozemce privabila proslava, da podate roko svojim sonarodnjakom, bodisi da vas je kot tujerodce ista želja ali pa morda hrepenenje po vaših rojstnih domovih. Poseben pozdrav velja še vam, ki se niste plašili dolge in naporne poti preko širokega oceana, da daste s svojo navzočnostjo proslavi še poseben pomen. Vsem, naj že pojmujete tujino za svojo domovino ali pa vam je domovina naša mila Jugoslavija, vsem izrekam s tem prisrčno dobrodošlico. Mesto si je že nadelo svečano obleko. Svečano in slavnostno je tudi vaše razpoloženje, o čemer priča povorka, v kateri ste prikorakali. To slavnostno razpoloženje pa je tudi upravičeno. Upravičena je tudi vaša radost, saj je blagovolil Nj. Vel. kralj milostno privoliti, da se vrši proslava pod visokim pokroviteljstvom njegovega tretjega sina, Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Nj. Vel. kralj je s tem pokazal, da ceni in uvažuje vse svoje podanike, ki so lojalni in zvesti državljani. Ponosni smemo biti na ta kraljev čin, ki znova dokazuje vsepovsod znano stremljenje Nj. Vel. kralja po likvidaciji nesporazumov, izvirajočih z prejšnjih časov. Prav tako je kraljevska vlada prožila za proslavo vsestransko dejansko podporo. Dokumentirala je s tem znova, da hoče nepokolebljivo spoštovati obveznosti, ki jih je prevzela do narodnih manjšin po mednarodnih pogodbah, še več, da hoče iti še dalje preko dolžnosti, ki jih ji nalagajo mednarodne pogodbe. Dokazala je s tem svojim postopanjem, da hoče vselej in povsod ter ob vsaki priliki sodelovati na pomirjenju narodov v želji, da se doseže mirno sožitje celokupnega prebivalstva. Mislim, da smo upravičeni domnevati, da bosta oba dela tukajšnjega prebivalstva pravilno razumevala to stremljenje vlade. Slovenci, danes v večini, niso nikoli hoteli in tudi danes nočejo ovirati nemškega življa, ki se je v teh krajih naselil pred 600 leti kot tu sem priseljen gost. Nemci na drugi strani bodo gotovo vsak čas pripravljeni dokazati svojo lojalnost in zvestobo do naše narodne države.

Župan dr. Kostanjevec je nato ponovil svoj govor v nemščini, nakar ga je zaključil v slovenskem jeziku z besedami:

Pozivam vse navzoče, da skupno z menoj vzkliknejo Nj. Vel. kralju Aleksandru I., našemu viteškemu vladarju, Nj. Vis. kraljeviču Andreju, pokrovitelju naših slavnosti in vsemu vladarskemu domu trikratni Živio! Hoch!

Množica se je navdušeno odzvala njegovemu pozivu in prirejala dolgotrajne in viharne ovacije kralju in vsemu kraljevskemu domu ter Jugoslaviji.

Povorka je nato krenila dalje po ulicah v spodnji del mesta, kjer se je okrog pol 10. razšla. Opažalo pa se je, da v povorki ni bilo zunanjih gostov. Izmed markantnejših nemških voditeljev je bilo opaziti samo bivšega vojvodinskega poslanca dr. Grasla.

Pismo dr. Wilfana slavnostnemu odboru

Odbor za proslavo kočevske šeststoletnice je povabil k svečanostim tudi predsednika mednarodnih kongresov manjšin g. dr. Josipa Wilfana. Ta je na povabilo odgovoril z naslednjim velepomembnim pismom:

Dunaj, 30. junija

Spoštovani odbor!

Pred enim tednom sem prejel Vaše povabilo na proslavo kočevske 600-letnice. Zovete me, ni dvoma, kot tistega, ki je imel čast predsedovati dosedanjim kongresom evropskih narodnih manjšin od 1925. leta dalje in ki sedaj načeluje odboru za pripravo šestega takega zborovanja, sklicanega na prve dni septembra. Prav ta poslednja naloga, ki postaja tem obsežnejša in nujnejša, čim bolj se bliža dan našega sestanka, mi brani v moje najgloblje obžalovanje, da se ne morem odzvati častnemu pozivu.

Ko moram to naznaniti, dovolite, prosim Vas, da vsaj pismeno, ob kratkem, izrazim čustva in misli, ki bi se z njimi udeležil tako pomembne slavnosti. V svojstvu, kateremu pripisuje Vašo pozornost, želim, da da bi proslava kočevske 600-letnice pomenila za oba prizadeta naroda popoln uspeh v smislu njunega vzajemnega boljšega razumevanja in zbliževanja in s tem hkrati tudi velik uspeh obče ideje, kateri služijo kongresi everopskih nacionalitet.

Toda poleg naloge, ki me je združila na skupno delo z zastopniki najrazličnejših evropskih nacijonalitet, in izmed teh, v prvi vrsti, z odličnimi predstavniki nemških manjšin iz raznih držav v osredju in na iztoku našega kontinenta, stopa za mene v ospredje, prav ob kočevskem slavju, moja Julijska Krajina, ki je v njej en, ne maloštevilen del našega naroda, če morda ne celo prvoselec, kaor nekateri trdijo in dokazujejo, vsekaor že vsaj tisočdvesto let nastanjen, dvakrat toliko kolikor Kočevci v svoji deželi.

Z odkritosrčno zahvalo za povabilo, prosim, sprejmite za sebe in svoje vrle kočevske rojake moje najtoplejše čestitke in najboljše želje o zgodovinskem prazniku, ki ga slavijo s kočevsko pokrajino ne samo nemški bratje in sestre od blizu in daleč, nego ga tudi poveličujeta s svojim isimpatijami pod visoko zaščito samega kraljevega princa, jugoslovenska vlada in jugoslovensko ljudstvo.

Izvolite sprejeti zagotovilo itd.

Dr. Josip Wilfan.

Stavka v severni Franciji se širi

Pariz, 1. avgusta, s. Severno-francoska protestna stavka zaradi odtegljajev pri mezdah v korist socijalnega zavarovanja, se bo po vsej priliki znatno razširila. Ker so potekla pogajanja med delodajalci in delojemalci pod predsedstvom delovnega ministra Lavala v Parizu brez uspeha, so sinoči komunistične delavske organizacije tekstilnih delavcev v Roubaix-Tourcoingu sklenile splošno stavko. Socijalno-demokratske in krščanske delavske organizacije bodo šele v nedeljo končnoveljavno sklepale o tem, vendar že sedaj ni dvoma, da bodo tudi te organizacije za ponedeljek prihodnjega tedna proglasile splošno stavko. V tem primeru bi se priključilo štrajku 120.000 tekstilnih delavcev, s čemer bi število stavkajočih naraslo na okroglo 220 tisoč.

Premijera češke opere v Berlinu

Praga, 1. avgusta. AA. »Prager Tageblatt« poroča, da v berlinski operi prvič izvajajo Janečkovo delo »Hiša smrti«. Besedilo je prevel Max Brod.

Upokojitev v policijski službi

Beograd, 1. avgusta. p. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim je upokojen okrajni nadzornik policijskih agentov pri policijski upravi v Ljubljani Vekoslav Ljubičić.

Hmeljski trg

Praga, 1. avgusta. h. Po začasnih cenitvah je stanje hmelja po republiki naslednje: V žateškem okraju je hmelj v cvetju. Rast in splošno stanje sta neizravnana. Letina bo po vsej priliki slabša od lanske. Tudi pri Roudnicah je stanje hmeljskih nasadov neizravnano. Hmelj, ki so ga spomladi napadli bolhači je slab. V splošnem imajo rastline mnogo manj cvetnih nastavkov kot lani. Če se vreme ne bo v kratkem izboljšalo, bo letina za polovico slabša kot lani. Na vzhodnem Češkem pri Chrudimu je zadnji dež zelo koristil nasadom. Škodljivcev tamkaj ni. Letina bo neenaka, toda prav dobre kakovosti.

Požar v železniški kurilnici

V kurilnici na Gorenjskem kolodvoru v Ljubljani je snoči nekaj po 22. nastal požar. Z dolgotrajnim piskanjem so lokomotive pozivale k reševanju. Uslužbencem in gasilcem je uspelo požar kmalu udušiti, da škoda ni prevelika.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za soboto: Pretežno jasno in bolj toplo.

SLOVANSKI GASILSKI KONGRES V LJUBLJANI

Prvi kongresni dan - Pričetek kongresnih svečanosti in prireditev z otvoritvijo gasilske razstave - Sprejem slovanskih in drugih inozemskih gostov - Ljubljana v praznični obleki - Silna moč češkoslovaškega gasilstva

Z otvoritve gasilske razstave v prostorih ljubljanskega velesejma: pozdravni govor staroste JGZ g. Josipa Turka; okrog njega zastopnik Nj. Vel. kralja in drugi častni gostje ter delegacije inozemskih gasilskih organizacij.

Ljubljana, 1. avgusta

S slavnostno otvoritvijo gasilske in z njo združene umetniške razstave se je danes pričel prvi zletni dan Vseslovanskega gasilskega kongresa v Ljubljani. Kljub pesimističnim napovedim vremenskih pratikarjev je vreme kakor nalašč solnčno in sveže. Ljubljana se je vsa odela v praznično obleko. Z vseh poslopij, kakor le redkokdaj, vihrajo naše ponosne jugoslovenske trobojnice, med katerimi se vijejo tudi prijazne barve prijateljskih držav. Po Masarykovi, Miklošičevi in Gosposvetski cesti pa plapola še nepretrgan niz praporcev z gasilskimi znaki, ki jih je izdelal umetno-obrtni atelje Luja Matjana po navodilih načelnika olepševalnega odseka kongresnega odbora g. E. Gostiše.

Adolf L. Seidl,
starosta slovanske in češkoslovaške gasilske zveze.

Josef Machaček,
podstarosta slovanske gasilske zveze in voditelj češkoslovaške delegacije za ljubljanski kongres.

Kongresni trg je tako praznično odte, kakor že ni bil od zadnjega vsesokolskega zleta v Ljubljani. Na vseh kandelabrih se zibljejo zeleni venci in girlande, ki jih vežejo nepretrgani nizi pestrobarvnih praporcev z gasilskimi emblemi vse od kina Matice pa do znamenja sv. Trojice pred prenovljeno uršulinsko cerkvijo, pred katero se bo v nedeljo vršila slovesna služba božja, ki jo bo opravil gasilski kurat g. prof. dr. Mihael Opeka.

Po mestu je bilo že zjutraj opažati številne skupine tujih gostov v najrazličnejših gasilskih uniformah. Med njimi so posebno številni slovaški gasilci, ki so dospeli zjutraj ob pol 5. pod vodstvom g. Miloslava Schmidta, staroste slovaške gasilske enote, novinarja v Turčanskem Sv. Martinu. S to skupino, ki je štela 87 mož, sta dospela tudi delegata po vojni ustanovljene podkarpatske gasilske enote, gg. dr. Konstantin Šimanovsky, I. namestnik staroste, in načelnik Aleksander Markovsky, upokojeni policijski kapetan iz Užhoroda. Oba sta se vozila nad 28 ur, a sta se kljub utrujenosti že udeležila današnje otvoritve gasilske razstave. Popoldne se je Ljubljana še bolj razgibala in proti 5. so velike množice romale proti slavnostno okinčanemu glavnemu kolodvoru, da pozdravijo češkoslovaške gasilce. Ti so prispeli v dveh močnih skupinah z brzovlakoma preko Maribora in Jesenic in so bili na kolodvoru pozdravljeni od domačih gasilcev ter predstavnikov oblasti in korporacij, pred kolodvorom in pri sprevodu v mesto pa od velike množice občinstva. Podrobnosti o prihodu in sprejemu čeških in drugih gostov prinašamo na 1. in 2. strani.

Otvoritev gasilske razstave

Ljubljana, 1. avgusta.

Ob 10. dopoldne so topovski streli z ljubljanskega gradu naznanili mestu in okolici oficijelni začetek gasilskih kongresnih dni. Prvi dogodek kongresa je bila svečana otvoritev gasilske razstave na velesejmskem prostoru, kjer so se zbrali številni gasilci, častni gostje in mnogo drugega občinstva. Goste je sprejemalo predsedstvo JGZ s starosto g. Josipom Turkom, drugim podstarosto g. Musekom in predsednikom kongresnega odbora g. Engelsbergerjem.

Ko je prispel zastopnik kralja g. brigadni general Popović v spremstvu adjutanta g. kapetana Vizjaka, so se častni gostje podali na poseben oder. Tu smo opazili m. dr. zastopnika bana ban. svetnika Grasselija, bivša ministra dr. Kramerja in dr. Zupaniča, ljubljanskega župana dr. Puca, ljubljanski konzularni zbor z avstrijskim generalnim konzulom dr. Pleinertom in konzuli dr. Reslom, Neuvilleom, Dularjem, Knezom. Dalje so bili navzoči prvi podstarosta Jugoslovenskega Sokola Engelbert Gangl s članom starešinstva dr. Rikom Fuxom in zastopnikom ljubljanske sokolske župe Milkom Krapežem, sreski načelnik dr. Rudolf Andrejka, zastopnik viš. dež. sodišča dr. Golja, poslevodeči podpredsednik odvetniške zbornice dr. Žirovnik. policijski direktor dr. Guštin, predsednik profesorskega društva profesor Jeran, finančni direktor Povalej, generalni tajnik Zveze industrijcev inž. Šuklje, predsednik notarske zbornice notar Hudovernik francoskega instiuta prof. Jaklič, rav. nik francoskega instituta porf. Jaklič, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn Širca itd.

Okoli odra so se zbrale delegacije gasilskih gostov s starosto slovaške gasilske enote g. Miloslavom Schmidtom, namestnikom staroste podkarpatske gasilske enote dr. Konstantinom Šimanovskym in načelnikom Aleksandrom Markovskym na čelu. V družbi slovaških gasilcev so bili tudi poljski delegati s starosto inž. Stanislavom Tvardo ter starosta moravske češke gasilske enote Rudolf Ludwig. Na odru pa so bili zbrani člani belgijske delegacije, katero vodi veliki prijatelj naših gasilcev g. Jules Verdumen v družbi gg. Jamareja in Ramleta, zastopniki francoskih gasilskih organizacij z g. Guesnetom na čelu ter delegat litvanske gasilske federacije g. Skulte.

Poleg domačih gasilskih funkcijonarjev in župnih starost smo opazili tudi starosto hrvatsko-slovanske gasilne zajednice g. Marijana Herzič-Topuskoga, poveljnika beograjskih gasilcev g. Milosavljeviča in zastopnika zveze gasilcev v Bački g. Hadnadjeva.

Starosta JGZ g. Josip Turk

je predvsem pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, brigadnega generala Popovića, ljubljanskega župana dr. Puca, voditelje tujih delegacij in konzule ter ostale častne goste ter je nato izvajal m. dr.:

Gasilstvo je povsod in vsikdar delovalo v blagor bližnjega. V nasprotju s prejšnjimi časi, ko je bila obramba mogoča le s fizič. močmi gasilcev in je gasilec le v težkem telesnem boju z elementi narave reševal nacijonalno premoženje in si včasih vkljub silam ni mogel podvreči te hčere proste narave, je to delo danes čisto drugačno.

Premnoge izkušnje so nas privedle do tega, da nam je to delo olajšano. Napredek na tehničnem področju nam nudi danes orodje, o katerem naši predniki niti sanjali niso. Ne bom tukaj našteval raznih brizgaln, hidrantov, lestev itd. Omenim le to, da je namesto ročne moči nastopil danes motor in elektrika.

In tako zaznamujemo na vsem področju gasilstva velik korak naprej. Prepričan sem, da je storil kongresni odbor prav, ko je sklenil, da predoči ob teh slovesnih dneh našemu članstvu in vsem ljudem razvoj tehnike v službi gasilstva. Prepričani smo, da bo razstava gasilske zveze v Ljubljani rodila mnogo dobrega. Mnogo dela in truda je bilo treba, da se je uresničila razstava in čast mi je, da se s tega mesta zahvalim vsem, ki so jo omogočili s svojim neutrudljivim delom.

Prijetna dolžnost mi je, da se zahvalim Nj. Vel. kralju Aleksandru I., ki je blagovolil prevzeti prgtektorat nad kongresom in odposlal k otvoritvi svojega zastopnika. Pozivam Vas, da mu zakličemo trikratni: Na pomoč!

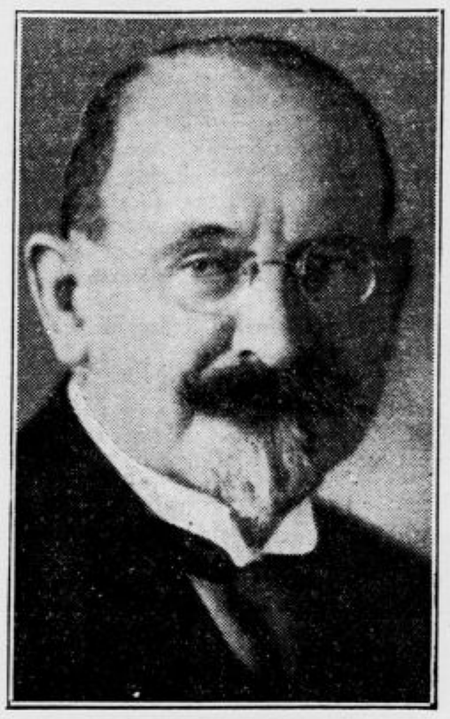

Josef Martinec,
predsdenik praške Trgovsko obrtne zbornice in oficijelni zastopnik mesta Prage na ljubljanskem kongresu.

Inž. Oldřich Uher,
šef gasilskega urada mesta Prage.

Jaroslav Černy,
tiskovni referent gasilskega urada mesta Prage in znani strokovni gasilski pisatelj.

Godba »Zarja« je zaigrala po enodušnem trikratnem pozdravnem vzkliku Nj. Vel. kralju državno himno, ki so jo poslušali vsi navzoči gasilci v mirnem stavu. Starosta Turk je zaključil svoj govor:

»Prisrčna hvala razstavnemu odseku. Naša hvala gre tudi velesejmski upravi, ki nas je tako podprla, hvala našim umetnikom, ki so z razstavo svojih del dali naši razstavi estetični okras! Hvala vsem oblastim, ki so nas radevolje podprle. Prepričan sem, da bo Vaše delo padlo na rodovitna tla. — Cenjeni zbrani! Delo našega razstavnega odseka je stremelo za tem, da pokaže resno delo na gasilskem področju. Pokazati hočemo zgodovino gasilstva, ki naj bo primera med staro in novo dobo. — Geslo našega dela je napredek in novo življenje, vedno nove naloge in novi cilji.

Prosim Vas, g. župan, da blagovolite otvoriti našo gasilsko razstavo.«

Po govoru neumornega staroste naših gasilcev, ki je bil pozdravljen z glasnim odobravanjem, je povzel besedo

župan dr. Dinko Puc,

ki je uvodoma naglasil izredno veselje, da ima priliko kot predstavnik bele Ljubljane, katera je vselej posvečala največjo pazljivost našim vrlim gasilcem, otvoriti razstavo, ki bo nazorno pokazala razvoj našega gasilstva od njegovih prvih početkov pa do današnje popolnosti. Veseli pa ga tudi, da more ob tej svečani priliki pozdraviti druge gasilske goste iz Francije in Belgije, Češkoslovaške in Poljske ter goste iz vseh drugih držav, ki so prihiteli v Ljubjano, da utrdijo in spopolnijo medsebojne zveze prijateljstva in polože nove temelje za skupno delo v prid trpečega človeštva. Namen gasilske razstave pa naj ne bo samo nuditi sliko izvršenega dela ter izvojevanih uspehov, temveč naj služi tudi kot pobuda za nova dela in nove uspehe ter vzbudi med našim narodom kar največje zanimanje za gasilsko organizacijo. S to željo je župan proglasil razstavo za otvorjeno.

Ob zvokih godbe so se gostje podali nato k ogledu razstave. Pregledali so najprvo

zgodovinski del razstave,

ki ga je organiziral g. Zdravko Mikuž s sodelovanjem gospodov Frana Medica, Ivana Permeta, Josipa Lapajnarja in Ivana Breskvarja, ki so zbrali toliko zanimivih predmetov iz zgodovine našega gasilstva, da si bo razstavo vsakdo z veseljem ogledal.

Iz Loma pri Tržiču so pripeljali najstarejšo brizgalno, v katero so vodo vlivali še s čebri in škafi ter jo nato v močnem curku naravnali naravnost proti pogorišču, ne da bi jo napeljali v cevi, ki jih takrat še niso poznali. Ta brizgalna ima poleg lomske, okoli 200 let stare zastopnice še mlajše, a nič manj nerodne sestre iz Stražišča pri Kranju, iz Dupljic in Dolenjega Logatca.

Razstavo krasi tudi

nebroj slik,

ki predočujejo razvoj naših podeželskih in mestnih gasilskih društev. Med njimi stoje na častnem mestu sliki ustanovitelja Doberleta, I. staroste JGZ, in pa sedanjega staroste g. Josipa Turka, ki je povedel naše gasilstvo v zadnjih letih s tako odločnimi koraki k modernizaciji in tehnični spopolnitvi. Zanimive so tudi slike mariborskega gasilnega društva, ki nazorno z zastavicami označuje vse požare v okolišu mariborskega gasilskega društva od 1871. leta pa do leta 1920. V koji Ljub-

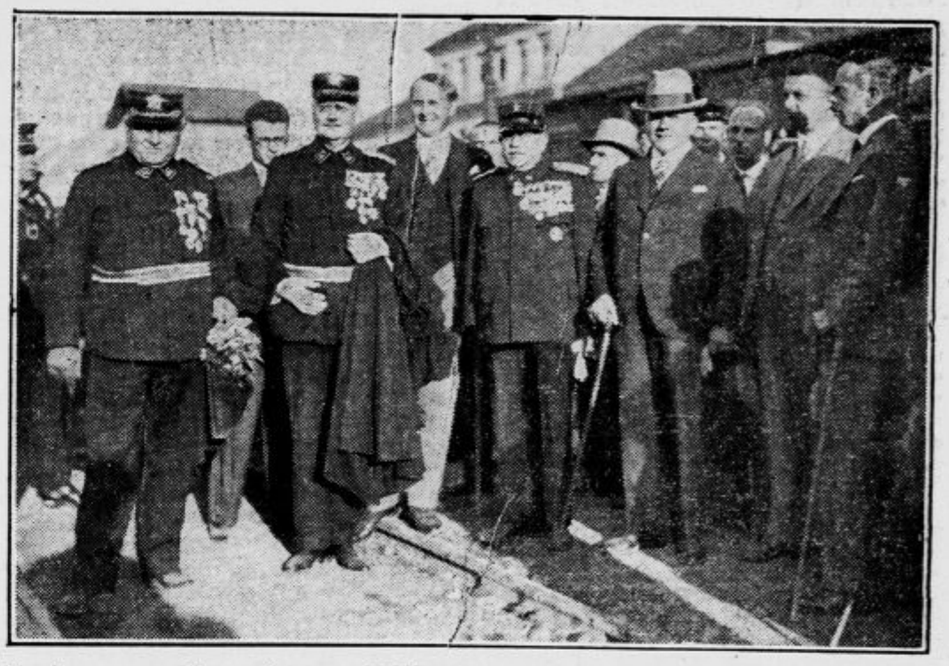

Sprejem moravskih gasilcev na ljubljanskem kolodvoru, kamor so dragi gostje prispeli včeraj ob 6. zvečer. Na sliki so poleg drugih (od desne proti levi) ljubljanski župan dr. Puc, starosta JGŽ Josip Turk, čsl. konzul dr. Resl in vodja moravske delegacije ter podstarosta moravske gasilske zveze Hvale.

Inž. Antonin Pozdena,
predsednik tehnične komisije čsl. gasilske zveze za udeležbo na ljubljanskem kongresu

Spomenik prvemu organizatorju našega gasilstva Franju Barletu. Spomenik bo danes slovesno odkrit na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu

Besnenje orkana nad Sodražico

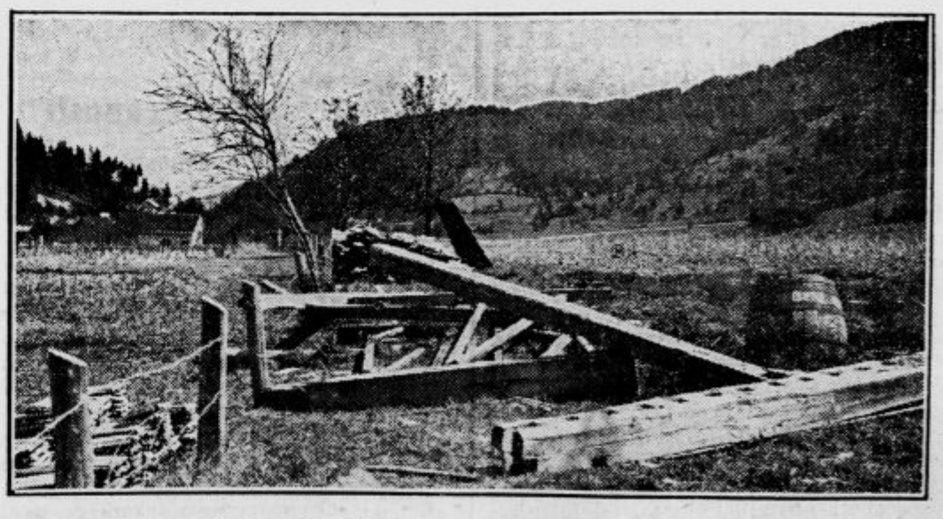

Kupi opeke, tramovja in polomljenih desk, ostanki velikega, komaj pred dvema letoma močno zgrajenega dvojnega kozolca posestnika Mikuliča. Kozolec je bil ves založen z deteljo in poljskimi pridelki, pa je vihar razmetal vse tako, da posestniku, kot večini ostalim vaščanom ni ostalo niti snopič krme za živino, posebno za prašiče, ki jih bodo morali poklati. Nadaljnje podrobnosti o razdejanju, povzročenem po neurju v sodraški kotlini, objavljamo na prihodnji strani.

ljanskega prostovoljnega gasilnega društva je cela vrsta slik, ki nas spominjajo na dolgoletno delovanje tega društva, tako tesno zvezanega z Ljubljano, kakor le še malokatero. Tu so slike raznih požarov od »rdeče kosarne« v Trnovem pa do prevažanja ranjencev v vozovih za prevoz pohištva za časa svetovne vojne. Med raznimi predmeti, ki jih razstavljajo ljubljanski gasilci sta tudi čelada in ročna brizgalna pri eksploziji naftinih železnih sodov ubitega gasilca Alberta Žargija, ki mu je železni obroč razbil čelado in lobanjo.

Takoj pri vhodu je zbran statistični materijal o razvoju gasilstva pri nas. Številke govore več od dolgih člankov. Leta 1870. je bilo na ozemlju bivše Kranjske eno samo gasilno društvo, to je I. Ljubljansko prostovoljno in reševalno s 30 člani, trideset let pozneje jih je že 126 s 4000 člani. Po ustanovitvi Jugoslavije pa se je jelo dvigati število gasilnih društev rapidno in danes šteje JGZ 675 gasilnih društev z okoli 20.000 člani.

Sporedno z dviganjem števila članstva se je spopolnjeval tudi tehnični materijal. Dočim so imela leta 1902. vsa društva vsega skupaj 32.668 metrov cevi, jih je danes že preko 171.000 m. Dočim ni bilo leta 1902. še nobene motorizirane brizgalne imajo danes naša gasilna društva že 22 gasilnih avtomobilov, 420 vozičkov za prevoz cevi, 504 brizgalen na vozovih, deloma na ročni, deloma že na motorni pogon, ter nad 100 malih prenosljivih ročnih brizgalen. Število lestev se je dvignilo od 542 v letu 1902. na 1150 leta 1930.

Žal, da niso naši gasilci izdelali tudi štatistike o tem, koliko narodnega premoženja so že rešili vsaj v XX. stoletju. Ta statistika bi dala mnogo misliti vsem onim ki še nimajo pravega razumevanja za velike in težke naloge gasilstva. Mogoče pa si je predstavljati, kake številke bi lahko pokazali gasilci tem nergačem, če pomislimo, da so samo lani pogasili 313 malih 421 srednjih in 317 velikih požarov.

Drugi del razstave so oskrbele tovarne in tvrdke, ki izdelujejo in prodajajo

moderno gasilsko orodje

Zanimiva je v tem oddelku posebno razstava Strojnih tovaren in livaren, ki so pričele izdelovati že pred 100 leti gasilsko orodje, ko je izdeloval 1778 prve gasilske brizgalne prvi lastnik te tovarne Johan Jacob Samassa. Podjetje je izdelovalo ves ta čas razne vrste brizgalen ter lahko danes s svojimi izdelki konkurira vsaki inozemski tovarni. Sledeč duhu časa je pričelo poslednja leta izdelovati tudi motorne brizgalne, ki jih je razpečalo že lepo število med naše gasilske organizacije. Poleg Strojnih tovaren in livaren razstavljajo gasilsko orodje tudi zastopstva dvigalnih lestev Magirus, ki vzbuja s svojo v Mariboru prodano motorizirano lestvo splošno pozornost. Tvrdka Siemens-Halske je razstavila razne elektrotehnične aparate, alarmne naprave, kontrolne aparate in slično. Tvrdka Rosenbauer in drug iz Linza razkazuje zlasti svoje male ročne in prenosne motorne brizgalne. Razstava je zelo zanimiva in poučna tudi za lajika in zato njen obisk toplo priporočamo vsem. Odprta je ves dan.

Kongresni odbor

V kongresni pisarni kongresnega odbora JGZ vlada od prvih jutranjih ur pa pozno v noč nenavadno živahno vrvenje. Neprestano prihajajo v pisarno ljudje z raznimi željami in prošnjami, ki so v zvezi s to veliko manifestacijo slovanskega gasilstva.

Predsednik kongresnega odbora g. **Rihard Engelsberger** ima polne roke dela ter mora često odgovarjati kar po dvema posetnikoma naenkrat in istočasno še diktirati strojepiski ter pregledovati grmade pošte, ki prihaja iz najrazličnejših držav, katerih gasilske organizacije so prijavile svoje sodelovanje pri ljubljanskih svečanostih. Treba je naravnost občudovati njegovo mirnost in spretnost, s katero rešuje vsa ta nešteta vprašanja in daje vedno nove smernice ter navodila za delo posameznih odsekov, ki poslednje dni skoro permanentno poslujejo.

Največ skrbi in težav ima vsekakor finančni odsek, ki je pod spretnim vodstvom načelnika g. **Ivana Rakuše** znal iz nič zbrati razmeroma velike vsote, potrebne za organiziranje in finansiranje tako velike prireditve. Načelnikov najzvestejši sodelavec, s katerim sta potrkala na marsikatera vrata, je vsekakor starosta JGZ g. **Josip Turk**, ki je sploh menda noč in dan pri delu za kongres ter sodeluje tudi pri vseh drugih odsekih, povsod skoro nepogrešljiv zaradi svojih velikih izkušenj in svojega neporušljivega optimizma. Finančni odbor pa toži, da pogreša kljub naklonjenosti mnogih, ki so h kongresu prispevali po svojih močeh, v seznamu podpornikov še mnoga imena, o katerih je bil trdno uverjen, da bodo med prvimi podporniki naših gasilcev in njihovega kongresa.

Tehnični odsek, ki je izdelal pod vodstvom gg. **Ivana Vrbica** in **Ivana Rusa** načrte za vse javne nastope gasilcev pri veliki reviji na sportnem prostoru Ilirije, kjer bo imelo občinstvo priliko spoznati pripravljenost in izvežbanost naših gasilcev, je svoje delo že dovršil ter sedaj mirno pričakuje nedeljskega nastopa, za katerega se vrše le še poslednje priprave.

Ne malo dela in truda so imeli tudi člani stanovanjskega, železniškega in prehranjevalnega odseka, ki so morali pri svojem delu premagati neštelo ovir. Saj tudi ni bila mala stvar preskrbeti za toliko tisoč gostov stanovanja, prehrano in železniški prevoz. Načelnik stanovanjskega odseka g. **Fran Mežek** je moral s svojimi sodelavci mesece in mesece zbirati prijave ter nato razdeliti vse te tisoče prijavljenih gostov po raznih skupnih prenočiščih, hotelih in zasebnih stanovanjih. Treba je bilo preskrbeti postelje, slamo, odeje, umivalnike in brisače ter še nešteto drugih podrobnosti, organizirati razdeljevanje hotelskih sob, pregledati prijavljena zasebna stanovanja in tako dalje.

Železniški odsek pod vodstvom g. **Frana Zupanca** je moral zopet dogovorno z železniškimi činitelji urediti prihod in odhod številnih posebnih vlakov ter oskrbeti še celo vrsto drugih prometno-tehničnih vprašanj kongresnih prireditev. Prehranjevalni odsek z načelnikom g. **Stanetom Pristovškom** pa je moral preskrbeti prehrano za tisoče gasilcev po raznih ljubljanskih gostilnah in to za razmeroma nizke cene, pri čemer so ljubljanski gostilničarji pokazali, da razumejo pomen tako velikih prireditev kakor je gasilski kongres.

Mnogo posla je imel tudi razstavni odsek, ki ga je vodil neumorni predsednik kongresa g. **Rihard Engelsberger**, ki je prevzel organiziranje gasilske in umetniške razstave. Njegovo delo je v glavnem že zaključeno, saj je bila včeraj razstava že svečano otvorjena.

★

Že pičla ura opazovanja dela v kongresni pisarni, kjer delujejo vsi ti razni odseki, nudi jasen vpogled v ogromno delo, ki so ga izvršili naši gasilci z organiziranjem velikega slovanskega gasilskega kongresa. Ko človek zapušča to pisarno, zasilno nameščeno v prostorih mestnega tržnega nadzorstva, ga prepaja samo ena želja, da bi prireditev kar najbolje in najlepše uspela in da bi naše občinstvo s kar najštevilnejšo udeležbo na vseh mnogoštevilnih kongresnih prireditvah pokazalo svoje simpatije za tiho in vzorno delo tega cveta jugoslovenskih altruistov in idealistov, ki so uspeli po dolgoletnem napornem delu združiti pod gasilskimi zastavami ves naš narod brez razlike na stan in prepričanje in ga preženi z globoko, vedno na žrtve pripravljeno ljubeznijo do bližnjega, ki ga udari nesreča.

Fran Barle

S pieteto in hvaležnostjo se jugoslovensko gasilstvo v kongresnih dneh spominja gasilskega borca Franca Barleta. Ni mu bilo dano, da bi doživel to lepo gasilsko slavje, ki je v nemali meri tudi plod njegovega neumornega truda, dela in požrtvovalnosti. 23. maja 1928 je legel v mnogo prerani grob. Danes mu bodo v znak hvaležnosti in priznanja odkrili spomenik pri Sv. Križu.

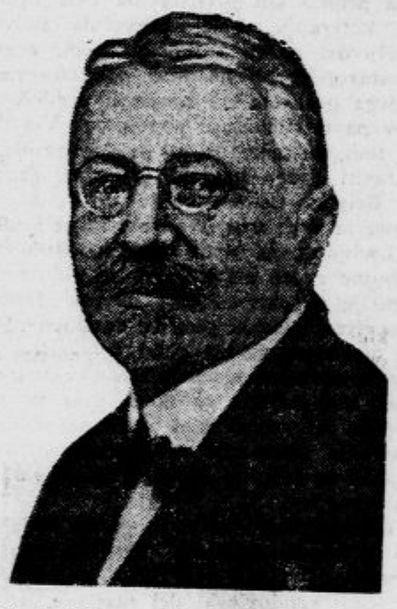

Pokojni Franc Barle je bil rojen 20. novembra 1864 v Cerkljah pri Kranju. S 1. januarjem 1894 je stopil v magistratno službo v Ljubljani. Poleg svojega službenega posla se je od vsega početka posvetil gasilstvu, čigar najvnetejši propagator, inicijator in pobornik je bil vse do svoje smrti. Neumorno si je prizadeval, da tedanjo primitivno organizacijo kar najbolj dvigne, neprestano je snoval in delal, moderniziral in njegova je zasluga, da se je slovensko gasilstvo v kratki dobi povzpelo na višino, ki mu tudi v teh slavnostnih dneh dela vso čast. Za njegove zasluge so ga skoro vsa slovenska gasilska društva imenovala za častnega člana, prav tako pa tudi jugoslovenska, češkoslovaška in poljska gasilska zveza. Njegova največja zasluga je baš osnovanje Jugoslovenske gasilske zveze, ki se je pod njegovim predsedstvom razvila v najmočnejšo gasilsko organizacijo Jugoslavije. V priznanje teh zaslug ga je Nj. Vel. kralj odlikoval z redom sv. Save IV. stopnje, danes pa se mu bo še enkrat oddolžilo in zahvalilo jugoslovensko gasilstvo s tem, da mu bo odkrilo spomenik, ki naj priča poznim rodovom, kako smo znali ceniti požrtvovalnost v službi bližnjega.

Slava Franu Barletu!

Spored kongresnih svečanosti

Danes, v soboto:

Ob 7.30: na magistratu **seja odbora Češkoslovaške gasilske zveze pod predsedstvom staroste Adolfa Seidla.**

Ob 9: **Proslava 60 letnice obstoja Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani;** slavnostni občni zbor v dvorani Mestnega doma. Razvitje in blagoslovitev društvenega prapora; koncert godbe »Zarja« pred Mestnim domom.

Ob 11: Odkritje spomenika pokojnemu starosti in organizatorju jugoslovenskega gasilstva Franju Barletu na pokopališču pri Sv. Križu.

Ob 15: Otvoritev **vseslovanskega gasilskega kongresa** pod predsedstvom staroste Slovanske gasilske zveze **Adolfa Seidla.**

Ob 17.30: Poklonitev Slovanske gasilske zveze in jugoslovenskega gasilstva manom **Franceta Prešerna.** Polaganje vencev pred spomenik na Marijinem trgu.

Ob 20: **Banket v dvorani »Zvezda«.** Med banketom koncert gasilske godbe iz Djakova.

Ob 21: **Ognjemet na sportnem prostoru** SK Ilirije (Stojišča 10 Din, sedeži 20 do 30 Din). Nato **veselica na Taboru, iluminacija ljubljanskega gradu in Mestnega doma.**

Jutri, v nedeljo:

Ob 7: Zbirališče vseh gasilcev pred Mestnim domom, nato **odhod k sv. maši na Kongresnem trgu,** ki jo celebrira g. gasilski kurat, stolni kanonik dr. Mihael Opeka.

Ob 8.30: **Seja Slovanske gasilske zveze** na univerzi. Razdelitev odlikovanj in kolajn zaslužnim gasilcem.

Ob 10.30: **Slavnostni sprevod celokupnega gasilstva.** Sprevod se formira na Bregu in Turjaškem trgu ter gre po naslednjih ulicah, cestah in trgih: Kongresni trg, Rimska, Bleiweisova, Gosposvetska cesta. Sodna ulica, Miklošičeva cesta, Marijin trg, Prešernova in Šelenburgova ulica, Kongresni trg (zbor in pozdravi), Wolfova ulica, Marijin trg, Stritarjeva ulica, Vodnikov trg (razhod).

Ob 13: **Banket v »Zvezdi«**

Ob 16.30: **Javni nastop češkoslovaškega in jugoslovenskega gasilstva na prostoru SK »Ilirije«.** 1. poklonitev vodstva Slovanske gasilske zveze Nj. Vel. kralju Aleksandru, oziroma njegovemu zastopniku; 2. vaje ljubljanskih društev z brizgalnami in drugim gasilskim orodjem; 3. nastopi češkoslovaških gasilcev; 4. nastop gasilcev iz Osijeka; 5. nastop ljubljanskih gasilcev; 6. nastop Jugoslovenske gasilske zveze z vajami s sekiricami; 7. nastopi češkoslovaških, zagrebških, djakovskih, bosanskih in ljubljanskih samaritank: 8. gašenje fingiranega požara na poslopju pivovarne »Union« (predočuje se gašenje požara, katerega je zanetila bomba, vržena z aeroplana); 9. poklonitev celokupnega gasilstva Nj. Vel. kralju, oziroma njegovemu namestniku in častnim gostom. — Vstopnina: sedeži na tribunah 25 Din, drugi sedeži po 8 in 15 Din, stojišča na tribunah 10 Din, druga 5 Din.

Ob 20.30: **Poslovilni večer na vrtu restavracije »Zvezde«.**

V ponedeljek:

Izleti v okolico Ljubljane, na Gorenjsko, Bled, v Bohinj: odhod na Plitvička jezera in na morje.

Izredna zanimivost

gasilskega kongresa bo nocoj ob 21. na sportnem prostoru SK Ilirije čarobni ognjemet. — Vstopnice se dobijo v trafikah:

Samo še danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., ½8. in 9. uri!

LULU

Tragedija žene, ki je živela in umirala za ljubezen in strast. V glavnih vlogah **LOUISE BROOKS, FRITZ KORTNER** in **FRANZ LEDERER**

Nizke letne cene. **KINO IDEAL**

Praprotnik, Prešernova ulica; Sever, Šelenburgova ulica; Pogačnik, Dunajska cesta in v trgovinah »Sana«, Šelenburgova ulica; Ivan Bonač, Šelenburgova ulica; I. Gorec, Dunajska cesta; Slavko Rus, Dunajska cesta; A. Rasberger, Miklošičeva cesta; Ivanka Šmalc, Marijin trg; Bogomir Motoh, Vodnikov trg in v obeh lokalih »Putnika« (Dunajska cesta in hotel Miklič). Cene so za stojišča 10, za sedeže pa 20 dinarjev.

Samaritanci ljubljanskega Rdečega križa

Pri nedeljskem javnem nastopu naših gasilcev nastopita, kakor smo že poročali, tudi četi samaritank in samaritancev »Rdečega križa« v Ljubljani; med samaritanci je tudi več poklicnih in prostovoljnih gasilcev. Njihov nastop naj pokaže izvežbanost, pripravljenost in požrtvovalnost, s katero v primerih nujne potrebe znajo nastopiti samaritanci in samaritanke kot pomoč zdravnikom, da lajšajo bedo in bol nesrečnim.

Nastopali bodo s posebno telovadno vajo, s katero bodo po zvokih godbe pokazali svojo priročnost in izvežbanost. Glav. njihovo delo bo pri improviziranem požaru in pri eksplozijah. Občinstvo bo pri tem videlo, kako znajo samaritanci in samaritanke nuditi prvo pomoč ranjencem; istočasno bodo prikazali najrazličnejše načine transporta bolnikov in ranjenih.

Občinstvo naj se ne vznemirja pri eventualnih detonacijah in eksplozijah ter zaradi dozdevnih žrtev med sodelujočimi.

Z nedeljskimi vajami bo samaritanska četa »Rdečega križa« najlepše pokazala svojo pripravljenost za skupno delo z gasilstvom pri proženju prve pomoči v primerih nezgod, obolenj, požarov in drugačnih nezgod.

Podrobnosti o sodražki katastrofi

Sodražica, 1. avgusta

Prebivalci Sodražice in okolice se ne morejo vživeti v strašne posledice neurja. Samo tožni se spogledujejo, žene so obupane: Kako bomo živeli? . . . Nihče ne more pojmiti, odkod se je mogla vzeti taka strahota, dasi smo po nekaj dni trajajoči soparici že od nedelje pričakovali nevihte. Vzhajajoče solnce je v sredo nenavadno palilo, soparica je postajala neznosna. Okoli poldne je »mrčc zasenčil solnčno jasnino in kmalu nato so se začeli zgrinjati od vseh strani težki, čudno pobarvani oblaki. Nekoliko pred 16. uro je nastala nenadna tema. Nad trgom med Veliko goro in Slemeni, v smeri jugozapada proti severovzhodu je ležal silen oblak jajčaste oblike, v jedru črn, obrobljen temno svinčeno. Zabušal je vihar, bliski so švignili, grozanski grom je razvdojil vodno gmoto v oblaku, vsul se je dež in toča, švigali so bliski, gromi pretresajo zemljo in domove, vihar je tulil, grozno tulil.

Tržani v hišah niso niti prav videli skozi potrta okna hiš na nasprotno stran ceste, ne prav slišali, kako divja elementarna moč, rušeč dimnike in strehe, kako besni po gospodarskih poslopjih, odpirajoč vrata hlevom in skednjem, kjer prestrašena živina muka in ruče, kjer se letošnja krma moči in napaja, kjer orkan dviga ostrešja, odnaša posamezne dele in cele plasti daleč proč na dvorišče, na vrtove, da celo na njive. Osuple in prestrašene stanovalce zdrami nova groza, ko začne kapljati in teči deževje skozi strope na glave obupujočih, namaka posteljnino in drugo.

Kaj storiti. Kam se umakniti, ko po stopnicah vre voda iz podstrešja! . . . Po polurnem besnenju je tegob konec. Vse hiti izza zidovja. Pred hišami, na dvoriščih leži zdrobljena opeka, raztrskane deske in trami, odlomljene veje, v naplavinah vsakovrstna šara, piščanci, ptice, zlasti lastavice. Na enem samem dvorišču je bilo 10 mrtvih lastavic in ena omamljena. Mnogo jih je tudi odnesla voda. Pod kapovi kupi toče razne debelosti in oblike. Najdrobnejša kakor lešniki, navadna ko orehi, vmes debela ko jarčja jajca. Med ledenim zrnjem smo našli čudne stvore: dvojčke, trojčke, razploščene v obliki pravokotnih čokoladnih plošč v imeri 4 krat 2 5 cm. Ljudi, ki so ostali med neurjem na prostem, je vrglo po tleh in zbilo do omedlevice.

Hiše in gospodarska poslopja so razkrite, brez dimnikov, z visečimi žlebovi, šipe na zapadni strani vse pobite (na Fajdigovi hiši so jih našteli 79), stene so okljuvane do trdega kamna, kazoč rebra v vseh barvah, ki so bile kdajkoli nameščene na zid. Ograje po tleh, drevje okleščeno, tu pa tam izruvano s korenom, drugo odlomljeno tik ob zemlji.

Prava groza neurja in razdejanja se je pokazala šele za hišami. Kositerno streho Gasilnega doma, oddelek za sušenje cevi, je odneslo 80 metrov daleč preko hiš in jo zapičilo v streho nekega skednja. Čuden prizor: ogel strehe globoko v osrčju skednja, navzgor pa štrleči tramovi in late. Občinsko hišo je orkan popolnoma odkril, poleg stoječi gasilni stolp kaže samo rebra. Ob Godinovi parni žagi so razbite vse težke žaganice. Razparane, strte deske leže naokoli po travnikih in njivah. Najhujši ples pa so uganjali besi nad kozolcem dvojakom g. Mikoliča. Šele pred dvema letoma postavljen na močni beton, hrastov orjak v železnih oklepih, leži danes popolnoma strt, razkosan in zdrobljen po sosednjih njivah. Posamezne kose lesa in cele šope detelje so našli na oddaljenem pokopališču. Nadalje je podrlo močne kozolce Pšenicu, Lovrenčiču in Oražmu. Na Lušinovi tovarni je vihar nosil deske kakor papirnate letake. Slika na polju je prežalostna. Poljski sadeži so vsi zdrobljeni in vsi sesekani, brazde krompirja razgaljene, gomolji stolčeni, preklani in razcefedrani. Križem kražem leže po opustošenih njivah natiki z golo fižolovko, oskubljeno deteljo, vrhovi in veje drevja. Grozen je bil ples zračnih besov. Oblak je zatel in opustošil okolje 2 krat 1.5 km, center pa je bil trg Sodražica. Orkan je divjal s hitrostjo 80—100 km. Močne toče v našem kraju ni bilo že 30 let, takega razdejanja po nevihti pa ne pomnijo ne najstarejši očanci ne kronika.

Škoda se le po približni cenitvi more soditi na 2 milijona Din, a ljudstvo pričakuje podrobne uradne cenitve, po njeni ugotovitvi pa odpis davkov in podporo oblastev.

Po neurju v novomeški okolici

Iz Dolenjskih toplic nam poročajo: V sredo so se okoli 17. jeli kopičiti temni oblaki izza soteških hribov, ki niso obetali nič dobrega. Švigali so bliski in votlo grmenje je pretresalo ozračje. Kmalu se je usula suha toča, liki najdebelejši orehi in oglata ter je pokrila zemljo, da je bila videti kakor pod snežno odejo. Uničila je vse poljske pridelke v vaseh Gornje in Dolnje Polje, Loški vasi, Podhosti in Meniški vasi, na drugi strani pa so občutno prizadete vasi Gradišče pri Toplicah že drugič in Rumanja vas. Tudi po topliškem polju je padala debela toča med dežjem, zato tu ni škoda tako občutna. Na južni strani Toplic pa ni bilo toče niti dežja. Tudi vinogradi v Gaberju in Straži so eni več drugi manj prizadeti. V nekaterih vinogradih je toča vse oklestila in do malega uničila ves lepo obetajoči pridelek, med tem ko je v drugih vinogradih delno prizanesla, nekaterih pa sploh ni dosegla. Mnogo škode je napravil tudi naliv, ki je odnesel po vinogradih mnogo zemlje. Vinogradniki se pripravljajo na škropljenje z galico, da bi obvarovali vsaj to, kar ni popolnoma uničila toča. Škoda v prizadetih vaseh je zelo občutna in ljudje so kar obupani. Iz Soteske pri Straži nam pišejo, da je debela toča v sredo popoldne med hudo nevihto nad četrt ure neusmiljeno klestila vso rast v okolišu. Tem krajem je napravila toča občutno škodo že 25. junija in dvakrat med dežjem, tokrat pa najhuje.

SOKOL

SOKOLSKA ČETA PRI SV. URBANU V SLOV. GORICAH

Bratje in sestre! V nedeljo 3. t. m. bo priredil naš odsek pri Sv. Urbanu svoj prvi javni telovadni nastop. Bratska dolžnost nas veže, da se odzovemo klicu sokolske čete pri Sv. Urbanu ter da pohitimo v čim večjem številu k njim in podpremo njihovo delo in s tem . .mah Sokolstva na deželi. Nastopa se bodo udeležili tudi naši člani, članice in naraščaj, ki pohite peš k Sv. Urbanu čez prijazni Mestni vrh. Želimo, da se telovadcem pridruži tudi ostalo članstvo in prijatelji Sokolstva. Odhajamo izpred sreskega poglavarstva ob pol 13. K nastopu pa bo vozil tudi avtobus, ako bo dovolj prijav, katere sprejemamo v društveni pisarni. Zdravo! Odbor.

Sokol v Rimskih Toplicah priredi to nedeljo v nasadih kopališča pri hotelu »Stara pošta« telovadni nastop. Pričetek ob 16. Rimske Toplice so priljubljena izletniška točka, primerna za popoldanski nedeljski oddih, zato bodo prišli na svoj račun tudi prijatelji Sokola, ki bodo izrabili svoj izlet za obisk naše prireditve. Da se posetniki našega Sokola, ki je potreben moralične, vsekakor pa tudi gmotne podpore, to popoldne v Rimskih Toplicah ne bodo dolgočasili, je društvena uprava poskrbela v polni meri. Okoliške brate in sestre telovadce pa prosimo, da nas obiščejo v čim večjem številu, po možnosti v krojih. Kopališka uprava je dovolila za posetnike prireditve znaten popust v cenah termalnih kopeli.

Sokolsko društvo v Domžalah priredi v nedeljo 17. avgusta svoj letni javni nastop na telovadišču zadaj za Sokolskim domom. Potem pa bo veselica na Slokarjevem vrtu. Sodelovala bo godba Sokola I. iz Ljubljane. Že sedaj se društvo pridno pripravlja, da bo prireditev v strokovnem oziru dobro izpadla.

SPORT

Jugoslavija v Montevideu na tretjem mestu

Brez komentarja smo v četrtek objavili vest, da je bil v finalni tekmi v Montevideu določen naslednji vrstni red: 1. Uruguay, 2. Argentina, 3. Amerika, 4. Jugoslavija. Po rezultatih semifinalnih in finalnih tekem sodeč se nam je zdela ta razpredelitev krivična, ker je Jugoslavija opravila mnogo težji posel nego Amerika. Jugoslavija in Amerika sta bili v semifinalnih tekmah poraženi z isto goldiferenco 1:6, prva od Uruguaya, druga od Argentine. Uruguay pa je porazil Argentino, predstavlja torej, ako se ne upoštevajo razne okoliščine, ki so precej zatemnele uruguaysko zmago, boljše moštvo, kar se bi pri določitvi tretjega in četrtega mesta moralo vsekakor vzeti v obzir.

To se je sedaj očividno tudi zgodilo. Beograjski listi namreč javljajo, da se je sedaj določil naslednji vrstni red: **1. Uruguay, 2. Argentina, 3. Jugoslavija, 4. Amerika.** To je gotovo najbolj logična rešitev tega vprašanja ter vsaj delno zadoščenje za krivice, ki so se dogodile na škodo naše reprezentance.

V odgovorih na razpisane nagrade, ki so jih naši čitatelji poslali v presenetljivo velikem številu nad 2500, je ta rešitev tudi najbolj zastopana. Da pa ne storimo nikomur krivice, bomo razdelili naše nagrade šele tedaj, ko bo objavljen oficielni placement.

Izjave LNP

U. o. LNP smatra za dolžnost, da z ozirom na njega izdan apel v sportni rubriki »Jutra« z dne 1. t. m. izjavi:

1. LNP je naše nogometaše-reprezentante že pred odhodom v daljno Ameriko pozdravil po svojih funkcijonarjih, želeč jim srečno pot in povratek ter mnogo uspehov v težkem boju. a II. podpredsednik LNP g. inž. Debelak jih je celo spremljal do Kranja. Ob tej priliki je bilo dogovorjeno, da bo vodja ekspedicije I. tajnik JNS g. dr. Andrejević brzojavil LNP prihod v Ljubljano.

2. LNP je že večkrat pismeno zaprosil JNS, da dovoli odigranje prijateljske tekme ob povratku naših reprezentantov v Ljubljani med teamom JNS in reprezentanco LNP.

Upravni odbor LNP z gotovostjo pričakuje, da bo g. dr. Andrejević pravočasno javil prihod naših nogom. reprezentantov v Ljubljano, o čemer bo LNP po časopisju obvestil Ljubljančane z željo, da pozdravijo sportne borce, ki so nad vse častno zastopali našo državo in širili ime naše velike domovine. Ljubljana bo gotovo tudi tokrat kot vedno storila svojo dolžnost.

Za LNP: Ribarž M., tč. predsednik, Kuret M., tč. tajnik I.

Amater : Ilirija rez. Po dolgem času zogostuje moštvo Ilirije v Trbovljah proti prvaku SK Amater, in sicer v nedeljo dne 3. avgusta na igrišču Amaterja. Moštvo Amaterja bo imelo težko nalogo, da si bo izvojevalo čim boljši rezultat. Tekma se prične točno ob 17. na kar opozarjamo publiko.

SK Svoboda (Vič). Drevi ob 20. članski sestanek, obvezen za vse nogometaše. V nedeljo prijateljska tekma SK Svoboda (Vič) : SK Litija.

SK Krakovo. Jutri ob 5. zjutraj pozivam na gl. kol. naslednje igrače: Pelc, Jeršek, Marjetič, Logar, Kos, Grabrijan I. in II., M ič, Jesenko, Bardubskij, Novak, Klančar Vinko. Prosim točno. Odhod 5.28.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Naši kraji in ljudje

Slovo nadškofa dr. Jegliča

Ljubljana, 1. avgusta

Danes je bil dan slovesa nadškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča od ljubljanske škofije, Ljubljane in njegove duhovščine, ki je prisostvovala temu ganljivemu dogodku v velikem številu.

Dopoldne ob 9. je celebriral nadškof dr. Jeglič v stolnici svečano mašo ob asistenci kanonikov gg. Nadraha in Šiške ter obeh škofijskih tajnikov gg. Jagodica in Žitka. Cerkev je bila nabito polna duhovništva in drugega občinstva.

Po cerkvenem opravilu se je podala duhovščina v živahnih pomenkih v škofijski dvorec. Zastopan je bil celokupni stolni kapitelj, zastopniki teološke fakultete, stiški opat dr. Kostelec, novomeški opat dr. Čerin, frančiškanski provinjal pater dr. Regalat Čebulj, književniški kontur g. Učak, vsi kanoniki in dekani ljubljanske škofije ter veliko število duhovščine iz mesta in z dežele. Čim so bili vsi zbrani v veliki dvorani, je stopil med nje prav malo upognjen in očividno močno ginjen nadškof, ki ga je takoj pozdravil v imenu stolnega kapitlja ter druge duhovščine prošt Kalan in se poslovil od njega v iskrenih besedah, omenjajoč njegovo delo za ljubljansko škofijo in zasluge, ki si jih je bil pridobil tekom svojega 32-letnega pastirovanja. Želel je nadškofu, da mu Bog ohrani zdravje, ki naj ga uživa še dolgo let v lepem Gornjem gradu, kamor odhaja. Trpko je slovo, tolaži pa zavest, da bo ostal nadškof tudi v pokoju združen v mislih s svojo duhovščino.

Govorniku se je dr. Jeglič zahvalil ves ginjen. Oblivale so ga solze, ko je v pretrganih stavkih izrazil hvaležnost duhovščini, ki se je prišla poslovit od njega v tako častnem številu. Izrazil je, da odhaja v pokoj zaradi bolezni, ki ga je opominjala z razločnimi znaki, da si mora privoščiti počitka. Tolaži ga pa pri tem zavest, da je našel ljubljanski škofiji dobrega naslednika v osebi pričujočega knezoškofa dr. Gregorja Rožmana. Nadškof dr. Jeglič je nato vse prisotne blagoslovil, nakar se je ves pokojen umaknil v sobe. Po tem splošnem slovesu je obdržal stolni kapitelj kratko sejo, na kateri je bilo prečitano pismo Sv. stolice. Kapitelj je vzel na znanje odstop dosedanjega škofa dr. Antona Bonaventure Jegliča in nastop novega vladike dr. Gregorja Rožmana. Malo pred 11.45 so zazvonili v vseh ljubljanskih cerkvah zvonovi, znamenje, da se bivši vladika poslavlja od Ljubljane. Pred dvorcem je čakala kočija s parom vrancev, v katero se je vsedel nadškof dr. Jeglič in se odpeljal v spremstvu škofa dr. Gregorja Rožmana na kolodvor. Tam ga je pričakovala že zbrana duhovščina in množica ljudstva. Nadškof se je takoj podal med duhovnike in jim segal v roke. Prevladovalo je splošno ganotje, ki ga je prekinil šele prihod bana inž. Serneca, podbana dr. Pirkmajerja, celokupnega konzularnega zbora, župana dr. Puca in nekaterih občinskih svetnikov, ki so se prišli poslovit od vladike. Presrčno je bilo slovo tudi od civilnih dostojanstvenikov in že je pripuhal brzovlak, v katerem je bil rezerviran za nadškofa dr. Jegliča in njegovo spremstvo poseben oddelek I. razreda. Duhovniki so pokłonili nadškofu pred vstopom v vlak mnogo lepih šopkov cvetja in mu ga zanesli v vagon. Upokojenega nadškofa so zopet oblile solze in na vsak korak je bilo videti, kako težko mu je slovo od Ljubljane in svoje škofije. Preden je potegnil stroj, se je pojavil dr. Jeglič opetovano pri oknu in odzdravljal množici. Na ljudi in Ljubljano se je ozrl poslednjič samo skozi solze, ki so mu zalivale trudne oči . . .

Nadškofa dr. Jegliča so spremili do Celja, kjer ostane nekaj dni v samostanu lazaristov, škof dr. Gregor Rožman, kanonika Nadrah in Šiška ter vodja škofijske pisarne msgr. Dostal.

Pevcu Francetu Rusu ob 60-letnici

Ljubljana, 1. avgusta.

Kdo ga ne pozna našega vrlega pevca, člana opere, starega kulturnega delavca Franceta Rusa? Precej časa je že, kar se je skril za hrbet Abrahamov in dosegel včeraj blagoslovljenih 60 let. Svoj 60. rojstni dan je praznoval še vedno čil in mladeniško prožni jubilant v ožji rodbini, a se podal tudi med svoje prijatelje in znance, ki so mu od srca čestitali k svečanemu dogodku v njegovem pestrem, vsebine polnem življenju.

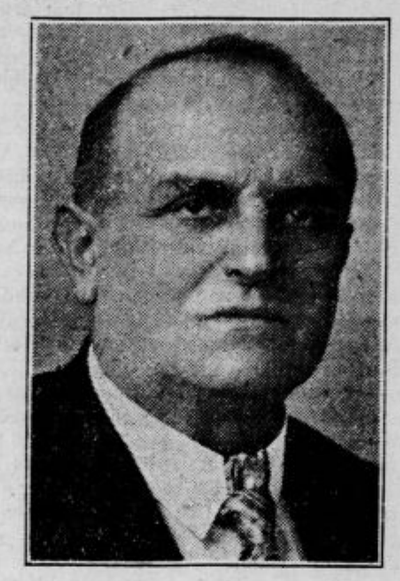

Rojen je bil naš jubilant v Šmartnem pri Litiji in prijokal na svet s tako krepkim glasom, da so se spogledali v Robavsovi hiši in dejali: »Kajpak, naš je, tudi ta bo pevec!«

Vsi mladi Rusi so bili pevci, pa še pojejo in bodo peli. France Rus je prišel že zgodaj v Ljubljano, zato je prav dobro v spominu zlasti starejši generaciji. Videli so ga že v stari Čitalnici, ko se je naša opera komaj porodila in jo je vodil ravnatelj in kapelnik Franc Gerbič in v kateri se je udejstvoval kot režiser in prekrasni bariton Josip Noli. Že takrat se je odlikoval naš slavljenec v raznih vlogah, pozneje v novem gledališču pa se je povzpel kot solist do prvih tenorskih vlog. Poleg tega, da je bil angažiran v gledališču, je vodil g. Rus tudi razna pevska društva, pel i sam zraven, sodeloval pri raznih koncertih, se udejstvoval v kvartetu in so ga sploh pri vseh narodnih prireditvah le težko pogrešali.

Pel je kot solist tudi v cerkvah in bil nato sprejet kot koralist v sloviti zbor v Strossmayerjevi katedrali v Djakovem, kjer je ostal 7 let. Med tem časom je delal pri pevskem društvu Prerađović in nekdaj nastopil ž njim kot solist ali v zboru. Imeli so ga povsod radi, saj je pel kakor slavček in vodil tudi tamburaški zbor. Po smrti slavnega biskupa se je vrnil nazaj v domovino in bil po parletni pavzi sprejet v opero, kjer poje v zboru in v malih solo-partijah. Sodeloval je spet pri raznih pevskih društvih, na raznih prireditvah, otiral kot pevec solze pri pogrebih in deloval požrtvovalno vsepovsod, kakor v prejšnjih letih. Kadar ga je kdo pozval, da ob tej ali oni priliki zapoje sam ali s svojim kvartetom in nekaj časa tudi imenitno vpetim oktetom, vselej se je z veseljem vabilu odzval.

Ker je naš France s svojim lepim, naravnim glasom sto in stokrat pripomogel tako na raznih kulturnih prireditvah kakor v gledališču do uspeha, zasluži, da se ga vsi številni njegovi prijatelji in znanci ter občinstvo spomni v novi operni sezoni ob priliki njegovega slavlja in počastnega večera, ki ga mu priredi kot najstarejšemu članu opere uprava narodnega gledališča.

Njemu samemu pa kličemo ob tem lepem jubileju: Zdravo France in prepevaj nam še mnoga, srečna leta!

Pismo iz Črnomlja

Kako priljubljen je bil nenadoma preminuli trgovec g. Karol Ahačič, je pričal njegov pogreb. Črnomelj že dolgo ni videl tako velikega sprevoda. Udeležili so se ga skoraj vsi trgovci iz Bele Krajine, črnomeljski obrtniki, Sokol in gasilno društvo, pa tudi kmečki narod polnoštevilno. Pevci črnomeljskega in metliškega Sokola so zapeli par žalostink in težko je bilo slovo od simpatičnega moža. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je že zadnji čas, da bi se naše pokopališče olepšalo in popravilo; vsakemu mora pasti v oči nered in zanemarjenost, ki vlada na tem poslednjem bivališču. Nobenega pota in nobene steze ni, da so ljudje prisiljeni stopati po grobovih. Mislimo, da bi vsakdo dal radevolje svoj prispevek za potrebno ureditev. Na tujce, ki obiščejo svoje umrle znance in one, ki posetijo grob narodnega mučenika Kromarja, ki je tudi popravila potreben, pokopališče v takem stanju baš ne napravi dobrega vtisa.

Na inicijativo sreskega načelnika g. Poljanca se je te dni vršil v hotelu Lackner ustanovni občni zbor ribarske zadruge, ki je bil dobro obiskan. Taka zadruga je potrebna, ker je Lahina zelo primerna za gojitev rib, posebno pa zato, da se bo ribolov ščitil in pravilno gojil. Naš župan g. Karl Mueller slavi 60 letnico svojega rojstva. Vedno naprednemu možu želimo, da bi še mnogo let vodil s svojo priznano marljivostjo in znanostjo občinske posle.

Županu občine Podzemelj g. Smuku so pogorela vsa gospodarska poslopja; ostala mu je le hiša. Škoda je občutna. Požar je baje povzročila hudobna roka.

Na Vinici so imeli pretekli teden tako silen vihar, da je podrl stolp daleč naokoli, posebno pa po sosedni Hrvatski dobro znane romarske cerkve na Žezlu.

Letina kaže po polju in po vinogradih prav dobro in zadnja toča ni napravila pomembne škode.

Ob desetletnici „Peruna"

Maribor, 1. avgusta.

V nedeljo 3. t.m. proslavlja slovenski kolesarski klub »Perun« svoj desetletni jubilej. Porojen v težkih povojnih časih, da omeji pogubni vpliv tujega življa v kolesarskem sportu, se je iz malih početkov s pridnim delom razvil v močno društvo, ki šteje danes impozantno število 328 članov. Malokatero slovensko društvo se lahko z njim meri. Na svoj prapor si je klub »Perun« zapisal: Slovenstvo, sport ter obenem duševno izobrazbo in družabnost.

Še danes relajo v klubu njegovi prvi stebri: Jože Mislej, Ivan Kvas, Jože Kavčič, Jože Rojc, Snoj, Živic, Sušnik, Ribič, Doležal, Kosič, Stiplovšek, Slavec, Kumerc, Moravec, Prnelj, Hlebš, Nabergoj, Jakac, Šega, Grbac, Kenda, Reja itd. »Perunov« arhiv je bogat vir za kronologijo slovenskega sporta v Mariboru ter sporta sploh, zlasti pa dokaz, kako važen narodno-obrambni faktor je bil klub v Mariboru. V težki borbi za lokale, za članstvo, proti intrigam, z materijalnimi težavami se je končno uveljavil in zmagal. Zlasti je treba tu posebej zabeležiti ime g. Ivana Živica, ki je klub ves čas podpiral moralno in materialno. Enako tudi gg.: Kvas, Mislej, Slavec in drugi.

Klub si je ob svoji petletnici l. 1925. nabavil prapor in ga 31. maja istega leta slovesno razvil. Klub je od l. 1926. do danes priredil: l. 1926. pet dirk, l. 1927. 8 dirk in lov na lisico, l. 1928. sedem dirk in 2 klubska izleta, l 1929. 16 dirk in l. 1930. doslej že 9 dirk, ob jubilejni proslavi pa priredi deseto, medklubsko in mednarodno dirko. Med »Perunovimi« dirkači briljira predvsem

Štefan Rozman,

ki je v letošnji sezoni že z devetero dirk odnesel prvenstvo, poleg njega pa tudi Nabergoj, Trkanec, Just Gustinčič, Škrabar, Valo Šibenik, Vesenjak in Štrucl.

V današnjem odboru, v katerem so kot predsednik Tone Šega, kot podpredsednika Ivan Kvas in Jože Mislej, kot tajnik Ivo Pahor, kot blagajnik Franc Glušič ter kot odborniki Lojze Lisjak, Jože Kavčič, Jelinek, Jaki, Frluga, Bratuž, Vesenjak, Hlebš, gospodične Švarčeva, Vidičeva in Pivkova, vlada lepa harmonija, solidarnost in vzorna disciplina.

Medklubska in mednarodna jubilejna dirka se bo vršila v nedeljo, 3. t. m. dopoldne na progi Maribor-Brezno in nazaj (60 kilometrov) s startom in ciljem na Vodnikovem trgu, ob 11. bo slavnostna seja v mali dvorani Narodnega doma, popoldne pa velika poletna veselica pri Lobniku v Spod. Radvanju.

»Perunu« kličemo ob jubileju: krepko naprej!

Jubileji g. Christofa

To nedeljo praznuje ravnatelj Christofovega učnega zavoda v Ljubljani g. Josip Christof s svojo soprogo Josipino kar štiri p.. redke jubileje: 40-letnico srečnega zakona, 67-letnico starosti, 47-letnico mature in 27-letnico obstoja svojega zavoda

Jubilant je bil do 1915 skozi 25 let naš stanovski tovariš. Na vodilnih mestih je služboval po raznih odvetniških in notarskih pisarnah na Kranjskem ter se je pole« dela vedno vneto zavzemal za pravice svojih stanovskih tovarišev. V Ljubljani je ustanovil društvo odvetniških in notarskih uradnikov, ki se je pod njegovim predsedstvom lepo razvijalo. Ob slovesu ga je društvo imenovalo za svojega častnega člana. Udejstvoval se je tudi pri celjskem društvu ter tudi tam postal častni član Tudi našemu društvu, ki je bilo ustanovljeno leta 1919 v Mariboru, je stal zvesto ob strani ter je še danes naš podporni član in zvest sotrudnik in naročnik našega glasila »Odvetniška pisarna«. Na lanskem jubilejnem zborovanju smo ga z velikim navdušenjem izvolili za častnega člana.

Enako vneto se g. Christof udejstvuje tudi v raznih prosvetnih, kulturnih in drugih organizacijah. Udejstvoval se je kot Sokol, pevec, tamburaš, dopisnik raznih listov itd. Še sedaj je član Sokola I. v Ljubljani, pevskih društev »Ljubljanski Zvon« in »Slavec«, društva za podpiranje revnih dijakov itd. Za poljedelske zasluge je bil odlikovan z zlato kolajno. Sedaj ob svojih jubilejih se je raznih društev spomnil s podporami in je tudi našemu društvu naklonil 150 Din za tiskovni fond, za kar mu izrekamo srčno zahvalo.

Jubilantu in njegovi soprogi čestitamo in želimo še mnogo srečnih let.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru.

Nezgoda revnega starca

Šmartno, 1. avgusta.

Pri današnjem dopoldanskem vlaku v Litiji je vzbujal posebno pozornost potnikov nenavadni starec z dolgimi, srebrnimi lasmi. Mož si je pomagal na peronu s pomočjo svežih bergelj, v vlak pa so ga potisnili uslužni domačini, ki so spremili moža v bolnico.

Včeraj si je Ivan Mlinar — kakor se piše starec — razbil nogo. Zgolj nesreča, ki ga je doletela pri delu.

Mlinar, čestiti starček je bil svoje čase vrtnar in je prepotoval vso Evropo, zašel je celo v Egipt. Na stara leta, ko mu je glavo pobelil srebrni sneg, se je podal v svojo domovino, v litijsko okolico.

»Nimam lastne hiše, živali pa imajo svoje brloge« — je dejal kakor hlapec Jernej in naselil se je v vasi Leskovci nad Šmartnem pri Litiji. Našel je zapuščeno domovanje jazbecev. »Te podzemeljske luknje bodo moj dom!« se je odločil in je pričel s kopanjem. Precej je že izkopal, pa mu je zastavila nadaljnjo pot živa skala.

»Z mimo jo razdrobim!« je sklenil in pričel z vrtanjem luknje. Pri delu pa mu je spodrsnilo, nogo mu je zdrobil težak kamen.

»No, Janez, boš zdaj odnehal?« so ga vpraševali sosedje.

»Ne bom, ne!« je odgovarjal Mlinar. — »Ko ozdravim, bom kopal naprej. Na svojem hočem biti. Dovolj sem delal za druge!«

»Pa te bo zima pregnala?«

»Saj je dosti drv okrog moje luknje, zima pa tudi ne zamori — dobrih src!« ... se je poslovil in odšel v dom zdravja.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec **»Franz Josefove« grenčice.** Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni je **»Franz Josefova« voda** izvanredno dobrodejno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Al Jolson in mali Sonny Boy

ponovno navdušujeta vso Ljubljano!

SINGING FOOL

Pretresljiva tragedija očeta!

Zvočni film, ki nima para na svetu!

Predstave danes ob 4., ½8. in ¼10. uri!
Z ozirom na ogromno zanimanje občinstva predprodaja vstopnic od 11.—½13. ure.
Globoko znižane letne cene!

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Naša deca na počitnicah na morju

Dijakinje ženske realne gimnazije pred odhodom v Martinščico na peronu glavnega kolodvora. Prva na levi prof. Kobetova, voditeljica skupine, v sredini zadaj direktor Jug.

Ljubljana, 1. avgusta.

Počitniška morska letovanja naše mladine so se po vojni razmnožila in priljubila, da nismo pred leti niti slutili, da zamore Slovenija med šolskimi počitnicami k morju.

Naša mačeha Avstrija je dobro vedela, kolikega pomena je morsko letovanje otrok. Zato je pa v dosledniem zatiranju našega življa zapostavljala našo mladino in brez izjeme pošiljala na morje vsako leto le otroke »Schulvereina« in »Südmarke«. Danes pa pošiljamo k morju stotine otrok, humanitarna društva, vzgojne organizacije in drugi kar tekmujejo, kdo jih bo poslal več tja na počitnice. Brez dvoma je k popularizaciji in priljubljenosti takih počitnic vleiko pripomoglo »Jutro«, ki je s svojo pred leti započeto akcijo za pošiljanje naših otrok k morju napravilo za to prvi in najlepši zgled. S svojimi počitniškimi kolonijami je »Jutro« z velikimi žrtvami dalo dalo zgled in z dejanjem pokazalo, kako zelo koristna so morska letovanja, posebno za bolehnejšo deco. Ko dobi Slovenija še prepotrebno zvezo z morjem, bo pomenila pot do tja le pot od udobne vožnje, kakor sedaj na Gorenjsko ali Štajersko.

Vse, kar ni pri skavtih, gozdovnikih ali podobnih organizacijah želi, da odide s to ali ono potičniško kolonijo na morje. Številno šolske mladine se je od tam po štiri tedenskem letovanju že vrnilo, vsi zdravi in zagoreli, polni veselja in sreče — najboljše zaloge za novo šolsko leto. Drugi zopet odhajajo, ali se pa te dni pripravljajo za odhod na Sušak, Martinščico, nekateri tudi nižje doli proti Rabu, Splitu, Dubrovniku.

Štiriintrideset zadovoljnih, srečnih, smejočih deklet, gojenk vseh razredov ženske realne gimnazije se je včeraj ob 7. zvečer odpeljalo z dolenjcem v Martinščico na dijaško letovanje. Trideset dni bodo tam, za 900 Din in to za vožnjo izlete in prav vso oskrbo, ki bo gotovo prvovrstna.

Na kolodvoru sta se od njih poslovila direktor Jug in prof. Kalan ter mnogo znancev in sorodnikov, med njimi seveda najsrečnejše mamice, ki svojim hčerkicam privoščijo prav vse veselje, ki ga bodo užile na morju. Pod vodstvom prof. Kobetove, ki tudi potuje z njimi, so pod najboljšim nadzorstvom. Potujejo v vagonu drugega razreda, ki je prav zanje rezerviran in jim bo tako vožnja prav udobno minila. Sploh gre železniška uprava našim kolonijam vedno ljubeznivo na roko in gre predvsem postajenačelniku g. Ludviku zato priznanje.

Želimo le, da bi vsako leto odšlo na počitniško letovanje na naš Jadran čim več mladine, saj so solnce, zrak in voda zanjo pol življenja.

Gasilce in cenj. občinstvo

sploh, ki se bo zbralo v dneh kongresa v Ljubljani, opozarjamo na staroznano izborno ljubljansko

GOSTILNO **»MRAK« na Rimski cesti.**

Prijeten vrt, kjer se more uživati mir, pred vsem pa izborna jedila izvrstne kuhinje. Točijo se fina vina.

Priporoča se
10530 **Beta Mrak**

Ali si že član Vodnikove družbe?

10 3i

POLETNA OKASIONSKA PRODAJA!

78 PLATNENE

128 USNJATE SANDALETE RAZNE BARVE

197 MODERNE BARVE

147 ČRNE IN V BARVAH

168 POLETNI ČEVLJI V RAZNIH BARVAH

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a »Petovia«, **MARIBOR,** Gosposka ulica, **CELJE,** Aleksandrova 1a, **PTUJ,** Slovenski trg »Petovia«.

Novo letalo ljubljanskega Aerokluba »Avion Bloudek XV.« bo jutri ob 11. na ljubljanskem letališču v šiški slovesno krstil g. škof dr. Rožman.

Domače vesti

* **Princ Orleanski v Beogradu.** V Beograd je prispel predvčerajšnjim princ Ferdinand Orleanski in se nastanil v hotelu »Excelsior«. V njegovem spremstvu je francoski brigadni general Gondevecour. Princ je prišel v privatnih zadevah. V Beogradu ostane nekoliko dni.

* **Zbirka za spomenik kralju Petru v Zagrebu** je doslej dosegla vsoto 1,419.362 Din.

* **Službe agrarnih uradnikov.** Ban zetske banovine je 16. julija razpisal natečaj za mesta banovinskih poljedelskih uradnikov in sicer: mesto upravnika banovinskega posestva »Toplica« pri Baru in službe 4 sreskih poljedelskih referentov v kotorskem, stolačkem, trebinjskem in gatskem srezu. Za upravnika poljedelskega posestva se zahteva poljedelska fakulteta ali podobna šola, 10 let državne ali samoupravne službe in dokaz dobrega poznavanja južne kulture. Za sreske poljedelske referente se zahteva kvalifikacija po § 7 zakona o pospeševanju poljedelstva. Prošnje z dokumenti je treba predložiti do 15. avgusta

* **Jugoslavija na pekovskem kongresu v Chicagu.** Dne 22. septembra se bo v Chicagu otvoril mednarodni kongres pekov. Na kongres je povabljena tudi organizacija jugoslovenskih pekov, ki jo bo na kongresu zastopal pekovski mojster Ljubomir Mandić iz Beograda.

* **Natečaj za načrte banske palače v Splitu** je razpisal tehnični oddelek primorske banovine. Upravičeni so k natečaju vsi arhitekti in inženjerji, ki so jugoslovenski državljani, ter oni Slovanski arhitekti in inženjerji, ki stalno bivajo v Jugoslaviji. Razsodišču predseduje ban dr. Tartaglia, člani pa so razni veleugl. možje, med njimi kipar Meštrović. Rok natečaja bo zaključen 31. oktobra 1930 ob 18. Dotlej morajo načrti biti osebno izročeni ali po pošti dostavljeni tehn. oddelku v Splitu, ki naj bo o pošiljatvi istočasno brzojavno obveščen. Nagrade so: 50.000, 30.000 in 20.000 Din ter dva odkupa načrtov pa 20.000 Din. Vsa pojasnila daje omenjeni tehnični oddelek proti plačilu stroškov v znesku 100 Din.

* **»Ženski list«.** Prejeli smo 8. številko mesečnika za modo, zabavo in gospodinjstvo, ki izhaja že šest let v Zagrebu pod uredništvom ge. Zagorke. List prinaša mnogo ilustracij iz življenja in gospodinjstva. Modni del lista predočuje najmodernejše večerne obleke, okusne modele modernih popoldanskih oblek ter navadne male in praktične obleke za sport. Tudi otroška garderoba je izdatno zastopana. List posveča veliko pažnjo ročnim delom z mnogimi krasnimi vzorci za žensko in moško perilo v narodnem stilu. Literarni del je zelo bogat, tu najdemo med drugim krasni roman Gjure Vilovića »Triumf ljubavi«. List prinaša obilo zanimivih strokovnih člankov, opis, kako se vkuhava sadje in mnogo dobrih receptov. »Ženski list« izhaja mesečno. Četrtletna naročnina je 45 Din. Naroča se pri Upravi »Ženskega lista«, Zagreb, Samostanska ulica 2.

* **Vpis v I. razred gimnazije.** Ministrstvo prosvete je izjemoma dovolilo, da se v početku šolskega leta 1930-31 v prvi razred gimnazije ali realne gimnazije lahko vpišejo učenci, ki so dovršili 4. razred ljudske šole in so se rodili v letih 1917, 1918, 1919 ali 1920.

* **Ponavljalni nižji tečajni izpiti.** Po brzojavnem odloku ministrstva prosvete SNBr. 23.530 z dne 30. julija 1930. je dovoljeno rednim učencem, ki so padli pri nižjem tečajnem izpitu iz enega ali dveh predmetov v juniju, da polagajo izpit na koncu julija ali v začetku avgusta, če reflektirajo na sprejem v vojno akademijo ali druge strokovne šole. Izpit lahko polagajo, ako se v dotičnem kraju nahajajo predmetni nastavnik, razredni starešina in še en član komisije za nižji tečajni izpit junijskega roka.

* **Tudi Split dobi avtomatično centralo.** V Splitu bodo v kratkem pričeli z gradbo poslopja za glavno pošto. Poslopje bo moderno urejeno. Nameščena bo v njem tudi avtomatična telefonska centrala. Novo poslopje bo prihodnje leto izročeno svojemu namenu.

* **Izlet na Donaško goro.** Hrvatsko planinsko društvo priredi jutri skupni izlet svojih članov na Donaško goro. Pripeljejo se z izletniškim vlakom do postaje Rogatec ter se zvečer vrnejo v Zagreb.

* **Naše podmornice v Beirutu.** Kakor smo že poročali, sta naši podmornici »Hrabri« in »Nebojša« na svojem krožnem potovanju po Sredozemskem morju posetili tudi Beirut v Siriji, nad katero je Franciji poverjen mandat. Dne 14. julija, ob priliki francoskega nacijonalnega praznika, so se naši mornarji udeležili revije francoskih čet ter položili venec na spomenik osvoboditeljem Sirije v prisotnosti francoskega vrhovnega komisarja. Naši mornarji so bili v Siriji presrčno sprejeti.

* **Uničevanje »direktorja« v hrvatskem Zagorju.** Po proračunskem zakonu Savske banovine je določeno, da mora vsakdo v banovini, ki ima še necepljeno trto, zvano »direktor«, plačati za vsak trs 15 par davka. Kakor računajo, bo moralo hrvatsko Zagorje plačati za »direktorja« nad pol milijona Din davka. Opaža pa se med vinogradniki resna volja, da se »direktor« zamenja za cepljeno trto, tako da bo število samorodnic že prihodnje leto znatno zmanjšano.

* **Mesto katastrofe »Karadjordja« točno ugotovljeno.** Po večdnevnem iskanju se je v četrtek potapljaču s parnika »Plovnik« posrečilo, da je na morskem dnu, kjer je »Morosini« naletel na »Karadjordja«, našel kos železa, ki se je ob katastrofi odlomil na »Karadjordju«. Kraj najdbe je bil zaznamovan in pride še posebna komisija na kraj nesreče. Po kraju, kjer je bilo najdeno železo, se je še bolj jasno izkazala krivda »Morosinija«, ker je imel nad 1200 metrov prostora do otoka Pašmana.

* **Huda avtomobilska nesreča** se je pretekli torek pripetila pri selu Zabrdju v bližini Ključa. Inženjer Babić se je v družbi nekega tovariša z avtomobilom vozil v Zagreb. Na nekem ovinku pri Zabrdju se je avtomobil prevrnil v cestni jarek, pri čemer si je Babić zlomil roko in se tudi sicer težko poškodoval, njegov tovariš pa je izgubil desno oko in se znatno poškodoval na glavi. Oba sta bila prepeljana v Ključ v bolnico.

* **Vtihotapljanje alkohola.** Kakor poročajo iz Mostarja, je v Čitluku bila te dni zaplenjena velika količina vtihotapljenih alkoholnih pijač. Država je baje oškodovana za okrogel milijon dinarjev.

* **Drvarska nesreča.** Pred dnevi je bil zaposlen s spravljanjem drv na planini Menini nad Bočno v družbi svojega očeta in dveh bratov 19 letni Alojzij Kranjc, vulgo Seničev iz Čepelj pri Bočni. Nenadoma ga je zadela na tilnik močna veja padajočega drevesa in ga na mestu ubila. Truplo je bilo pokopano na domačem pokopališču.

* **Dijak streljal na profesorja.** Pred sodnim stolom v Sremski Mitrovici se je dne 30. julija pričela glavna obravnava proti 17letnemu učencu 5 razreda tamkajšnje realne gimnazije Nikoli Rokiću, ki je dne 6. februarja letos streljal na profesorja Milana Perenčevića. Obtožen je poskušenega umora. Rokić se je večkrat prepiral s profesorjem Perenčevićem in je bil zaradi tega izključen iz šole. Rokić je prišel nato z revolverjem v šolo ter je iz daljave treh korakov streljal na profesorja. Profesor se je naglo sklonil in krogla je preko glave napadenca udarila v zid. Atentator je bil takoj aretiran. Obravnavi je prisostvovalo številno občinstvo, ki pa ni prišlo na svoj račun, ker je predsednik odredil tajno obravnavo. Rokić je bil obsojen, da se za dobo treh let odda v poboljševalnico. Če bi se v tej dobi ne poboljšal, se mu podaljša kazen za nadaljnjih deset let v poboljševalnici za starejše mladoletnike. Obenem je sodišče odredilo, da se Rokić postavi v zavodu pod posebno nadzorstvo.

* **Nevaren primer stekline.** Upravitelj šumskega podjetja in mlina »Sana« v bosanskem Ključu Vekoslav Čižek ima psa volčjaka, ki je obolel za steklino in mu ogrizel konja in kravo. Čižek, nič slabega sluteč, je še nadalje uporabljal mleko svoje krave. A kmalu sta obolela tudi krava in konj in sreski veterinar je na njih ugotovil steklino. To je delovalo kot strela z jasnega, tem bolj, ker je v nevarnosti mnogo znancev in prijateljev Čižekovih, ki so dobivali mleko bolne krave. O zadevi je bil obveščen higijenski zavod v Banjaluki, ki je delegiral posebnega zdravnika, da bo dal 53 osebam injekcije proti steklini in vodil do nadaljnega strogo nadzorstvo.

* **Velika poneverba v Srbobranu.** Na pošti v Srbobranu so prišli na sled veliki defravdaciji, ki jo je — kakor je sama priznala — zakrivila poštna upraviteljica vdova Julka Crkvenjakova, stara 42 let in mati treh odraslih otrok. Kakor se je doslej dognalo, znaša primanjkljaj v blagajni približno 300.000 Din. Defravdacije so se vršile celih sedem let. Upraviteljica pošte je bila aretirana in izročena preiskovalnemu sodišču v Novem Sadu.

* **Obleke in klobuke čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperaturo, 4 relativno vlago v %, 5 smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 padavine v mm 8 vrsta padavin.

1. avgusta 1930.

Ljubljana: 7. 765.5, 12.0, 78, mirno, megla, 10, dež. **Maribor:** 7. 764.2 13.0, 80, mirno, 0, dež, 11.0. **Mostar:** 7. 759.4, 24.0, 45, N 6, 7, —, —. **Zagreb:** 7. 764.8, 14.0, 90, SSW 2, 0, dež, 6.0. **Beograd:** 7. 763.3, 16.0, 90, WNW 2, 6, dež, 6.0. **Sarajevo:** 7. 764.0, 15.0, 75, ENE 4, 10, —, —. **Skoplje:** 7. 759.8, 23.0, 70, W 4, 1, —, —. **Kumbor:** 7. 757.1, 28.0, 65, SE 2, 1, —, —. **Split:** 7. 759.6, 24.0, 55, NE 12, 0, —, —. **Rab:** 7. 760.9, 22.0, 65, NW 2, 0, —, —. **Vis:** 759.0, 17.0, 75, N 12, 0, —, —.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 22.0, najnižja 10.9, v Mariboru 11.0, v Zagrebu 12.0, v Beogradu 15.0, v Sarajevu 14.0, v Skoplju 20.0, v Splitu 22.0.

Dr. Ivan Hubad
zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira 10447
od 4. do 9. avgusta

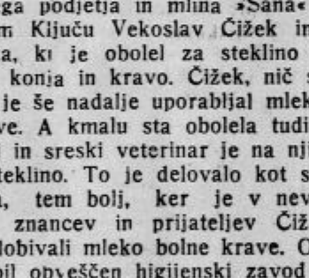

Zobna pasta za kadilce
Zaloga:
DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova ulica št. 5 10454

J. Maček
Ljubljana. Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši

Iz Ljubljane

u— **Naš prijatelj dr. Vybiral** si je v četrtek ogledal Cankarjev rojstni kraj Vrhniko, kamor ga je z gospo soprogo v spremstvu dr. Ivana Laha odpeljal mestni avto. Pri obisku Cankarjeve rojstne hiše sta ga pozdravila v imenu odbora za Cankarjev spomenik gg. ravnatelj Jurca in Vuk, ki sta ga spremila na Sv. Trojico, od koder sta mu razkazala vrhniške kraje. Naš ljubi gost je z velikim zanimanjem gledal na Betajnovo in druge kraje, znane mu iz knjig. Nato je obiskal materin grob, ki ga je fotografiral kakor tudi druge važne točke, ki jih potrebuje za svoje predavanje. Naravno je, da si je ogledal tudi Močilnik z njegovimi sanjami. Odbornika sta mu na to razkazala priprave in načrte za spomenik in tudi kip, ki je že izvršen. G. prevajatelj se je o vsem kar najlaskaveje izrazil in se je poln navdušenja odpeljal s prijazne Vrhnike v Kamnik, kjer je pozdravil svojega davnega dunajskega znanca svetnika dr. Vidica. Sinoči je dr. Vybiral odpotoval v Maribor, kjer se mimogrede ustavi za en dan. Pri odhodu iz naše domovine, ki jo je letos prepotoval od vseh strani, želimo našemu prijatelju srečno pot in kličemo: Na svidenje!

u— **Mestno načelstvo v Ljubljani** razpisuje dobavo 300 metrov gasilskih konopnenih cevi št. 6, 20 atmosfer pritiska in 30 kompletnih gasilskih pasov s sekiricami za gasilno društvo na Barju. Za cevi je priložiti tudi vzorce. Pravilno kolekovane ponudbe je vložiti do dne 9 avgusta v gospodarskem uradu. Navodila in razpisne pripomočke se dobi v mestnem poklicnem gasilnem uradu.

u— **Novi šator Rdečega križa.** Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa je dal ob priliki vseslovanskega gasilskega kongresa na trgu pred Narodnim domom postaviti novi bolniški šator, ki zbuja po svoji lični in solidni vnanjosti splošno pozornost občinstva. Šator, ki ga je dobavila znana dunajska tvrdka M. J. Elsinger in sinovi, je dolg 16 m, širok pa 13 m ter je v njem prostora za 30 do 40 bolniških postelj. Naš Rdeči križ se ni pomišljal izdati razmeroma visoko vsoto (okrog 50 tisoč Din) za napravo, ki utegne biti velike koristi v primeru, da se v kakem kraju pojavi epidemična bolezen, ko je treba nuditi bolnikom potrebno nego in jih obenem izolirati od ostalega prebivalstva. Vnanje stene in streha so iz močne platnene jadrovine, notranje pa iz tanjšega blaga. Ta dvojna stena omogoča uporabo šatora v vsakem vremenu, tudi v zimskem času, ker se da notranjščina tudi s pečmi ogrevati. Dnevna svetloba prihaja vanj skozi šestero lin, za zračno ventilacijo pa skrbita dve lini v strehi. Občinstvo ima priliko, da si ogleda zanimivo sestavo šatora tudi v notranjščini proti skromni vstopnini 2 Din, ki se pobira v prid Rdečemu križu. Vsak posetnik, ki plača vstopnino, dobi obenem brezplačen izvod pravkar izišle propagandne brošure: »Rdeči križ — čemu je, kako deluje?« Gasilcem v kroju pa je dovoljen prost vstop.

V konkurzu
tvrdke Gričar & Mejač
v Ljubljani, Šelenburgova ulica štev. 3
se vrši
razprodaja
ostalega konfekcijskega in manufakturnega blaga in inventarja za dokaj
nižjo ceno kot doslej
in sicer
samo do 8. avgusta 1930
s katerim dnem se imajo trgovski lokali izprazniti.
Konkurzni upravnik:
Dr. Treo Luce.

u— **Klub koroških Slovencev v Ljubljani priredi** v soboto, dne 2. avgusta ob 20. **na vrtu hotela »Lloyd«** družabni večer. Pridejo naši slovenski gasilci iz Koroške in je zato potrebno, da se družabnega večera vsi udeležimo.

u— **Darovi.** Za Malejevo mater so darovali Sokolu I: botri in botrice ob blagoslovitvi brizgalne v Šiški (nabrano po br. Jos. Turku) 200 Din, Josip Turk 100 Din, Leopold Zupančič 100 Din, Kegljiški klub Sokolov v Mariboru 500 Din, Ham Josipina 200 Din, More Emil 100 Din in Sokolsko društvo Brežice 1000 Din. — Za Društvo slepih je darovala Stavbena in stanovanjska zadruga v Spodnji Šiški namesto cvetja na grob Antona Kristana 200 Din.

u— **Pogrešan mladenič.** Zidar Ivan Sankovič, stanujoč na Viču 62, je prijavil, da je že pred par dnevi neznano kam odšel njegov 17 letni sin Mirko, ne da bi povedal ali sporočil, kakšen je vzrok njegovega bega. Mladi ubežnik je za svojo starost dobro razvit, oblečen v črno obleko in svetlih las.

u— **Tečaj za rokotvorni pouk.** Včeraj se je zaključil na tehnični srednji šoli učiteljski tečaj za deška ročna dela, ki ga je priredila banska uprava za učitelje osnovnih in meščanskih šol. Absolvirali so mizarstvo in kovinarstvo: Belihar Anton, Dolgan Alojz, Eržen France, Gabrovec Benedikt, Golobič Peter, Japelj Pavle, Ljubič Ante, Perko Ivo, Robič Anton, Rutar Ludovik, Volk Viktor, železnik Marij. — Lepenkarstvo: Baša Alojzija, Hauptman Zorana Hrast Natalija, Kogej Leopoldina, Merlak Valentina, Pagon Franja, Peterlin Jožica, Petrič Ida, Pokorn Danica, Režabek Marija, Schrott Marija, Škufca Jožefa, Tkačev-Vidmar Marija, Tratnik Ana, Ušeničnik Mara, Vončina Pavla. Pletarstvo: Balanč Fanika, Eržen Marica, Hvala Tone, Kavšek Franja, Klavora Adolf, Kržičnik Gustav, Lapajne Janko, Mazi Vinko, Oblak Rozalija, Paulič Efrem, Pipa Rudolf, Šilovinac N. in Tivadar Janez.

u— **Zasačen tihotapec.** Na Vilharjevi cesti je v četrtek zvečer okrog 21.30 zasačil stražnik 26 letnega Alojzija Š. iz Zelene jame, ki je bil nekam sumljivo natovorjen. Ker se je Lojze stražniku upiral slediti, je postal stražnik še pozornejši in je preiskal njegov nahrbtnik. Našel je v njem precej saharina. Stražnik je mladeniču napovedal aretacijo in so pozneje na stražnici ugotovili, da ima Lojze s seboj nad 200 škatlic saharina v teži 4 kg. Aretiranec se je izgovarjal, da mu je saharin izročil na glavnem kolodvoru neznan železničar kateremu je plačal zanj 2750 Din. Lojze se je branil dalje, da saharin ni bil zanj, marveč za nekega njegovega znanca. Seveda pa se je pri tem zapletel v razna protislovja in je bilo na dlani, da laže. Saharin je bil zaplenjen, Lojzeta pa so zaenkrat pridržali v zaporu. Policija vodi obširnejšo preiskavo.

u— **Lepenko so mu ukradli.** Mizar France Zajc z Glinc je prijavil, da so mu neznani tatovi odnesli iz nove stavbe v Rožni dolini na Cesti II. okrog 30 m strešne lepenke, vredne okrog 170 Din. Zajc je skušal spočetka sam izslediti in ugotoviti tatu, a se mu to ni posrečilo. Tatvino je najbrže zagrešil kak delavec, ki bo skušal lepenko spraviti v denar.

u— **Aretiran perverznež.** V drevoredu v Knaflovi ulici poleg opernega gledališča se je v jutranjih urah že dalje časa nastavljal neki starejši moški, ki je poleg kostanjev stoječ nadlegoval mimoidoče ženske. Obnašal se je pri tem kakor ponorel. Pritožbe zaradi njegovega obnašanja so prišle tudi na uho kriminalnih organov, ki so včeraj zjutraj nesramneža zalotili in aretirali. Mož je to neki že nad 60 letni mizar iz Ljubljane. Policija ga je pridržala v zaporu. Aretiranec je poročen in je oče odraslih otrok.

Danes družabni večer s plesom
na Betlevne Sokol Šiška
SODELUJE GODBA SLOGE 1554

Perilo za gospode

Srajce ravnokar izgotovljene iz prvovrstnih modnih cefirjev	od Din 65	do 120
bele šifon, zelo trpežne	od Din 60	do 78
športne bele in drap	od Din 60	do 85
spalne, prvovrst. platno	od Din 80	do 88
spodnje hlače, Ia gradl.	od Din 32	do 56

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 29. 10455
Prvovrstna izdelava! Dobro blago!

TONE POLJŠAK
Ljubljana. Aleksandr. c. 5.
Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

GASILCI!
Ko boste prišli na kongres, ne pozabiti na restavracijo J. SVETIČ, Gerbičeva ulica 7, pri Koleziji. — Lep vrt. Izvrstna vina in kuhinja. Prostor za balincanje. Shajališče tovarišev gasilcev. Izvrstno zagrebško pivo. 10442

Angelca
naznanja, da je prevzela vodstvo znane Lasanove gostilne v Kersnikovi ulici. Izborna vina, topla kuhinja, senčnat vrt. 10.327
Vabi vse stare znance in prijatelje
ANGELA VERCE.

Dr. Igor Tavčar
specijalist za notranje bolezni na Bregu št. 8 ne ordinira od 1. do 16. avgusta. 10466

Vsem cenj. odjemalcem
WECK-ovih
priprav za vkuhavanje sporočamo, da je prispela nova pošiljka.
„Fructus", Ljubljana
Krekov trg 10.

Krema „Sonnenbräune"
daje koži prirodno temnorjavo barvo in ščiti pred solnčarico. 154

u— **»Kolesarji« so čedalje podjetnejši.** Snažilka Marija Presetnikova s Stožic 22 je prijavila policiji, da ji je neznan kolesarski tat odpeljal v četrtek iz veže v palači OUZD 1200 Din vredno, damsko kolo, znamke »Puch«. — Elektrotehniku Ivanu Muršku z Glinc pa je morda isti tat odpeljal kolo iz veže sosednje palače Delavske zbornice. Muršikovo kolo je zeleno pleskano, znamke »Champion«. Neznan tat se je lotil istega dne tudi kolesa lelavca Franceta Pirca iz Zgornje Šiške, ki je bilo spravljeno pred dvorano v Mestnem domu. Ker je bilo kolo zaklenjeno, ga ni mogel odpeljati. Da pa ni odšel prazen, si je tat prisvojil 300 Din vredno svetilko. Tretje kolo je bilo ukradeno v četrtek popoldne mesarskemu pomočniku Avgustu Rodetu iz poslopja mestne klavnice. Rodetovo kolo je znamke »Tribuna« in vredno 750 Din.

u— **Ujela se je.** Ko se je soproga brusača Frančiška Čudnova stanujoča na Krekovem trgu 3., včeraj okrog 9. zjutraj odstranila za par minut na bližnji trg, je po svojem potratku opazila v bližini vrat svojega stanovanja neznano mlajšo žensko, ki je stiskala pod pazduho večji zavoj. Ženska, se je videla Čudnovi sumljiva. Komaj pa je stopila v svoje stanovanje, je Čudnova uvidela, da je sodila prav. V stanovanju, je bilo namreč vse razmetano, zato se je Čudnova mahoma zavedla, da se nahaja zunaj tatica. Odhitela je zopet ven ter baš še pravočasno skočila za neznanko in jo izročila stražniku. Aretiranka je izrabila odsotnost Čudnove ter ukradla iz stanovanja razno perilo in obleko, vredno 530 Din. Na policiji je priznala, da se piše Ivanka A. doma z Dolenjskega. Stara je 27 let in se ji ni ljubilo še dalje služiti na deželi. Prišla je v Ljubljano z Rakeka in se je tu pečala z raznimi moškimi, nakar je živela tudi od priložnostnih tatvin. Radi svojih grehov bo morala Ivanka pred stroge sodnike.

Iz Celja

e— **Odlikovanja na celjski policiji.** Nj. Vel. kralj je odlikoval z zlato kolajno za vestno službovanje okoliškega nadzornika varnostne straže v Celju g. Joahima Šonca in višjega stražnika g. Alojzija Sušlja. Odlikovanji jima je izročil g. okrajni nadzornik Gril. Čestitamo!

e— **Vojaški razpored.** Priobčenje vojnega razporeda za občino celjske okolice bo to nedeljo ob 7. na zbirališču v Gaberju (dvorišče pri gaberskem gasilskem domu).

e— **Naskok Celjanov na Mont Blanc.** V soboto 19. julija se je odpeljala skupina celjskih turistov v kateri so bili gg. Kodella, Chiba, Kopinšek, Tominc, Zangger in Karbeutz, iz Celja preko Benetk, Milana, Simplonskega predora in Martignya v Chamonix z namenom, da se povspne na Mont Blanc. Omenjeni turisti so z velikimi napori dosegli znamenitega gorskega velikana le do višine 4.600 metrov (torej 200 m pod vrhom) in to le trije, dočim so ostali trije ostali 200 m nižje. Zaradi silnega snežnega viharja so se morali pod skrajno neugodnimi vremenskimi razmerami vrniti v Chamonix, od koder so se 29. julija vrnili preko Ženeve, Grenobla, Marseillea, Cannesa, Nice, Genove in Milana domov. Tisti čas, ko so Celjani bili na Mont Blancu, je tam zmrznil v snežnem viharju neki francoski turist, dočim drugega še pogrešajo. Celjski turisti so srečali tudi filmsko ekspedicijo berlinske družbe »Aafa«, ki je snimala film »Zvezde nad Mont Blancom«. Sestali so se ob tej priliki z družbinim režiserjem dr. Fangom, ki je režiral znana svetovna velefilma »Sveta gora« in »Boj za Matterhorn«.

e— **Smrtna kosa.** V Celju je umrl včeraj zjutraj ob 6. na Glavnem trgu 17 vpokojeni podpolkovnik g. Marko Dolič, star 61 let in doma iz Livna. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 17. na mestno pokopališče.

e— **Kje tiči vzrok neprestanim zamudam savinjskih vlakov?** Iz gospodarskih krogov in iz vrst potujočega občinstva prejemamo neprestano ogorčene pritožbe zaradi velikih in skrajno neprijetnih zamud, ki jih v zadnjih tednih stalno imajo vsi vlaki, ki prihajajo iz Savinjske doline. Med ljudstvom se pripoveduje marsikaj, kar po nepotrebnem še bolj razburja vse prizadete. Naj bi železniška uprava vendar že enkrat napravila konec neznosnim nerednostim v potniškem prometu in naj bi javnost obvestila o pravih vzrokih neprestanih vlakovnih zamud.

e— **Nesreča na cesti.** Predvčerajšnjim je vozil posestnik Martin Mirnik kravo po desni strani ceste iz Celja domov v Trnovlje. Sredi Gaberja se je izognil s kravo nekemu ob desni strani stoječemu avtomobilu na sredino ceste. V tem trenutku mu je v diru pripeljal nasproti na dvovpreženem vozu hlapec trgovca Rohsteierja iz Konjic in je zadel s levo stranjo voza Mirnika tako močno, da se je Mirnik zgrudil na tla. Dobil je težje poškodbe na levem laktu in na kolenu. Na raztrgani obleki trpi Mirnik 100 Din škode. Voznik se zagovarja, da on ni povzročil nesreče, temveč pravi, da se je krava ustrašila avtomobila in je podrla Mirnika. Kdo ima prav, bo razsodilo sodišče.

Iz Maribora

a— *Pogreb tragično preminulega Sokola v Jarenini.* V sredo so v Jarenini položili k zadnjemu počitku mladeniča Konrada Šketa iz Vukovskega dola, izvršujočega člana mariborskega Sokola-matice. Kako navdušen Sokol je bil Šketa, kaže dejstvo, da je redno hodil po 3 ure daleč k sokolskim vajam od doma v Mariboru. Zadnje čase je bil nameščen pri regulaciji Mure v Radgoni. Dne 18. julija se je s tovariši kopal v Muri. Kot dober plavač je reko preplaval, pri povratku pa je v sredini omagal in valovi so ga zagrnili. Rešilni čoln je prišel prepozno. Pri Ljutomeru ga je Mura naplavila in pokopali so ga tam kot neznanca. Šele pozneje so ga domači agnoscirali in dali prepeljati domov. Pri pogrebu minulo sredo mu je domači Sokol okrasil mrtvaški oder, ob grobu mu je spregovoril v slovo starosta Lubienski, domači pevski zbor pa mu je zapel »Vigred«. Naj spava v miru vrli sokolski delavec!

a— *Povratek prve počitniške kolonije.* V četrtek zvečer se je povrnila iz Bakarca po enomesečnem letovanju dekliška ferijalna kolonija Podmladka Rdečega križa pod vodstvom gdč. Herme Bračičeve. Letovišćarke, ki so bile vse poslane tja iz zdravstvenih razlogov, so se povrnile sveže, zdrave, vesele, od solnca zagorele. Vkljub hrepenenju po domu so se le s težavo ločile od našega lepega morja. Starši, ki so mladino pričakovali, so se iskreno zahvaljevali voditeljici za njeno materinsko skrb za mladino.

a— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru** sklicuje izredni občni zbor za 3. t. m. v Gambrinovi dvorani z dnevnim redom: razpust društva in slučajnosti. Dostop imajo samo člani, ki so letos plačali članarino. Stanovanjske razmere so prisilile društvo do tega koraka.

u— *Koncert v mestnem parku* bo priredila godba Drave v nedeljo od pol 11. do 12. ob lepem vremenu.

a— *Smrtna kosa.* Včeraj sta umrla na Cesti na Brezje 14, 85letni zasebnik Ivan Sadjar, v bolnici pa 48letna vdova strojevodje Amalija Holentaner.

a— *Na včerajšnjem ribjem trgu* so prodajali male skombre po 20 Din, sardele po 22 Din in morske rake po 30 Din za kg.

a— *Zaradi močnega deževja* v vsej Dravski dolini je Drava v noči na petek ponovno narasla za cel meter.

a— **Nalezljive bolezni v Mariboru.** V mestnem okolišu Maribor je zabeležil mestni fizikat od 21. do 31. julija 4 primere nalezljivih bolezni in sicer sta oboleli dve osebi na škrlatinki, 1 na davici in na šenu. Za nalezljivimi boleznimi ni nihče umrl.

a— *Z ozirom na vest*, ki smo jo objavili v sredo, da se je ponesrečil na Otoku gospod Vojmir Panić, ki da je skočil s trambolina v veliki bazen, čeprav ni izurjen skakač, nam sporoča prizadeti, da poročilo ne odgovarja dejstvu. G. Panić je dober skakač Sokol in je imel le majhno nepriliko, ker je zbog nepazljivosti plavačev v bazenu zadel ob nekega kopalca. Nihče ga ni nosil v ambulanco niti ga spravljal k zavesti, ker je na nasvet svojih bratov Sokolov sam stopil v ambulanco. Če pa je kdo napačno razumel ves dogodek, je krivo temu nerazumljivo dejstvo, da govorijo v ambulanci reševalnega oddelka pretežno nemški in da mnogi niti ne razumejo našega državnega jezika, glede česar smo prejeli v ostalem že več pritožb od strani uglednih Slovencev, Hrvatov in Srbov. G. Panić pa nam bo v nedeljo ponovno dokazal, da je dober skakač.

a— *Promet tujcev v Mariboru.* Pretekli mesec je bilo priglašenih v Mariboru 1883 tujcev. Od teh je bilo 1447 Jugoslovenov in 436 inozemcev. 177 oseb je bilo z Dunaja, 100 iz Gradca in 159 iz drugih inozemskih krajev.

a— **Borza dela v Mariboru** potrebuje nujno 1 oskrbnika, 1 natakarja, 1 mizarja, 1 mlinarja, 2 mesarja, 2 čevljarja, 2 kleparja, 1 fotografa in 1 prodajalca za buffet.

a— **Nezgoda kočijaža.** Konj je brcnil 43letnega kočijaža Antona Ferša tako opasno, da so ranjenca morali odpeljati v bolnico.

a— **Aretirali so** v Mariboru šest brezposelnih moških, ki nimajo že več mesecev stalnega bivališča in so stalno nadlegovali občinstvo okoli magistrata. Razen teh so morali v zapor še trije drugi, ki so se ga predsinočnjim preveč nasekali.

a— **Pretep v gostilni.** V sredo zvečer okrog 1. so se v gostilni v Vojašnički ulici 4., spoprijeli pivci med seboj in se obdelali z noži. Na »bojnem polju« sta obležala 37 letni gostilničar Tomaž Hasl, ki je dobil vbodljaj v trebuh, in 29 letni zidar Iv. Škilan, zaboden v levo stegno. Stražnik je poklical rešilno postajo, ki je z avtom odpremila oba ranjenca v bolnico. Dva pivca sta pobegnila in ju išče policija. Stanka P. iz Krčevine, ki ga je stražnik aretiral, so izpustili, ker so priče potrdile, da ni nikogar napadel.

Iz Kranja

r— **K poročilu o avtomobilski nesreči v Kranju** (»Jutro« št 174) smo prejeli naslednje pojasnilo: Pri premikanju vagonov po tiru preko ceste ni stal na cesti železniški uslužbenec, ki je voznikom dajal znamenja, kadar je bilo treba ustaviti zaradi prevažanja vagonov: Zato šofer g. Andrašiča ni mogel vedeti, da se vrši premikanje vagonov. Železniški uslužbenec je stal na zadnjem koncu vagona, v katerega je priletel avto, in sicer na tisti strani, ki je obrnjena proti kolodvoru, tako, da ga šofer ni mogel videti. Premikanje se ni vršilo počasi, temveč tako hitro, da je vagon nenadoma pridrvel na cesto preden ga je šofer g. Andrašica mogel opaziti. Premikanje se je vršilo v takem tempu, da je vagon vlekel tovorni avto še šest metrov za seboj in se je avto ustavil šele pri kupu gramoza ob Zabretovem skladišču. Vsa krivda je na strani železniške uprave, kar bodo potrdile številne neprizadete in nepristranske priče in kar so prvotno potrdili železniški uslužbenci sami. To bo dognalo sodno postopanje, ki je že v teku.

Z Jesenic

s— **Obnovite srečke 2. razreda** 20. kola državne razredne loterije, ker je zaključni dan za obnovo torek, 5. avgusta! Žrebanje bo že 7. avgusta Ker je povpraševanje po srečkah izredno veliko, bomo vse srečke, ki bi ne bile obnovljene v določenem roku, prodali drugim interesentom.

s— **Novo cestno škropilnico,** ki se je v ponedeljek prvič pojavila na jeseniških cestah, je vse prebivalstvo pozdravilo z vidnim zadovoljstvom. Posebno je s tem ustreženo vsem onim, katerih trgovski lokali in stanovanja so tik ob državni cesti, ki je bila pred škropljenjem zaradi znatnega prometa neprestano zavita v oblak prahu. Škropilni voz, čigar kotel drži 2 toni vode, je občina nabavila pri dunajski tvrdki F. Hog in stane 3000 šilingov Voz je masivno in solidno izdelan ter ga vleče par konj. Z uvedbo obcestnih hidrantov, ki so že v načrtu in ki jih bodo pričeli postavljati po dograditvi vodovoda, se bo škropljenje cest vršilo znatno hitreje in izdatneje.

Iz Trbovelj

t— **Promenadni koncert** priredi Delavska godba drevi ob pol 19. pred rudniško restavracijo.

t— **Vandalizem.** Lepim cvetlicam, ki krase ograjo pri rudniški restavraciji, je nekdo iz hudobije poščipal vrhove. Tako dejanje se obsoja samo. Nad cvetlicami se more znašati le srčno posurovel človek.

t— **Neznosen smrad** se širi iz kanala, ki vodi iz Petelinove vasi v Trboveljščico. Deloma je kanal pokrit, spodnji del pa je odkrit in tam odlagajo stranke različno nesnago, ki v kanalu zaostaja in jo le močan dež izpere in odplavi v potok. Tujci, ki pridejo v Trbovlje, se nad tem zgražajo in so krstili to ulico za »rožmarinovo ulico«. Nujno je potrebno, da se glede tega kanala kaj ukrene.

Iz Zagorja

z— **Poroka.** Na Brezjah sta se poročila učitelj v Zagorju g. Ivan Kopšiva, z učiteljico gdč. Jano Levstikovo, hčerko šolskega upravitelja g. Janka Levstika v Zagorju. Mlademu paru, agilnima članoma Sokola, želimo obilo sreče!

z— **Huda nevihta.** Kakor drugod, smo imeli v četrtek zjutraj tud. v Zagorju hudo nevihto z viharjem Okrog pol 3. je prihrumela z bliskanjem in treskanjem ter se je vlilo kakor iz škafa, vmes je padala toča. V Polšniških hribih je vihar napravil precej škode. Zemlja pa je dobila že dolgo pričakovano vlago. Čeprav že malo pozno, je vendar upati, da bo meča dobro vplivala zlasti na fižo., ki se je že pričel sušiti.

z— **Velike priprave za 40letnico sokolskega društva.** Zagorski Sokol se pripravlja, da kar najčastneje proslav 40letnico svojega obstoja. Letno telovadišče pred Sokolskim domom je dovršeno. Delo je bilo zaradi ilovnatega terena težavno in zvezano z velikimi troški. Odvozili so več sto voz zemlje in napravili krasen prostor, da bo lahko nastopilo več sto telovadcev Na levi je pozidana betonska tribuna, dolga 43 m, s 5 vrstami sedežev. Nad tribuno je stojišče, na drugi strani pa oder za godbo. Društvo se ni strašilo troškov, da dostojno proslavi svoj jubilej Vse Sokolu naklonjene prijatelje že danes vabimo, da si ogledajo to delo zagorskega Sokola ob proslavi njegove 40letnice, ki se bo vršila na nedeljo, 17 avgusta. Bližnja društva pa naprošamo, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

Iz Konjic

nj— **Sokolski društvi Konjice in Oplotnica** sta priredili v nedeljo propagandni izlet v Zreče, kjer se je ustanovilo novo sokolsko društvo Na sadonosniku gospoda Kračuna se je vršil telovadni nastop obeh društev, ki je bil dobro obiskan, zlasti smo opazili mnogo kmečkega ljudstva Po nastopu je bil ustanovni občni zbor zreškega društva, ki se ga je udeležil tudi župni delegat Društvo šteje preko 90 članov Pred kratkim pa se je ustanovila kmečka sokolska četa v Grušovju pri Prihovi, ki spada pod sokolsko društvo Oplotnica.

nj— **Iz obupa** zaradi pomanjkanja del se je obesil v Koritnem 38letni Rečnik Štefan, doma v konjiški okolici.

Iz Ptuja

j— **Mlada sokolska četa pri Sv. Urbanu v Slovenskih goricah** priredi v nedeljo 3. t. m. svoj prvi javni nastop pod vodstvom marljivega načelnika br. Mirka Majcena. Sv. Urban je pritljubljena izletna točka, obdan naokrog od prekrasnih vinorodnih holmčkov in gričkov, ter ga prav radi posečajo daljni in bližnji ljubitelji narave, predvsem Ptujčani Za naše ptujske Sokole in Sokolice ter prijatelje je udeležba, v kolikor ni obvezna, dolžnost! Ptujski Sokol naredi tjakaj pešizlet in sicer bo odhod ob 13. iz Ptuja. Izletnikom pa je tudi dana možnost poslužiti se avtomobila, ki bo po potrebi in priglasitvi zadostnega števila vozil izpred Zupančičeve gostilne od pol 14 dalje. Za pester program bo poskrbela sokolska četa Sv. Urbana.

j— **Rano grozdje.** Redek primer zabeležujejo letos naši vinogradniki. Že 28. julija je prinesel iz svojih goric posestnik Ferdo Ernst dva povsem zrela grozda, kar je za naše gornje Haloze posebnost. Tudi po drugih vinogradih najdejo že polno mehkih grozdov. Kakor kaže, bomo imeli zgodnjo trgatev.

j— **Znani sejem »Ožbald«** v Ptuju se bo vršil dne 5. t. m.

Iz Ljutomera

lj— **Škrlatica** se je zopet pojavila, tokrat v rodbini poštnega upravnika g. Urbiča. Ker je primer osamljen, je upati, da bo tudi ostalo samo pri njem. To je drugič, da se je ta bolezen pojavila v rodbini kakega poštnega uslužbenca. Morda se je razširila obakrat po pismih.

lj— **Agnosciran utopljenec.** Poročali smo o tem, da je Mura vrgla na ozemlje občine Cven neznanega utopljenca. Bil je to Konrad Šketa, posestniški sin iz Jarenine, ki je pri regulacijskih delih ob Muri v Apački kotlini prakticiral za rečnega mojstra. Bilo mu je 23 let. Utonil je pri kopanju v Muri. Agnosciral ga je njegov brat, ki je dospel v Ljutomer in ga dal prepeljal na domače pokopališče. Prevoz je izvršil pogrebni zavod Repič. Ponesrečenec je bil agilen član jareninskega Sokola, od katerega sta ga tudi dva člana spremljala na poti domov.

Iz Mozirja

mo— **Koncert.** Pevsko društvo »Oljka« iz Celja priredi v nedeljo v dvorani gospoda Majerhofda koncert. Odpelo bo okoli 30 narodnih in umetnih pesmi. H koncertu vabimo vse prijatelje naše lepe pesmi.

mo— **Gobarji,** ki so se nekaj let sem vračali iz gozdov s praznimi posodami in bolj ali manj razočaranimi obrazi, so prišli po dežju v prejšnjem tednu na svoj račun. Tudi oni, ki jim ni do nabiranja, a ljubijo gobe za jed, so prišli lahko do njih.

Iz Murske Sobote

mr— **Kino Dittrich,** ki že nekaj mesecev počiva, bo v nedeljo ob 3. in 18. predvajal »Dve rože«. Čisti dobiček bo lastnik kina daroval za zgradbo sirotišnice (hiralnice).

mr— **Uradniškim ženam.** Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev se je preselila z Lendavske ceste v Zvezno ulico in sicer v hram, kjer je bila svoj čas Prekmurska posojilnica .

mr— **Nov telefon** dobi Kmetska hranilnica in posojilnica v Predanovcih. Otvorjen bo 31. t. m. Kliče se pošta Puconci.

mr— **Po vseh vaseh se vrši sedaj mlačev,** akó smemo delo, ki ga tu opravljajo le s stroji, tako imenovati. Rezultat? Slame mnogo — zrnja skoro nič — in to po vsem Prekmurju! Žito že itak nima nobene cene, sedaj pa še mala kvantiteta njegova — ljudje se bodo še v večji meri pričeli izseljevati, kakor dosedaj. Žalostna perspektiva...

mr— **Predavanje.** Abiturijent soboške gimnazije g. Štefan Kovač je priredil v nedeljo v Šalovcih (sev. Prekmurje) predavanje o Sokolstvu. Goričani so izmed vseh Prekmurcev najbolj dovzetni za sokolsko misel in tako ni čuda, da se je predavanja udeležilo mnogo ljudstva, ki je z zanimanjem in navdušenjem sledilo govorniku. — Dobro bi bilo, da bi se prirejala slična predavanja tudi po drugih vaseh Prekmurja, da bi se tako čim prej ukoreninila sokolska ideja med preprostim ljudstvom.

mr— **Prostovoljno gasilno društvo** v Murski Soboti si je nabavilo zložljivo lestev. To je prvi korak, da se društvo opremi z modernimi sredstvi. Nekaj pa je, na kar gasilci še ne mislijo: ob svečanih prilikah paradirajo po soboških ulicah s praporom, na katerem se blišči madžarski napis.

GOSPODARSTVO

Vzroki poloma vojvodinskega hmeljarstva

Trgovska industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu je izdala »Gospodarski pregled« Vojvodine v minulem letu. O vojvodinskem hmeljarstvu piše:

»Leto 1929. znači za naše hmeljarstvo katastrofo. Strašni padec cen je dovedel veliko število naših bogatih posestnikov v materijalno propast; cele vasi so izgubile zaradi tega padca ves svoj imetek in obsežna gospodarstva so šla v masah na kant.

Do tega poloma je prišlo pri našem hmelju 1.) zaradi vedno rastočega nesorazmerja med pridelkom hmelja in proizvodnjo piva; 2.) zaradi naglega prehoda naših kmetov k novi kulturi in 3.) zaradi neracijonalne pridelave in neorganizirane prodaje.«

Vse to je prav resnično, le na četrti in glavni vzrok so pozabili, namreč, da velika večina Vojvodine nima ne tal in podnebja, prikladnega za to izbirčno rastlino. Le poglejmo nazaj: vsa leta sem niso v Vojvodini nikoli dosegli dobre letine, ker so ji suša in bolezni vsako leto vsaj za polovico prikrajšali pridelek in poslabšali že itak slabo kvaliteto.

Zato je tudi neumestna nadaljnja trditev, da so prodajali tuji komisijonarji vojvodinsko blago pod drugim imenom naprej in s tem oškodovali sloves vojvodinskega hmelja. Vojvodinski hmelj je bil nasprotno trgovan vedno pod pravim imenom in je služil povsod za vzorec slabega in slabo spravljenega blaga. Če je komu kvaril ta hmelj sloves, ga je gotovo savinjskemu, ki so ga tudi metali v isto vrečo kakor vojvodinskega, ker je bil pač tudi jugoslovenski. Trda in draga je bila šola vojvodinskih hmeljarjev, upamo pa, da so si usvojili Vojvodinci edini zlati nauk iz te šole: Hmeljarstvo ni priložnost za naglo obogatenje, temveč stvar temeljitega znanja.

Vpliv tekstilne industrije na naš uvoz

V našem uvozu zavzemajo tekstilne sirovine in tekstilni izdelki najvažnejše mesto, saj predstavlja uvoz teh predmetov skoro 40 % vsega našega uvoza. Z naglim razvojem domače tekstilne industrije so tudi v uvozu tekstilij in tekstilnih sirovin nastopile velike spremembe.

Uvoz tkanin kakor tudi tekstilnega blaga nazaduje, dočim narašča uvoz tekstilnih sirovin. Pri tem so statistični podatki glede uvoženih količin zgovorni, kakor podatki glede vrednosti, ker so cene sirovinam (bombažu, volni, svili in predivu) zlasti letos občutno nazadovale. V prvem polletju tek. leta smo n. pr. uvozili 5645 ton **sirovega bombaža** nasproti 3955, 3506 in 3468 tonam v prvem polletju pret. treh let; na drugi strani pa je vrednost uvoženega bombaža znašala le 96.1 milijona Din nasproti 100.1 in 98.6 milijona Din v prvem polletju prejšnjih dveh let. Tudi uvoz **bombažnega prediva** se je letos znatno dvignil in je v prvem polletju znašal 6246 ton nasproti 5184, 5540, 4852 in 3396 tonam v prvih polletjih prejšnjih 4 let, vrednost pa je znašala 252.6 milijona Din nasproti 236.8, 248.4, 185.3 in 165.2 milijona Din. Uvoz **volne** je znašal letos 1879 ton (1439, 792, 2119 ton v predhodnih letih) v vrednosti 52.2 milijona Din (55.4, 31.5 72.6), uvoz **volnenega prediva** pa 642 ton (418, 467, 321) v vrednosti 46.6 milijona Din (37.9, 37.7, 26.2).

Naša tekstilna industrija krije navzlic naraščajočemu konsumu vsako leto večji del skupne domače potrebe tkanin. Posledice razvoja domače tekstilne produkcije so zato najbolj vidne pri uvozu tkanin. V prvem polletju leta 1926. smo uvozili še za 534 milijonov Din **bombažnih tkanin,** v naslednjih letih za 470.4, 420.8, 353.4 milijona Din, letos v prvem polletju pa le še za 336.8 milijona Din. Podobno je uvoz **volnenih tkanin** od prvega polletja 1926 nazadoval od 246 na 166.5 milijona Din. Še rapidnejše pa je **nazadovanje uvoza tekstilnih izdelkov.** Uvoz izdelkov iz bombaževine (pletenih, šivanih in drugih) je od leta 1926. **padel skoro na eno tretjino.** V prvem polletju smo uvozili za 27.3 milijona Din bombažnih izdelkov nasproti 30.8, 38.2, 43.8 in 72.0 milijona Din v prvih polletjih prejšnjih let. Enako je uvoz volnenih izdelkov nazadoval od 50.1, 23.6, 20.7 in 19.0 milijona Din na 15.0 milijona Din v prvem polletju tek. leta.

Uvoz svilenih tkanin ne kaže večjih sprememb in je znašal letos 74.5 milijona Din (69.8, 74.5, 86.6 v prejšnjih letih), zato pa **stalno narašča uvoz svilenega prediva** (iz umetne svile), ki je letos znašal že 31.8 milijona Din nasproti 22.5, 18.5 in 13.7 milijona Din v odgovarjajočih razdobjih prejšnjih let.

Naslednje številke nam nudijo pregledno sliko o gibanju vrednosti uvoženih tekstilnih sirovin (volna, bombaž, svila in predivo iz njih), tkanin in tekstilnih izdelkov v prvem polletju zadnjih 5 let (v milijonih Din):

I. polletje	1930	1929	1928	1927	1926
sirovine	480	453	435	375	319
tkanine	578	594	687	775	875
blago	51	60	69	72	132

= **Vprašanje podružnice Zanatske banke v Ljubljani.** Kakor znano se je na nedavnem zboru Zveze obrtnih društev za dravsko banovino v Celju razpravljalo o ustanovitvi podružnice Zanatske banke v Ljubljani. Na tem zboru je navzoči generalni direktor Zanatske banke g. Milan Dragič izjavil, da bo ta podružnica čim prej ustanovljena V tem pogledu je bila sprejeta tudi posebna resolucija. Kakor doznavamo se bo generalni direktor g. Dragič v ponedeljek 4. t. m mudil v Ljubljani in se bo vršila posebna konferenca, na kateri se bo razpravljalo med drugim o ustanovitvi podružnice v Ljubljani odnosno o načinu, kako olajšati kreditiranje slovenskega obrtništva od strani Zanatske banke. Da se omogočijo ožji stiki med generalnim direktorjem g. Dragičem in slovenskim obrtništvom, se bo po konferenci ob 8. uri zvečer vršil v restavraciji »Zvezda« tovariški sestanek ljubljanskih obrtnikov. Slovenski obrtniki so vabljeni, da se tega sestanka v čim večjem številu udeleže.

= **Potresna katastrofa v Italiji in naš izvoz lesa.** Strašna potresna katastrofa, ki je zadela Italijo, menda ne bo ostala brez vpliva na naš lesni trg. Tisoče porušenih hiš bo treba popraviti, odnosno nanovo zgraditi in stotisočem težko prizadetega prebivalstva bo treba do jeseni preskrbeti streho, četudi zasilno. Za ta gradbena dela bo Italija potrebovala precejšnje količine lesa, zato pričakujejo italijanski lesni trgovci, da bodo hitro izpraznjene sedanje zaloge in da bo prestala sedanja poslovna stagnacija. Vsekakor je računati s tem, da bo v doglednem času nastopilo večje povpraševanje po gradbenem lesu od strani Italije.

= **Ustanovitev nove tvornice za steklo v Jugoslaviji.** Kakor poročajo, se pripravlja ustanovitev velike tvornice za mehanično, odnosno strojno izdelovanje stekla za okna, in sicer s sodelovanjem francoske družbe »Manufacture de glas et produits chimiques de Saint Gobain, Cheny et Cirey, ki je lastnica sličnih tvornic v številnih evropskih državah. Statuti nove družbe bodo te dni predloženi trgovinskemu ministrstvu v odobritev. Nova tvornica bo lahko krila vso potrebo tuzemstva glede stekla za okna. Takega stekla uvažamo na leto za preko 30 milijonov Din. Obstoječe tvornice stekla v Hrastniku, Straži, Zagorju, Rogaški Slatini, Doruvaru in Beogradu - Paračinu (ki spadajo vse v koncern dedičev Wilhelma Abela) v svoji produkciji ne bodo tangirane, ker proizvajajo drugo blago.

= **Ugodnosti za prevoz slanine, masti, loja in črev.** Po sporočilu generalne direkcije državnih železnic je izvozna tarifa za prevoz mesa in zaklane živine (tarifa št. 31) dopolnjena za naslednje predmete: sveža, sušena ali soljena slanina, svinjska mast, sirov ali topljen loj in čreva, tako da veljajo ugodnosti izvozne tarife št. 31 za omenjene predmete od vseh postaj do vseh mejnih prehodov in do vseh postaj rečnih pristanišč v naši državi.

= **Gibanje trgovstva in obrtništva.** Po podatkih Zbornice za TOI je bilo v drugem četrtletju tek. leta prijavljenih 329 novih trgovskih obratov (v prvem četrtletju 305), odjavljenih pa je bilo 276 (367), tako da znaša prirastek 53 (nasproti odpadku v višini 62 v I. četrtletju). — Obrtnih podjetij je bilo prijavljenih 757 (674), odjavljenih pa 396 (476) in znaša prirastek 361 (nasproti prirastku od 198 v I. četrtletju). Od industrijskih podjetij so bili v drugem četrtletju prijavljeni naslednji obrati: ena tvornica stekla, en mizarski obrat na tvorniški način, dve tvornici perila in ena tvornica za čiščenje in predelovanje morskih gob ter izdelovanje stanjolnih kapic za steklenice.

= **Znižanje diskonta v Belgiji.** Belgijska Narodna banka je z veljavnostjo od 1. avgusta znižala diskont od 3 na 2.5 % in je tako izenačila svojo diskontno obrestno mero z ono v Newyorku, Franciji, Švici in Nizozemski.

= **Tudi Poljska povišuje agrarne carine.** Gospodarski odbor poljskega ministrskega sveta je sklenil povišati uvozno carino za pšenico na 17.50 zlotov, za pšenično moko na 25.50 zlotov, za svinjsko mast na 100 zlotov, za svežo slanino na 80 zlotov in na prekajeno slanino na 120 zlotov.

= **Urad trgovinskega atašeja Zedinjenih držav v Beogradu.** Poslaništvo Zedinjenih držav v Beogradu je obvestilo naše zunanje ministrstvo, da se je vlada Zedinjenih držav odločila v Beogradu ustanoviti urad trgovinskega atašeja. Za trgovinskega atašeja je postavila gosp. Emila Kekića, za kmetijskega atašeja g. Lujo N. Mihaela in za pomočnika trgovinskega atašeja g. Edvarda Eichelbergerja.

= **Prodaja smrekovega lubja.** Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 18. avgusta ponudbe glede prodaje smrekovega lubja. (Predmetni pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.)

= **Prikrojevalni tečaj za krojačice v Novem mestu.** Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi v Novem mestu poseben prikrojevalni tečaj za izdelovanje damskih oblek. Tečaj se bo vršil od 18. avgusta do 6. septembra t. l. Pouk bo trajal dnevno po 8 ur. Poučeval bo lastnik damskega krojaškega ateljeja in koncesijonirani strokovni učitelj g. Teodor Kunc iz Ljubljane. Učnina znaša 100 dinarjev, preskrbe potrebnega materijala pa 70 Din Pozivamo vse krojače in krojačice damske obleke, ki se žele udeležiti tega tečaja, da se najkasneje do 11. avgusta prijavijo z označbo naslova Zavodu za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

= **Predavanje o kužnih boleznih pri perutnini.** Perutninarski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani opozarja vse perutninarje, zlasti pa svoje člane, da bo predaval g. vet. Kocjan v ljubljanskem radiu 15. avgusta ob 15 in pol in v nedeljo 17. avgusta ob 10. uri 20 minut o kužnih boleznih pri perutnini, koleri, tifusu, beli griži in difteriji.

= *Tečaj za kopunjenje.* Perutninarski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani priredi 14. avgusta, 20. septembra in 18. oktobra od 14. do 18. ure tečaje za kopunjenje perutnine po svetovnoznani metodi P. Collignana v valilni centrali tega odseka, Linhartova ulica št. 9. Tečaj bo vodil predsednik odseka g. J. Sever. Udeležbo na tečaju je prijaviti na dopisnici 5 dni pred začetkom. Za kritje stroškov prispeva vsak udeleženec.

= **K razpisu za oddajo del pri asfaltiranju banovinskih cest.** Dodatno k razglasu o licitaciji za oddajo del za ureditev cestišča z dvojno površinsko prevlako s katranom, oziroma asfaltom na banovinskih cestah Pesnica - Sv. Lenart, Vojnik - Dobrna, Celje-Laško in Celje - Rogatec objavlja kr. banska uprava, da se bodo na licitaciji 11. avgusta t. l. sprejemale tudi alternativne ponudbe za ureditev cestišča z asfaltnimi emulzijami v mrzlem stanju, odnosno tlakovanje z malimi kockami. Tozadevni posebni pogoji in za ponudbo potrebni podatki so na vpogled med uradnimi urami v prvem odseku tehničnega oddelka kralj. banske uprave v Ljubljani. V ostalem veljajo določila prvega razpisa.

BORZE

1. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Nekaj več potrebe je bilo le v devizah Praga in Amsterdam Tečaji deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, le devize Berlin, Dunaj in Praga so se nekoliko okrepile.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dan s zopet v glavnem obdržala včerajšnje tečaje Trgovala pa se je samo za kaso po 439. Med ostalimi državnimi papirji je prišlo do prometa v 7% Blairovem posojilu po 86.875 in v 7% dolarskih zastavnih listih Drž. hipot. banke po 85.75. Od zasebnih vrednot so bile zaključene le Union banka po 191.5, Jugo banka po 77.5, Šećerana po 315 — 309 in Danica po 107.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.715, Berlin 13.465 — 13.495 (13.48). — Bruselj 7.8926. — Budimpešta 9.8905. — Curih 1094.4 — 10.97.4 (1095.9) — Dunaj 797.98 — 799.98 (798.48). — London 274.72. — Newyork 56.28 — Pariz 221.87. — Praga 166.81 — 167.61 (167.21). — Trst 295.35.

Zagreb. Amsterdam 22.715, Dunaj 795.98 do 798.98, Berlin 13.465 — 13.495, Bruselj 798.26, Budimpešta 987.05 — 990.05, Milan 294.298 — 296.293, London 274.32 — 275.12, Newyork 56.18 — 56.38, Pariz 220.87 do 222.87, Praga 166.81 — 167.61, Curih 1094.4 do 1097.4.

Curih. Zagreb 9.125, Pariz 20.245, London 25.06625, Newyork 514.55, Bruselj 72.05, Milan 26.95, Madrid 58.5, Amsterdam 207.275, Berlin 123, Dunaj 72.775, Sofija 3.74, Praga 15.26, Varšava 57.75, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0625.

Dunaj. Beograd 12.525 — 12.565, London 34.39625 — 34.49625, Milan 36.985—37.085, Newyork 705.85 — 708.35, Curih 137.21 do 137.71; dinarji 12.45 — 12.51.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 98 blago, 7% Blair 88 bl., Celjska 160 den., Ljubljanska kredit. 122 den., Praštediona 905 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 124 den., Ruše 280 do 300, Stavbna 40 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 439.5 — 439.75, kasa 438.5—438.75, za december 438.5 — 439.5, investicijsko 97.5 — 98, agrarne 54.75, 7% Blair 86.5 do 86.75, 8% Blair 97.25 — 98, 7% Drž. hipot. banka 85.75 — 86.5; bančne vrednote: Praštediona 907.5 — 912, Jugo 77 — 78, Union 191.5 — 192, Srpska 186 den., Zemaljska 135 den., Ljubljanska kreditna 122 den., Poljo 56.5 — 57; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 150 — 160, Slaveks 61 — 65, Slavonija 200 den., Danica 107 — 110, Drava 230 — 250, Šećerana 310 — 315, Brod vagon 110 den., Vevče 124 den., Dubrovačka 380 — 400, Oceanija 210 do 215, Trbovlje 403 — 407.

Beograd. Vojna škoda 451 — 451.5 zaklj., za november 459 zaklj., investicijsko 92.5 zaklj., agrarne 55.75 — 56.75, 7% Blair 89 zaklj., 8% Blair 100 bl., 6% begluške 75 denar.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (1. t. m.) Tendenca za les nespremenjeno mlačna. Zaključenih je bilo 8 vagonov, in sicer 5 vagonov desk, 2 vagona hrastovih pragov in 1 vagon brzojavnih drogov. Povpraševanje je za rezana hrastova drva in za večjo množino smrekovih hlodov.

VINO

+ **Na banaškem tržišču vina** je v početku julija nastopila popolna stagnacija. Izostali so inozemski kupci, Čehoslovaki in Avstrijci, pozneje pa tudi domači kupci. Navzlic temu so cene v glavnem nespremenjene, kajti zaloge znašajo v vsem Banatu komaj 500 vagonov. Staro vino iz leta 1928. nudijo producenti po 1.70 — 2.40, cena lanskemu pridelku pa se giblje med 2 in 3 Din za liter. Vinogradi precej trpijo zaradi suše. Če bo v prihodnjih dneh padlo dovolj dežja, pa bo letina še prav obilna.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (1. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudili so slov. postaja, plačljivo v 30. dneh): **pšenico:** baško, 80 81 kg po 240 — 242.5, 79/80 kg po 235 — 237.5, 78/79 kg po 230 do 232.5, **rž:** baško, 72 kg po 170 — 172.5; **ječmen:** ozimni, 66/67 kg po 185 — 187.5; **koruzo:** baško po 180 — 182.5; **oves:** poranjski, novi po 210 — 215; **moka:** baška »0« iz stare pšenice po 405 — 410, iz nove pšenice po 395 — 400.

+ **Novosadska blagovna borza** (1. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 11 vagonov pšenice, 10 vagonov ječmena, 25 vagonov koruze, 9 vag. moke in 14 vag. otrobov. **Pšenica:** baška, 79/80 kg 175 — 177.5; gornjebaška, 79/80 175 — 180; baška, Tisa, šlep, 79/80 kg 180 — 182.5; gornjebanaška 172.5 — 175; sremska, 78 kg težka 167.5 do 170. **Oves:** baški in sremski 155 do 170 — 175. **Oves:** baški in sremski 155 do 160. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 115—120. **Koruza:** baš. in srem. 130—135; ladja Dunav 125—130, za avg. 132.5—137.5; ban. 125—127.5. **Moka:** baška »0g«, »0gg« 307.5-317.5; »2« 277.5-287.5; »5« 232.5-242.5; »6« 172.5 — 182.5; »7« 112.5 — 120; »8« 95 — 100. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 87.5—92.5.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (1. t. m.) Tendenca slaba; promet živahen. **Pšenica:** za oktober 18.80 — 18.81, za marc 20.46 — 20.47; **rž:** za oktober 12.53—12.55, za marc 13.73 — 13.75; **koruza:** za avgust 16.50 — 16.55, za september 16.70 — 16.75, tranzitna za avgust 13.65 — 13.70.

+ **Somborska blagovna borza.** Tendenca nespremenjena. Promet 217 vagonov. **Pšenica:** baška, Tisa, šlep, 80 kg 177.5 — 182.5; baška, 78 kg 172.5 — 177.5; sremska, 78/79 kg 172.5 — 177.5; gornjebaška, 79/80 kg 175 — 180, slavonska, 78 kg 160 — 165. **Oves:** baški 145 — 150; sremski 140 do 145. **Ječmen:** baški, 64/65 kg 117.5—122.5. **Koruza:** baška 127.5 — 132.5, za avgust 130 — 132.5. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 310 — 320; »2« 280 — 290; »5« 235 — 245; »6« 170 — 180. **Otrobi:** baški 85 — 90.

KULTURNI PREGLED

Po kongresu katoliške slovanske mladine

Za Ljubljano je potekel ta kongres preteklega tedna povsem neopaženo, in da ni časopisje konservativne smeri priobčilo nekoliko obširnih poročil z zelo skopimi izvlečki iz referatov posameznih govornikov, bi v Ljubljani do malega nihče ne bil vedel za to zborovanje slovanske mladine. Kakor je posneti iz teh poročil, je bila laiška mladina slovanskih narodov zastopana na kongresu le v majhnem številu, zato je zborovanje kljub sodelovanju starejših slovenskih laiških intelektualcev nosilo pečat sestanka katoliških duhovskih krogov. Ni tedaj nikako čudo, da se je kongres v glavnem pečal z dvema vprašanjema, ki jih je načel sv. oče rimski papež: s katoliško akcijo in s protestom proti preganjanju kristjanov na Ruskem. Poleg teh dveh problemov so govorniki poudarjali velik pomen ciril metodske ideje med slovanskimi narodi, češ da se bo po tem potu napravil most preko prepada, ki zija med rimsko in vzhodno cerkvijo. Bolj platonično so naglašali potrebo uvedbe slovanske liturgije, ki bi narod bolj navezal na cerkev in mu tudi duhovno bolj približala verske misterije. V praksi je to izvedel umjatski križevski škof dr. Njaradi, ki je odslužil mašo po slovanskem obredu ter podelil zborovalcem sv. evharistijo **pod obema podobama.**

Nesporna atrakcija zborovanja so bili ruski konvertiti, ki jih je zborovanje pozdravilo z navdušenjem in pri tem popolnoma pozabilo, da pred par leti tk. zv. katoliško časopisje za nesrečne ruske begunce ni imelo druge besede, kakor: »Vranglovci, lenuhi, ki se jim ni ljubilo doma delati in so prišli domačinom odjedat kruh!« To je bilo v časih, ko so naši konservativci — po besedah konvertita — referenta Volinjskega — še nihali med boljševizmom in konservativnim formalizmom, nadejajoč se, da so sovjeti na široko odprli vrata za pohod rimske cerkve na Vzhod. Ker pa je boljševizem zadnje čase odločno pokazal, da njegov boj ni naperjen le proti vzhodni cerkvi, marveč proti vsem veram in cerkvam, pojo danes slavo konvertitom na istih stolpcih, kjer so jih še nedavno zasramovali kot tolpo Vranglovcev in sprejemajo ostre resolucije proti istim boljševikom, na katere so pred nekoliko leti stavili še veliko svojih nad.

Pri takem stanju stvari so vse besede o slovanski vzajemnosti, o poglobitvi slovanskih stikov in o krščanskem sožitju slovanskih narodov, — ki so padale na zborovanju, — prazen zvok; kajti vse plodove takih prizadevanj bi požel Rim, ne glede na to, da je vsaka vzajemnost na bazi primata zapadne cerkve iluzorna. Treba je računati z večino Slovanstva, ta pa ni rimsko katoliška.

Mednarodna umetnostna razstava v Benetkah

Tudi letos imajo v Benetkah mednarodno umetnostno razstavo, ki je 12. po vrsti. O tej razstavi piše P. V. Mokry v praškem »Venkovu«, da je vzlic nje mednarodnemu značaju najštevilnejše in najefektnejše (to pa le po vnanjem videzu) zastopana Italija. Njena velika in utrujajoča razstava je programatična, službeno organizirana in podpirana propaganda in slavospev italijanstvu, izraz napadljive in samozavestne narodne ideje. Italijani propagirajo svojo umetnost kot nujni izraz svoje narodne individualnosti; to se čuti celo na majhni futuristični razstavi, ki jo je bil otvoril pesnik Marinetti in poudaril voljo futuristov, da ustvarjajo **narodno individualno.** Italijanski futurizem se potemtakem razlikuje od francoskega, kozmopolitsko pobarvanega avantgardizma.

Italijanska vlada, fašistična stranka in mesto Benetke so dali žirijam na razpolago 300.000 lir za oficijelne nagrade. Razpisane so bile visoke nagrade za izrazito nacijonalistično - tendenčna dela. Tako n. pr. 50.000 lir za sliko, ki jo je inspiriralo zbiranje fašističnih bojnih legij, nadaljnjih 50 tisoč lir za kip v človeški naravni velikosti, ki naj simbolizira fizično in duševno silo italijanskega naroda, 25.000 lir za sliko ali kip, ki bo vpodobil ali slavil materinstvo kot vir nacijonalne plodovitosti in sile itd.

Takšne nagrade — izvaja češki poročevalec — so pač podžgale marsikogar k delu, zato vidiš tu velike kipe in platna s figurami v naravni velikosti, najdeš pa bore malo in zelo majhno — umetnost, kar se tem bolj občuti v deželi, ki je sicer prepolna sijajne stare, monumentalne umetnosti. Marinetti s svojimi futuristi se kajpak kar moči izogiblje slavne in zaključene tradicije italijanske umetnosti ter kričavo kliče po umetnostnem stroju, ki naj bi psihološko, fiziološko in dinamično zajel in dajal iz sebe vidno sliko današnjega razgibanega in mašinalnega življenja. Po oficijelnih banalnostih futuristična razstava še najbolj osveži: tu čutiš nemir, kvašenje, nastajanje nečesa novega.

Po Giardino Pubblico so raztreseni majhni paviljoni tujih narodnosti, in sicer je vseh skupaj deset. Med njimi se ameriški, angleški, francoski, holandski in nizozemski odlikujejo po svoji oficijelni neokusnosti. Madžari so v svojem paviljonu dokaj lepo razgrnili pregled svoje likovne umetnosti 19. stoletja, pokazali pa so tudi dela mladih in najmlajših. — Češkoslovaški paviljon obsega izbrana dela Čehov, Slovakov in čeških Nemcev. Slike in kipe je izbral v imenu prosvetnega ministrstva znani umetnostni teoretik in kritik N. V. Štech. Razstavili so 60 slik in 20 plastik.

Francoska razstava je slabo aranžirana. Konservator Masson iz Luxembourškega muzeja je zbral po Parizu nekako galanterijsko blago in povesil med to borno zmes nekaj odličnih imen, ki pa se v taki družbi izgubljajo: Asselina, Bissière-a, Ultrilla, de Vlamincka in dr. Zastopstvu Francije na beneški razstavi pa dajejo večji pomen tri lepe individualne zbirke: kiparja Despiana, slikarja Van Dogena ter litografije in ilustracije Toulouse - Lautreca. Tu res vidiš veliko in tradicijonalno francosko umetnost, ki si je osvojevala in si še osvaja ves svet.

V nemškem paviljonu je zastopana samo moderna in najmodernejša umetnost, brez kiča in mučne službene propagande. Otto Dix, Willy Baumeister, Lyonel Feininger, Karl Hofer, George Grosz, W. Kandinsky, Paul Klee, Oscar Schlemmer in drugi dajejo nemški umetnosti značaj osvajajoče svetovne umetnosti. Aranžirana je izborno: delo ravnatelja dresdenske državne galerije dr. H. Possa.

V belgijskem paviljonu spoznaš nekoliko simpatičnih intimnih slikarjev. V celoti je ta razstava umetniško znatno više nad banalno holandsko razstavo. Sovjetska Rusija pa očituje topot nekako zmedeno, neizčiščeno situacijo. b.

Odkritje velikega romanopisca

Čudo med modernimi romanopisci je po mnenju nekaterih takisto modernih kritikov avtor zajetnega analitičnega romana »Ulysses« James Joyce, pretirano imenovan »Homer 20. stoletja«. Franz Blei (Pr. Presse z dne 26. julija) pa misli, da je bil Joyce samo predhodnik, Janez Krstnik drugega, znatno večjega pisatelja, ki se imenuje John Cowper Powys in ki tudi piše v angleščini. Njegov roman »Wolf Solent«, ki je izšel minule dni, v nemškem prevodu, je prav kakor Joycejev »Ulsses« že po obsegu ogromna reč: dobrih 1000 strani. Tudi po kvaliteti je vreden občudovanja. Vtisk, ki ga dobi čitatelj, ne zaostaja — po Bleievi sodbi — od vtiska, ki smo ga imeli, ko smo prvikrat čitali »Brate Karamazove« ali »Idiota«.

Potemtakem je torej John Cowper Powys za nas odkritje nove literarne zvezde, kakor se le redko prikaže. To doslej neznano ime je pripravilo veliko presenečenje; zanj bi lahko bili v današnjem času, ko je res velikih presenečenj (vsaj v umetnosti) malo, še posebno hvaležni. Če je le res?!

Ladislav Šaloun 60 letnik

Dne 1. avgusta je dovršil šestdeset let plodovitega življenja znani češki kipar Ladislav *Šaloun*, ki je postal posebno popularen s spomenikom mojstra Jana Husa v Pragi. Šaloun je po rodu iz Prage, šolal se je pri D. Seidanu in B. Schnirchu; prvič je prišel na glas, ko je dobil prvo nagrado v natečaju za plastične okrase na palači praškega mestnega muzeja. Več kot tride-

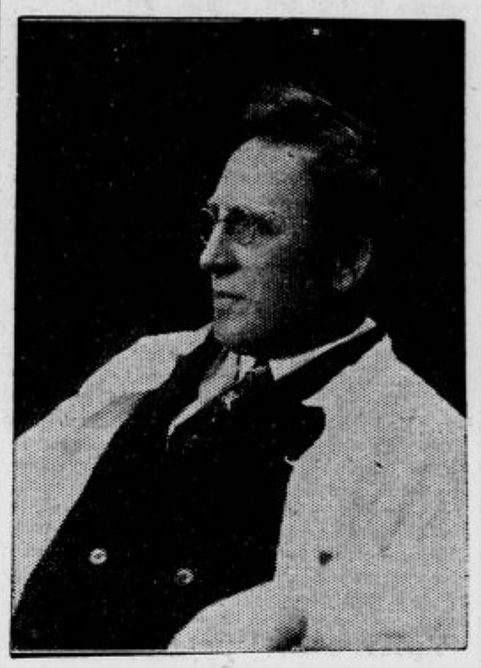

Češki kipar prof. L. Šaloun.

set let tvori mojster Šaloun: število njegovih kipov, med katerimi zavzemajo častno mesto liki slavnih mož, n. pr. Husa, Palackega i. dr., ni samo dokaz njegovega tvornega razmaha, marveč pričuje tudi o Šalounovem notranjem razvoju, o njegovih zgoščenih umetniških sposobnostih in modelerski veščini.

Šaloun v svoji plastični umetnosti spaja realistično pojmovanje predmeta z oduševljenim izrazom; v enaki meri skrbi za naravno resničnost likov, kakor za slikovitost celote. Njegove podobe niso nikdar suhoparne, čeprav so narejene po naravi: vedno je v podrobnostih modelacije mehak in delikaten, v celotni izvedbi pa zlasti njegovi veliki kipi razodevajo monumentalnost.

Mojstru Šalounu, tvorcu praškega Jana Husa, pred katerim so se l. 1926. sklanjali tudi jugoslovenski prapori, želimo še mnogo let življenja in dela!

Spomenik Jana Husa, v Pragi, delo L. Šalouna.

Naša kulturna orijentacija v današnji Evropi. Znani filozof dr. Vladimir Dvornikov objavlja pod tem naslovom v »Riječi« članke, v katerih razpravlja o aktualnem vprašanju, na katere narode naj se v svoji mednarodno - kulturni usmeritvi predvsem naslonimo. Najprej je obdelal Francoze, nato Nemce, v najnovejši (27.) številki pa premotriva Angleže. Zanimiv bo zaključek in rezultat Dvornikoviceve razprave, o čemer bomo še sporočili, ko bo razprava zaključena. V isti številki »Riječi« je izšel tudi nekrolog pokojnemu prof. Vambergerju iz peresa dr. Fr. Ilešića.

Praga — središče slavistične literature. Slovanska knjižnica češkoslovaškega zunanjega ministrstva je po vesteh praških listov ena najbogatejših slovanskih knjižnic izven Rusije. L. 1929. je štela 137.584, do konca letošnjega leta pa bo dosegla 150.000 zvezkov. Nikjer — izvzemši v Rusiji — ni nagrmadenih toliko knjig v slovanskih jezikih, kakor jih je v knjižici češkoslovaškega zunanjega ministrstva. Tudi slovenski oddelek te knjižnice utegne biti najpopolnejša zbirka slovenskih knjig izven Jugoslavije in razen dunajske državne knjižnice.

Anketa o največjem francoskem pisatelju sedanjosti. Francoski časopis »Latinité« je priredil anketo o Andreju Gideu, ki ga splošno smatrajo za največjega francoskega pisatelja sedanjosti. Po izjavi izbornega poznavalca duhovne Francije E. R. Curtia, je Gide »prav kakor Nietzsche odkril novega človeka in nova duševna področja«, E. Süsskind pa vidi v njem Evropca prihodnjosti, vzor protestanta. Gide je nedavno dopolnil 60 let; njegovi spisi, ki imajo že dolgo svojo čitateljsko občino in literaren sloves, a niso bili nič preveč razširjeni in znani, izhajajo sedaj v novih izdajah in si pridobivajo popularnost. Sicer pa Gide nikakor ni književni upokojenec, marveč še vedno tvori. Brez dvoma je izmed sodobnih evropskih pisateljev eden najglobljih; v njegovih spisih se križajo vplivi Nietzscheja, Bergsona in Dostojevskega. Nietzsche mu je dal odločni individualizem duha, upornosti zoper sodobno nravnost, ki jo Gide ostro biča zaradi njenega nasilja in licemerskega omejevanja z družabnimi in socijalnimi zakoni. Bergson mu je dal metodo mišljenja in opazovanja: notranje gledanje, intuicijo. Pri Dostojevskem se je navzel psihoiološkega razčlenjevanja človeških dejanj, zlasti analize zločina. Gide je v svojih spisih poln problemov, vzlic temu pa je umetnik pripovedovanja in lepe besede. O sebi je ob neki priliki zapisal: »Epikurejstvo, pomešano s kalvinizmom — to je moja filozofija. Obstoji v petih vrsticah iz Descarta, v enem poglavju Spinoze, v petih straneh Malelarancha in v desetih straneh Nietzscheja.« O lepoti je zapisal: »Radost je to, kar je lepota. Lepo in dobro je zame istovetno. Kar je lepo, je nujno tudi dobro.« Zakaj so Gideovi romani sodobni? Ker so himna večnega hrepenenja in gorečnosti, sreče, vsega težko dosegljivega; himne o življenski lepoti, ljubezni, nerazumu in nelogičnosti (v vsakdanjem smislu), in ker se upirajo zoper ustaljene resnice ter izražajo večno duhovno žejo mladosti.

Gorkij — urednik »Zgodovine državljanske vojne«. Moskovska državna založba bo začela izdajati monumentalno, kakih 120 do 150 tiskovnih pol obsegajoče delo, ki bo poljudno opisovalo zgodovino državljanske vojne v Rusiji. Glavno uredništvo tega zajetnega zbornika je poverjeno Maksimu Gorkemu. Ali je to le reklama za knjigo in sinekura za Gorkega, ali pa Gorkij čuti danes več simpatije do državljanske vojne, nego jo je čutil prej, vsaj po njegovih lastnih izjavah?!

Nova igra Moskovskega umetniškega gledališča. Tudi pri nas znano matično gledališče Hudožestvenikov, Moskovsko umetniško gledališče, ki si dolgo časa ni dalo narekovati repertoarja po okusu in interesih komunističnega režima, se je vdalo pritisku od zgoraj. V novem repertoarju, ki se bo začel izvajati v jeseni, je igra Ukrajinca Mikitenka »Svetle zvezde«, ki se bavi z bojem za boljševizacijo visokih šol v Sovjetski Rusiji. Samo ob sebi se ume, da je ta boj orisan tendenčno in da je propaganda za sedanji režim.

Bolgarske državne knjižne nagrade. Bolgarski prosvetni minister je podelil tri državne književne nagrade. Prvo je dobil Konstantin Petkanov za roman »V starih dobrih časih«, drugo pesnik E. Dimitrov in tretjo pesnik Nikolaj Ratkin. Petkanov je izboren poznavalec kmečkega življenja, bistroumen opazovalec in kritik nravov na kmetih ter obenem velik pesnik bolgarske vasi.

Poučna knjiga. O. Lehmann- Russbüldt je spisal knjigo »Krvava internacijonala orožarske industrije«, ki je pravkar izšla tudi v češčini. Pisec omenja in z dokazi razgalja ogromno ulogo, ki jo ima pri vprašanjih vojne in miru mednarodno združena veleindustrija orožja. Ta industrija ne dela samo za države, v katerih ima svoje tovarne, marveč čisto cinično za vse, ki ji dobro plačajo — za prijatelje in sovražnike. Že pred vojno so bile mednarodno tesno združene vse evropske veletovarne orožja in municije. Ustanovitelj svetovno znane Kruppove tvrdke je bil član francoske legije, l. 1866. je prodajal topove Prusom in Avstrijcem, v celoti pa je zalagal z morilnim orožjem 52 držav. Najbogatejši Grk Zaharov je dajal med svetovno vojno orožje vsakemu, ki je takoj in dobro plačal. Kot grški rodoljub je med balkansko vojno prodal podmornico Grčiji, takoj nato pa dve Turčiji, ker je plačala v krajšem roku. Že prej je pošiljal orožje Burom in Angležem, Rusom in Japoncem in pri vseh pobral mastne dobičke. Takšni ljudje so kajpak sila navdušeni za vojno in trošijo milijone za prikrito vojno propagando v listih in knjigah.

O letošnjem knjižnem tednu (festa del libro) v Italiji prinašajo italijanske revije zaključne bilance, ki pričujejo, da se je ta dobro organizirana propaganda za knjigo obnesla tudi letos. Samo v Milanu je šlo v knjižnem tednu v kup knjig za dva milijona lir. Italijanski knjižni teden je združen z raznimi prireditvami, celo veselicami; sejmi knjig se vrše v krasnih, umetniško izdelanih stojnicah, na trgih svira glasba, reklama za knjige se dela tudi po radiu, znani pisatelji dajejo svoje avtograme — skratka: z vsemi sredstvi, ki ustrezajo italijanskemu temperamentu, se pridobivajo kupci domačih knjig. Zanimivo je, da je izmed italijanskih mest edini Rim sabotiral knjižni teden, to pa zaradi predsodka ondotnih društev in književniških organizacij, češ, da je knjiga preveč resen predmet za kričavo sejmarsko reklamo!

Desetletnica slavnostnih iger v Solnogradu. Letos imajo v Salzburgu desetič slavnostne igre (Festspiele), ki so prinesle temu mestu svetovni sloves in močno povzdignile njegov tujski promet.

Kako skrbi poljska država za umetnost in umetnike. Iz poročila v »Ostevropa« (julijski zvezek) posnemamo, da ima poljsko prosvetno ministrstvo poseben departement za umetnost, ki deluje v naslednjem pravcu: v podporo literarne tvorbe je lani povišal število državnih štipendij od 16 na 14. Štipendisti dobivajo sedaj 400 zlotih mesečno. Ustanovile so se tudi štipendije za novinarje; vsak teh štipendistov dobiva 2500 zlotih na leto. Dalje je bilo osnovanih pet štipendij po 600 zlotih na mesec. Državne nagrade za slovstvo so se povišale od 10.000 na 15.000 zlotih. Literarna društva so prejela v prvih treh kvartalih lanskega leta iz državne blagajne 90.000 zlotih podpore. Za gledališča izdaja departement 500 tisoč zlotih; te podpore dobivajo predvsem podeželska gledališča, zlasti v Katovicah ter potujoče igralske družbe. — Za glasbeno umetnost podeljuje departement pet štipendij po 400 zl. mesečno; tudi državna nagrada za muziko, ki jo je lani dobil K. Szymanowski, se je povišala na 15.000 zlotih. Letos je bila podeljena Ludomiru Rožyckemu. Znatne so bile podpore za koncerte v Poznanju, Krakovu, Lodzu in Wilnem, kjer so izvajali velike oratorije in simfonije. Osnoval se je nov konservatorij v Katovicah. — Napredek likovne umetnosti podpira poljska država s 27 štipendijami po 400 zlotih mesečno in s podporami, ki jih daje raznim umetnikom in za katere je določenih 90.000 zlotih. Za deželno razstavo v Poznanju, za objavo monografij o poljskih umetnikih ter za nagrade je izdal departement skupaj 170.000 zlotih.

Toscanini v Beyreuthu Slovoči dirigent Artur Toscanini je letos največja atrakcija beyreutskih slavnostnih iger. Prvo predstavo Tannhäuserja«, so dajali v pariški zasedbi in pod Toscaninijevo taktirko; tudi v drugi, »Tristanu in Isoldi«, je dosegel Toscanini velik uspeh.

Glose k repertoarju ljubljanske drame

Moje glose imajo namen podati kratke ocene k posameznim točkam novega repertoarja in pridati nekaj pripomb k ideologiji vodstva. Kakor je med sezono gledališka kritika predvsem usmerjena v ocenjevanje le režijskih in igralskih stvaritev, tako mora strniti ob koncu gledališke sezone celoletno ocenjevanje v sintezo, ki naj nakaže višinsko črto umetniškega pomena gledališča in najde vzroke bodisi njene rasti ali padanja; prav tako mora pravilna kritika ob začetku nove sezone pretehtati vso vodstveno delo, ki se pred vsem kaže v zasnovi repertoarja. V kompoziciji repertoarja je očita idejna moč vodstva, njegova umetniška globina, etičnost in velikost literarnega obzorja. Od repertoarja je namreč odvisna vsa umetniška vrednost sezone, odvisen je režiser in igralec, odvisna je kulturna rast teatra. S tega idejnega vidika hočem glosirati novo zasnovani repertoar, ki ga je podal ravnatelj drame g. P. Golia v intervjuvu »Prihodnja sezona v ljubljanski drami« (»Jutro«, 5. VII. 1930).

Nikakor se ne motim, če takoj v začetku trdim, da nismo imeli v svoji gledališki zgodovini pravega in močnega repertoarja, da prav zaradi tega še vedno naše gledališče umetniško občutno boleha. To kaže, da se naše gledališko vodstvo v bistvu ne zaveda pravih nalog slov. gledališča in se ne trudi ujeti njegovega etičnega smisla in kulturnega pomena. Zato ni gledališko vodstvo odgovornostno tipično ter vodi gledališče brez jasnega cilja; se ne trudi uravnati ga v bodočnost, ampak izhaja od leta do leta brez načrta. V vsakem pravem zavedanju je namreč zapopadena ideologija, brez katere je gledališče mrtvo.

Na kratko bom razvil nekaj problemov, ki so prav pred pričetkom sezone zelo važni. Vsako omalovaževanje takih ideoloških in gledališko umetniških problemov priča o naši ozkosti. — Predvsem mora biti repertoar umetniško zasnovan. Sestavljen mora biti iz samih literarno dobrih del in sicer *smotreno*, t. j. v sestavi mora biti očit stil. Stilni prehodi morajo biti pravilno speljani, da se dela med seboj ne uničujejo. Dinamika repertoarja je odvisna od njegove kompozicije, ki mora imeti svoj višek. Vsak program, ki temelji na umetniškem principu, mora biti organsko zlit, sicer je prazen in priložnosten. V ustvaritvi takega repertoarja se kaže moč osebnosti. — Z enotno črto v repertoarju je zapopadena *pravilna razporeditev* (po vsebini, svetovnem nazoru) dram in veseloiger, prav tako tudi *stilistična zlitost* v postavljanju dela ob delo. Brez upoštevanja teh faktorjev se repertoar razblini. Zato je nujno le *umetniško merilo!* — S tem v zvezi je potem nesmiselna delitev repertoarja v star (navadno klasičen) in modern, kajti vse to je v stilu repertoarja že nakazano. Prav tako *mora* odpasti dvorezna gledališka politika, ki deli repertoar v *visok* (resen) in v *nizek* (veseloigre!). Komedija je namreč pra tako visok repertoar; odloča pač kvaliteta. — Važno je tudi, da mora imeti gledališko vodstvo spoštovanje do občinstva, posebno do rednih obiskovalcev (abonentov). Delitev gledališkega občinstva v »široko občinstvo« (nedeljsko) in v »izbirčno« (izobraženo) je največja napaka vodstva. Za gledališče ne sme obstojati nobenega galerijskega mnenja, ampak le pravo in resno občinstvo. Trdim celo, da je naše občinstvo zelo občutljivo in tenkočutno. Pojmovanje g. ravnatelja Golie, češ da »ie brez dvoma, da kaže (gled. občinstvo) za sedaj (?) največjo ljubezen do veseloiger«, je napačno, prav tako tudi njegovo dokazovanje s številkami. Če pomislimo, da urejuje repertoar gledališko vodstvo in da z izredno pretiranimi reklamami vabi občinstvo (v sobotah in nedeljah) k veseloigram, postane jasno, da so številke delo gledališke uprave. Za resna dela ni gledališka uprava nikoli preskrbela tako obširnih reklam, niti ni nastavila iger ob sobotah in nedeljah. — Vprašanje blagajne, ki ga gledališka uprava tako rada načne, je slab izgovor. Ali nimamo umetniško visokih komedij? Ali je Narodno gledališče obvezano, da mora igrati le Nestroyja in podobne?

Kratka analiza novega repertoarja, kakor ga je podal g. P. Golia, nam bo vse razjasnila. Takoj v začetku je očita *neizdelanost* repertoarja. Nikjer ni najti določene razporedbe iger, ni najti repertoarne linije, ampak vsak stavek priča o zadregi in negotovosti. V repertoarju je ravnatelj drame imenoval *trideset del*, med temi je komaj *enajst* popolnoma repertoarno gotovih (Leskovec »Kraljičina Haris«, Šnuderl »Pravljica o rajski ptici«, Begović »Amerikanska jahta v splitski luki«, Ivakić »Gospodarica Ruža«, Nušić »Gospa ministrovka«, Al. Tolstoj »Serija A 000001.« Langer »Izpreobrnitev Janeza Piškurja«, Shakespeare »Sen kresne noči«, Balzac »Mercadet« Frank »Die Ursache«, Zuckmayer »Zirkus Knie« in Nestroy »Kampel«), o ostalih devetnajstih delih se gledal. vodstvo še sedaj ni odločilo. Ostali — megleni repertoar — označuje g. P. Golia na sledeč način: »*Radi bi* ponovili Župančičevo »Veroniko Deseniško«, toda avtor ji ne dovoli znova na oder, dokler je ne predela«. Pri Pregljevi drami so *težave*. »Grumov komad *nameravam* predlagati v uprizoritev.« — »Krleža pride vsekakor na vrsto, delo pa še ni določeno«. — »Tako bi *hoteli* (!) dati Andrejeva »Dneve našega življenja«, dalje Gogoljevega »Revizorja«. — »Imamo *namen* uprizoriti Gribojedova »Gorje od uma«. — *»Zelo radi bi uprizorili* kakega (!) Čehova, nemara »Tri sestre«, mimo tega so še vedno (!) v načrtu »Brat je Karamazovi«. — »Gdč. Scheinpflugova je predložila dramo »Ubiti«. — »Moja *iskrena želja* je, da bi uprizorili še kakšen (?) komad bivšega slov. igralca Fr. Bohuslava.« — *»Morebiti* bi prišla v poštev tudi Hilbertova »Irena«. — *»Utegnemo dati* Malkowske »Dom žena« in Kostovega »Golemanova« — »Potem bomo postavili na oder *kakega* (!) Schüllerja »Razbojnike« ali (!) »Marijo Stuart« — »Potlej bomo dali Hoffmannsthalovega »Jedermanna«, *če bo preveden* (!)« — *»Radi bi dali* tudi kaj svojevrstnega — Saloma Ascha »Bog osvete« — »Nadalje *upamo*, da nam bo g. dr. Gavella zrežiral Galsworthyjev »Beg«.

V tem stilu torej je zgrajen novi gled. re toar in, neoziraje se na estetično in literarno vrednost del, ki je v njih, ni najti nikjer jasne razdelitve, niti najmanjše verjetnosti, da bo le količkaj tega repertoa a uprizorjenega. To da sklepati tudi naslednje razpravljanje ravnatelja drame: »Seveda je preskrbljeno za primeren(!) veseli repertoar. N. pr. Nestroy še *zdaleč* (!) ni izčrpan; za *sedaj mislimo na veseloigro* »Kampel«. — »Literarnega dela repertoarja *ni težko sestaviti* (sic), toda iskanje veseloiger, ki bodo verjetno zadovoljile (!) — sledi dvoličnost gledališke politike — i *široko* občinstvo i (vsaj do neke mere) bolj izbirčne ljudi, to je, verjemite mi, muka.«

Iz analize novega repertoarja je razvidno, da res »ni težko sestaviti literarnega dela repertoarja«, da ni težko iz takega pojmovanja gledališča in repertoarja sestaviti primerno ideologijo slov. gledališča in ga tudi voditi. — Na koncu še nekaj gled. estetskih (literarnih) in dramaturških opomb. Nerazumljivo je, kako da je letos na sporedu toliko domačih del, ki bi morala priti na repertoar že lani, pa jih je uprava odklanjala iz najrazličnejših vzrokov. Ali se vodstvu spreminja estetski čut, da je uprizorilo lani zgolj Lipahovo burko »Glavni dobitek«? Ideologija? — Enako nerazumljiva se mi zdi motivacija g. Golie, s katero je predlagal Grmov »Dogodek« v uprizoritev. V drami ne vidim nikake »izvirnosti sceničnega problema(!)«. (Primerjaj Bruckner »Die Verbrecher«.) Posebnost drame leži v njegovem vzdušju in orisu miljejnosti, v dobro zadetem malomeščanskem ozračju in mrzli negibnosti. — Slednjič naj opozorim še na dramatizacijo »Bratov Karamazovih«. Dramatizirati namerava delo sam g. P. Golia in »sicer docela v smislu Hudožestvenega teatra(!), kjer je dramatizatorjeva naloga *samo v tem(!)*, da zveže dialoge v romanu«. To je zame dragocena dramaturška trditev, njena re in globina je izredna.

S takim repertoarjem in s tako ideologijo se bližamo novi sezoni.

Anton Ocvirk.

Op. ured. Otvarjamo javno diskusijo o našem dramskem gledališču in bomo rade volje priobčili tudi glas zastopnika kakšne druge gledališke ideologije. Odgovornost za svoja izvajanja prevzamejo pisci sami.

Tehnični del rubrike urejuje avtotehnični oddelek Vacuum Oil Company, d. d.

Prvi lov na avtomobilske tatove v Nemčiji

V Ameriki so tatvine avtomobilov na debelo vsakdanji pojav. Ukradejo jih v Newyorku več, nego jih pa v marsikateri evropski državi producirajo. Tudi v Evropi, zlasti v Berlinu, so dobili avtomobiliski tatovi že precejšnjo rutino.

Pred kratkim je priredil avtomobilski klub v Frankfurtu na Maini zanimiv poskus lova na avtomobilske tatove. Sodelovali so radio postaja, občinstvo ter policija. Trije gospodje so bili izbrani za ulogo tatov. Za vsakega so nalašč izbrali drugo progo, in sicer eno čez zelo hribovit teren, drugo skozi gozd in tretjo skozi precej naseljene predele ter čez zemljišča. Občinstvo ni vedelo niti za dan poskusa niti za smer bega. 22. junija t. l. ob 9.20 je izdala radiopostaja obvestilo, da so trije tatovi pobegnili z ukradenimi avtomobili neznano kam; avtomobili so bili natanko opisani.

Takoj se je priglasilo za lov 28 avtomobilov. Že po 15 minutah so dobili avtomobilisti prve točnejše vesti o begu tatov, ki jih je prejela radio - postaja telefonski ali brzojavno od kmetov, ki imajo radio. Vesti so bile v glavnem točne; samo poročila o brzini v posameznih krajih se niso ujemala, kar je tudi v drugem oziru interesantno. Tako je eden avtomobilov vozil le s 15 km, pa so nekateri poročali, da vozi s 60 km. Niti v enem slučaju ni bila brzina tatu prav presojena. Vsi so pretiravali.

Eden od izsledovalcev je vzel s seboj celo dva goloba - pismonoše, ker je računal s tem, da ne bo mogel dovolj hitro javljati po telefonu radio - postaji. Goloba sta izvrstno opravljala svojo nalogo. Prvi je rabil za 100 km 20 minut, drugi pa 26 minut. Seveda so imeli avtomobili lovcev radioaparate, tako da so mogli nepretrgoma prejemati vesti iz radio - postaje. Po preteku ene ure in 54 minut so bili prijeti vsi trije tatovi.

»Batch 30.035«

Prinašamo v izvlečku članek nemškega časnikarja **Siegfrieda Scherja v »Allgemeine Automobil - Zeitung«.**

Obiskovalcu ameriških tovarn kažejo vedno samo gotove oddelke, kje je vse lepo, čisto in v vzornem redu, tako da napravi nanj vtis, kakor da bi bil pri dobri gledališki predstavi

Hotel sem se sam prepričati, kako je za kulisami, ter sem se odločil za dva meseca prekiniti svoje »meščansko« življenje in iti kot navaden delavec v nekaj večjih avtomobilskih tovarn. Ravnatelj je zmajal z glavo, ko je slišal, da hoče delati pri njem nemški časnikar. Vsi so me odvračali in tovarniški zdravnik mi je vedno odsvetoval. Šel sem vseeno. Dali so mi številko 30.035 — »bch«. 30 pomeni oddelek, 035 je bila številka mene kot delavca.

Ob sedmih zjutraj smo začeli pri stroju za rezanje jekla. Jeklo je prihajalo na žarečem tekočem traku. Delo je bilo vse prej kakor prijetno. Prijazni »foreman« (preddelavec) iz Kanade mi je razložil, da se tu delajo zavore, osi, deli za krmilo in diferencijali. Del sunka stroja sem moral ujemati z gornjim delom desne roke.

Dokaj neprijeten in žalosten vtis je napravila name razsvetljava. Uporabljali so Neonove cevi v modri barvi, tako da je bilo videti vse magično. Vsi smo imeli od tega nekako zaspane obraze; črnci in Kitajci so bili naravnost groteskni.

Delo se pričenja ob sedmih zjutraj in traja navadno do tričetrt na pet, v kolikor ni nadur. Normalno smo delali 50 ur na teden ali 9 ur na dan, samo ob sobotah po pet. Ponoči se je delalo po dve uri več. Delavci so bili večinoma Amerikanci, nekaj Japoncev, črncev in zastopnikov drugih narodov z daljnjega Vzhoda je bilo vmes. Črnci so opravljali najbolj umazana dela; s tem pa ni rečeno, da je bilo naše delo čisto. Nemcev sem videl zelo malo.

O toliko hvalisanem lahkem delu v ameriških tovarnah nisem opazil niti sledu. Pri nas se navadno piše, da gre tam vse kot igrača. Nasprotno je res. Izjema je samo pri Fordu, ki ima več avtomatičnih strojev kot jih je bilo v našem obratu. Imeli smo pač tudi mi orjaško dvorano samih avtomatičnih strojev. Tem je bilo dodeljenih le malo ljudi, ki so morali delati z divjo naglico.

Za varstvo rok rabijo Amerikanci zelo praktične usnjene rokavice, ki jih prodajajo po 25 — 75 centov, to je. po 14 do 42 Din na stojnicah pred tovarnami. Pripomniti je pa treba, da tudi te rokavice večinoma zelo malo pomagajo, tako da vedno delate z razpraskanimi in razrezanimi rokami. Pri nekaterih strojih so rokavice zelo prepovedane.

Zračenje je bilo skrajno slabo. V oddelku, kjer sem bil, je izparivala milnica tako, da nam je rezalo v grlo in v pljuča. S prav malimi stroški bi bila tovarna mogla nabaviti pripravo za vsesavanje škodljivih plinov. V drugem oddelku so kar pustili pihati pline in kovinski prah po hodniku, kar so morali delavci ves dan vdihavati.

Posebni uradniki (efficiency experts) zbirajo ob določenem času podatke, koliko je bilo napravljeno pri posameznih strojih. Preddelavci priganjajo in kontrolirajo. Ustavljanje ali odmor je skoro izključen. Razen tega so delavci tako odvisni drug od drugega, da se nihče ne more ganiti od stroja, če se mu ni posrečilo v »high-speed« delu napraviti nekaj komadov več za naprej. Nekatere tovarne imajo tako zvane nadomestne moči, ki samo preže, kje se kaj ustavlja in priskočijo tam na pomoč. Posebno dobro je organiziran ta sistem pri Fordu. V naši tovarni so včasih pustili za kako uro dele, ki niso bili nujno potrebni, pri miru in so postavili dotične delavce tja, kjer se je zahtevalo delo v »high - speed« (z visoko hitrostjo). Na ta način so vsakega delavca do zadnjega izkoristili.

Najbolj neprijetni spomini so mi ostali na tako zvani oddelek »punchpress«. Tu se stiskajo deli iz jeklenih plošč, kot zavorni bobni, zavorni čevlji, plošče za kolesa, osi, segmenti itd. Delo je naporno, ker je silno hitro in je treba razen tega ostro paziti na svoje prste. Nesreč je tu na tisoče na leto. V 90 odstotkih jih pripisujejo neprevidnosti. Po drugi strani pa zahtevajo od delavca, da visi po devet do enajst ur v grozni in napeti nevarnosti ter dela z divjo naglico! Stroji imajo premalo varnostnih naprav.

Delo svoje vrste je v oddelku za sirovine. Tu ni več »high speed«, so pa druge, prav tako neprijetne okolnosti. Nalaganje, tehtanje itd. je tu najtežje delo, ki sem ga sploh kdaj v življenju videl. Materijal za zavore pribaja v starih vrečah za sladkor. Taka vreča tehta 500—700 funtov, t. j. 226 do 387 kg, ki jih morata prekladati samo dva moža. Ni čuda, da se jima zvečer tresejo noge in da se kopajo v potu. Celo najmočnejši ameriški delavci, ki so najbolj navajeni na tako konjsko delo, beže pred prekladanjem, če le morejo. Ko sem vprašal nadzornika, zakaj ne polnijo vreč samo napol, je zmajal z glavo. Zakaj neki?

Prevzemanje materijala je zelo zanimivo. Z vsemi mogočimi instrumenti ga preizkušajo, ali odgovarja svojemu namenu. Dopuščena je gotova meja, limit, do katere se materijal sme prevzeti; ta je pri delih, od katerih je odvisno življenje potnika v avtomobilu, najmanjši (»safety first«).

Materijal gre naravnost k svojemu stroju in ne v skladišča kakor pri nas. Na ta način se mnogo prišteđi; princip ameriških avtomobilskih tovarn je, da se avto proda predno so plačane sirovine, predno pride račun je materijal že preiskušen in v predelavi.

Delavske zveze so letos za 7. marc pripravljale demonstrativno ustavitev dela. V naši tovarni ni izostal od dela niti eden. Bilo je baš oy onem času, ko so odpuščali na stotine in ko je bil v prodaji velik zastoj. Mnogo jih je delalo le po nekaj ur ali po nekaj dni v tednu. Zato so delali tudi na ta dan, da so zaslužili svojih par dolarjev. Zjutraj so vsakega preiskali, ali nima letakov in orožja. V opoldanskem odmoru se je vozil okoro tovarne policijski avtomobil z radio aparati.

Tekom zadnjih dni svoje prakse sem intenzivno proučeval posamezne oddelke. Najbolj me je zanimala lastna bolnica z operacijskim oddelkom, dalje »Time-Study-Departement (oddelek za proučevanje časa), oddelek za varnostne zadeve, za »efficiency« (storitev) in za nastavljanje, ki imajo priznanja vredne prednosti pred nami.

V amerikanskih tovarnah je delo nečloveško trdo, toda prav dobro sistematizirano. »Pekel« bi bila pretežka beseda če bi hoteli tako imenovati jeklarne v Pittsburgu, Saginawu in Toledu. Pač pa odgovarja resnici, da izsesa amerikanska tovarna iz človeka vse do zadnje njegove moči, dokler more. In ko ima delavec koncem tedna v roki svoj »pagcheck«, drži pobotnico za teden neverjetno velikega napora.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k Vodnikovi družbi!

„Štrek"

Dragi moj sivi Jelen!

V maju in juniju, ko vse zeleni, brsti in se veseli. tarejo Tebe skrbi zaradi Tvojega nepoduševljenega in še nekrščenega deteta — »Gojzerce«. Vidiš, tudi jaz imam brige in težave in to zopet s — svojim klubom. Toda kaj govorim: s svojim, saj ga nisem ustanovil jaz, ki sem le navaden član brez šarže, nego mu je ustanovitelj Peter Žmula (ime pride od — smole, ki se ga na vseh koncih in krajih drži od pamtiveka) — in z njim je velik — križ. Mož ti je v svojem življenju prebrodil že vse nijanse izpreminjaste mavrice in je v vseh mogočih krajih »urejeval« družbe in družbice po svoje. Zdai pa, ko je srečno in nesrečno ustanovil ta svoj in naš klub, ki je in — ni. je zopet tam, kjer je bil...

Veš, da smo se že pri krstu skregali zaradi — imena. Imena so sploh njegova — Ahilova peta. Nekdo je predlagal, da se imenuje hribolasko društvo Cepin, jaz pa kratkomalo: »Štrek« (pride od besede »štrik« ali vrv), ime da je kratko, točno in domače, takorekoč jugoslovensko (a la »vešeraj« in »glancpigelaj«) in ima v sebi skoro nekoliko — onomato poezije, dočim se »Cepin« čuje preveč — cepinasto in skoro bi dejal — premračno...

»Holt!« — je dejal naš prezident, ki ga imenujemo sem in tja — tako za kratek čas — »personificirani planinski dolg čas«, — »s tem pa že ne bo nič! Kar diši po poeziji, pa makar po »onomatični«, ne spada k bistvu našega udejstvovanja. Planinstvo in turistika nista za to tukaj, da bi se človek zabaval in se vedril — kakor je to trdil stari liberaluh Tajčer — sem spadata samo — glava in razum, številke in račun, kilometer in višinomer! Beseda o »vedrih planinah« je zrastla na polju neke meglovito — oblačne »prirodne estetike«, ki je zapeljala planinstvo na kriva pota, — na strampotico tako zvane »Gefilsduzleraj«. Kam pa pripelje taka duzlerija, nam kažejo vzgledi iz domače zgodovine in kulture. Tako ti je na primer takov-le »gefilsduzlar« iznašel »snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja«, drugi ti blodi v mesečni noči, ki se mu izprehaja v srebrnih šolnih pred njegovim planinskim bivakom, drugi zopet se celo povzpne do »okamenelega ponosa domovine«, tretji fantazira, da je bil kar ves narod velik pesnik, ko je postavljal cerkve na najlepših točkah sredi prirode. In tako dalje! Boga mi! Od kdaj je bila še kaka gora — »sivi poglavar« in to celo kranjskih snežnikov, ki jih sploh ni, oziroma so — prepovedani, kdo je že kdaj videl kako noč v šolnih, ponos iz kamna in pri zidanju pojoči narod, ko je pri tem kvečjemu klel in se pridušal »molitve bravši«!?

Tako je! Že slavni Strohschneider ali Bielohlawek — ali kako se je že ta zverina pisala — dunajski krščanski socijalec, občinski svetnik in velik prijatelj dunajskega župana Luegerja — (in to nekaj šteje!) je dejal: »Die ganze Dichterei kann mir g' stohl'n werd'n, is' eh nichts dabei, nichts als — Gefühlsduselei« — (zdaj vsaj veš, iz katerga repertoarja izvira ta imenitna beseda) — »und der Tolstoj ist von mir aus — ein Trottl»...

S takimi argumenti se pobija moj — »štrek,« jaz pa sem si domišljeval, da lahko vzamem na to imenitno originalno ime — patent! Vidiš, zlati moj srebrni oziroma sivi volk oziroma jelen, kako težko je biti človek — človek v klubu, kjer ni — stila in principov, na katerih je na primer sezidana Tvoja — »Gojzerica«. Pri Vas sicer nimate predsednika, pa imate zato korakarja in korakoslovca, podobarja in botanika, blagajno in — blagajnika. Pri nas pa je ravno narobe! Imamo štiri predsednike kluba brez — imena in blagajne, pet uradnikov brez — glasila... In se kregamo pri tem šele za — ime in principe — brez blagajne, ki je po Tvojem in po mojem glavna stvar.

Kaj boš Ti govoril »bogami,« — to je še več kot — »bogami,« to je že: »Sapienti sat!« ali bolje: »Bog i sreča junačka!« To je bolj po — jugoslovensko in več — zaleže! In ako nam ta dva — Bog in sreča junačka — ne bosta pomagala, — se bojim, da bo klub še poprej razpal, preden bo še ustanovljen in bo dobil svoje ime. To se je Petru Žmuli že parkrat v življenju pripetilo. To pa bi bilo jako — žalibog in potem: Žalostna nam majka! Tužnejšega »konca« iz naše frazeologije in vzklikoslovja, ki je pri nas jako bogato, ne poznam, — to je sploh poglavje zase, ki bi bilo vredno, da se vanj poglobimo. Kajti tak-le vzklik na koncu debate je kakor ocvirk vrh zabeljneih žgancev in ga ni zametavati!...

Toda... zdaj je pomlad zelena, in kdo bi mislil na bolj ali manj žalostne »konce«, ko vse brsti, poganja in — poka. In tako se je rodil sredi tega zelenja in v znamenju zelenja še drugi naš klub, ki s turistiko ni v direktni zvezi, a ga druži najlepša stvar — mladost — norost. Krstil ga je naš predsednik Pavle kratkomalo — »Grincajg«. Brez debate in soglasno sprejeto! Saj je pa v njem zbrana vsa najbolj razborita zelenjava najzahodnejše in najzelenejše četrti našega stolnega mesta. Od vsega početka ga je sama ubranost in soglasje, zato pa tudi zeleni, — toda kaj pravim — zeleni, on cvete in rodi kar sam od sebe, ne da bi bil pri tem vezan na kake principe, posebne sorte etike in estetiko. Vrhovno načelo mu je: svoboda — mladost — norost, predvsem pa — »oj ti preljubi ledik stan«! Najhujši »duzlar« in največji še tako malo poduševljeni »dolg čas« se v njem lahko razvije do — ekscesa, — do najvišjih višin in najnižjih globin...

Pa smo sklenili oni dan, da se vsi grincajgovci udeležimo prihodnjega občnega zbora neboglenega »Štrika« in predlagamo, da se nekrščeno »Gojzarico« in še ne čisto rojenim »Štrikom« fuzijoniramo pod prelepim skupnim imenom »Grincajg«, ki bo prevzel vodilno vlogo — in to po vsej pravici! Kajti ima on vsega, česar manjka i »Štriku« i »Gojzerici«; in ako vsak od obeh nekoliko odneha od principov, ki jih prav za prav nimata, — stvorimo skupaj sijajno »bando«, ki postane lahko najvažnejši faktor v našem narodnem življenju — Boga mi! V to nam pomozi Bog i sreča junačka!

Zeleni medved.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Sobota, 2. avgusta.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikon. — 19: Plošče. — 19.30: Novi kazenski zakonik. — 20.15: Jugoslovenski večer: G. Jelačin poje slov. narodne. — Ohcetna godba. — 21.05: Prenos iz Zagreba. — Prenos iz Beograda. — Napoved časa in poročila. — Prenos z Bleda.

Nedelja, 3. avgusta.

LJUBLJANA 8: Prenos slovesne službe božje s Kongresnega trga. — 8.30: Prenos gasilskega zborovanja iz zbornične dvorane na univerzi. — 10.30: Slavnostni sprevod gasilcev. — 16.30: Prenos javnega nastopa gasilcev. — 17.30: Koncert jeseniške godbe. — 20: Prenos koncerta delavske godbe »Zarja« z unionskega vrta. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Prenos z Bleda.

BEOGRAD 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30: Plošče. — 12.30: Koncert radiokvarteta. — 16: Ciganska godba. — 20: Prenos koncerta iz Somborja. — 22.15: Narodne melodije. — ZAGREB 10.30: Prenos gasilskega sprevoda iz Ljubljane. — 16.30: Prenos iz Ljubljane. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.10: Lahka godba orkestra. — PRAGA 18.15: Pevski koncert. — 20.10: Prenos simfoničnega koncerta iz Karlovih Varov. — 22.10: Prenos koncerta iz Bratislave. — BRNO 18.15: Pevski koncert. — 20.10: Prenos koncerta iz Prage. — 22.10: Prenos iz Bratislave. — VARŠAVA 17.25: Koncert godbe na pihala. — 19.25: Plošče. — 20.15: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.05: Orgle in violina. — 12: Orkestralen koncert. — 13: Lahka godba. — 15.30: Popoldanski koncert. — 17.20: Prenos iz Salzburga. — 18.30: Koncertna akademija. — 20: Orkestralen koncert: Mozart. — 22.20: Lahka godba. — BERLIN 20: Orkestralen koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 20.15: Operetni večer. — 23.15: Lahka godba orkestra. — LANGENBERG 18.30: Pevski koncert. — 20: Koncert solistov in orkestra. — Lahka glasba. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 12: Koncert orkestra. — 16: Narodne pesmi. — 17.15: Lahka godba. — 18.30: Ciganska godba. — 19.15: Operetni večer. — Jazz - band. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — Godba za ples. — 21.02: Opera »Carmen«.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priobčuje knjižničar Matija Rodè. (Nadaljevanje).

Cankar Iz. (ur.). Ivan Cankar Zbrani spisi X. 3543/44.

Knjige Mladinske matice III. 1930: Kresnice. 4611. — Rehar R., Vijolica Vera. Pravljična povest. 4612. — Erjavec Fr., Pod grajskim jarmom. 4613 r. — Grimm Splašak J., Mizica, pogrni se! 4614.

Bernsdorff H. R. — Jos. Vandot, Vohuni. 4615 r.

Milčinski Fr., Gospodična Mici. 4616.

Bazin René-Niko Kuret, Iz vse svoje duše. Roman. 4617.

Galsworthy John. — Oton Župančič, Temni cvet. Roman. 4618.

Debevec Jože, Stric Jaka, vzor popotnega junaka. 4619.

Dragaš B. dr., Pomoč novorojenčku in dojenčku. 4624 r.

Dular Milan dr. (ur.), Ljubljanski velesejem ob 10letnici (1921—1930). 4625 r.

Albreht Ivan, Začarana bukev. 4626.

Mohor Anton, Zbirka pesmi. 4727 p.

Lejkin N. A., Gdje naranče zru. Humoristični roman. 1365 h.

Sinclair U., Menjači. Roman. 1366. h.

Delteil Jos., Don Juan. 848 f.

Dekobra M., Le sphinx a parlé... Roman. 849 f.

Seeliger Emil, Spione und Verräter. 11407 z.

Mussolini Benito, Mein Kriegstagebuch 11408 z.

Mauclair C., Die sinnliche Liebe. 11409 z.

Martin William, Staatsmänner des Weltkrieges. 11410 z.

Lennhoff Eugen, Die Freimaurer. 11411 z.

Bonsels W., Mario und Gisela. 11412 n.

Köppen Edlef, Heeresbericht. 11413 n.

Schnack Friedr., Goldgräber in Franken. Ein Roman. 11414 n.

Possendorf H., Estrella und die Kröte. Okkulistischer Roman. 11415 n.

— Graf Lewenborg und die Vagantin. Ein Abenteuererroman. 11416 n.

Ehrenburg Ilja, Das Leben des Autos. 11417 n.

Manus Hirschfeld-Berndt Götz, Das erotische Weltbild. 11418 z.

Bengt Berg, Mein Freund der Regenfeifer. 11619 z.

Clemenceau G., Grösse und Tragik eines Sieges. 11620 z.

Tügel Lud., Der Wiedergänger. 11421 n.

Frank Leonhard, Das Ochsenfurter Männerquartet. Roman. 11422 n.

— Im letzen Hagen. Erz. 11431 n.

— Die Ursache. Erz. 11436 n.

— Karl nud Ana. 11437 n.

Scott Gabriel, Das eiserne Geschlecht. Roman. 11423 n.

Griese Friedr., Sohn seiner Mutter. Die Geschichte eines Kindes. 11424 n.

Goetz W., Muspilli. Erz. 11425 n.

Waggerl K. H., Brot. Roman. 11426 n.

Hinzelmann H. H., Der Freund und die Frau des Kriegsblinden Hinkeldey. Roman. 11428 n.

Korff-Rheda U., Die grosse Stunde des Camille Desmoulins. Ein Roman. 11428 n.

Egge P., Hansine. Roman. 11429 n.

Thornton W., Die Cabala. 11430 n.

Cocteau Jean, Enfants terribles. Roman. 11432 n.

Anet Claude, Mayerling. Roman. 11433 n.

Hesse H., Narziss und Goldmund. Erz. 11434 n.

Ross Collin, Der unvolendete Kontinent. 11435 z.

Navedene knjige se lahko naroče v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11, izposoja vsak delavnik od 4. popoldne do 8. zvečer najlepše knjige v desetih jezikih in modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Knjige se pošiljajo tudi po pošti na deželo in znaša izposojilni rok tri tedne, za znanstvene knjige štiri tedne, izven dravske in savske banovine še po en teden več. Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig, ki jih kupi, da si napišeš številke knjig doma!

J. Ribičič:

Prvega v mesecu

Stanujem v petem nadstropju. Prav za prav ni peto nadstropje, ampak je mansarda. Do mansarde vodijo stopnice, ki jih je 125. Lahko bi bil lift, pa ga ni. In ker so stopnice v tolikšni množini, jih prehodim počasi, da se preveč ne utrudim. Najmanj se mi pa mudi vsakega prvega v mesecu. Prvič, ker me doma nič prijetnega ne čaka, drugič pa, ker se rad ustavim ob vratih v vsakem nadstropju. Prvega v mesecu namreč skoro vsak družinski oče pozabi zapreti vežna vrata za seboj, ali pa jih samo pripre. Bodisi da je tako razburjen ali pa zato, da jo hitreje lahko pobriše v skrajni sili. Bodi kakorkoli: meni je dano, da slišim vsakega prvega v mesecu na poti v peto nadstropje pogovore, ki me zanimajo in ki so zelo poučni. Že precej v veži me pozdravi glas hišnice za pripirtimi, steklenimi vrati: »Saj se ne da živeti. Nekoč je bila navada, da so vratarji dobili od najemnikov napitnino, dandanes se ne zmenijo več za to. Na — spet je šel eden kar tako mimo!«

Podvizam nekoliko korak in dospem v prvo nadstropje. Že od daleč mi udari na uho tenek, nežen ženski glas: »Ali Frane„ vendar ne morem nositi takega klobuka k tej obleki. Nemogoča bi bila v družbi. Ali naj se pokrijem s temle, ali s temle, ali z onimle —, vsak je najmanj par mesecev star!«

Jo prekine moški glas: »Da ti povem enkrat za vedno: nimaš mi naročevati na svojo roko brez moje vednosti! Ne gre za klobuk, ne za ta stošek, za samovoljnost gre!«

»Bumf,« ga prekine nov glas. Vedel sem, kaj to pomeni: zaprla se je ona v svojo sobo in se ne bo prikazala do večera. On pa bo še pet minut hodil s težkimi koraki po sobi, nato vzame klobuk in odide v kavarno. Zvečer pa jo povabi v »Zvezdo« na vrt in vse bo pozabljeno in vsi bodo občudovali novi klobuk.

»Blagor njim, ki morejo« vzdihnem in se vzpenjam v drugo nadstropje. — Tam je pogovor srditejši. Glavno besedo ima on: »Nu, veš kaj! To je že od sile! Ali misliš, da ga delam, denar! Kaj praviš? Da ni mogoče? Kako pa je drugim mogoče? Le poglej malo okrog sebe. Koliko pa jih je, ki izhajajo s polovico tega, kar zaslužim jaz! Ne veš, kako? Kupi si zvezek, vnesi vsak dan sproti vse izdatke, glej, kje bi se dalo kaj prihraniti, pazi na služkinjo, omeji nekoliko svoje krožke, ki ti v ničemer ne hasnejo, pa boš videla, da se da marsikje kaj prihraniti. — Le poglej te izdatke v štacuni To je strašno, to je grozno! . . . Ali te bom res moral kontrolirati vsak dan, če se hočem ubraniti bankrota? — Kaj se boš sedaj cmerila! Rajši mi povej, kaj si delala, kam si. za zlodja vendar, utaknila ves denar!«

Odgovarjalo mu je le ihtenje, vedno glasneje in glasneje, dokler se ni izpremenilo v glasen jok. Tudi ta dva se do večera pobotata.

V tretjem nadstropju vodi ona pogovor:

»Tako torej! Vsega sem jaz kriva! Tega pa ne šteješ, kar si ti zapravil, he? Vsak dan kavarna, parkrat v tednu krokarija — — — A, kaj si rekel, da ne? Kakšna krokarija? Še vprašaš? Kdaj pa si prišel pred tednom dni domov, a? Kaj, da so prijatelji plačali? To lahko komu drugemu natveziš, ne meni!, Na, tu imaš svičnik, pa računaj, koliko stane prehrana in koliko staneš ti sam! Le računaj! Pa ne le sedaj. Ves mesec računaj! Sploh, vzemi vse gospodinjstvo sam v roke ta mesec, ko sem ti jaz preslaba gospodinja. Le vzemi, boš vsaj videl in boš vsaj doma!«

In je zažvižgalo po zraku: »frr«. Vedel sem: zdaj so sfrčale vse knjižice mimo njegove glave, ali celo v glavo. Koj nato vzame on klobuk in krene k Dalmatincu. Jezo bosta kuhala dva dni, nato bo vse dobro.

V četrtem nadstropju so vrata zaprta. Ali kljub temu jih njegov glas prodre: »To je pa že za hudiča! Tri sto Din! Izposodiš si tri sto Din, kar tako, ne da bi pomislila, kako bo z vračilom. In seveda natanko ta mesec, ko so mi odtrgali od plače za klobuk in kaj vem, za kaj še vse. Na, govori vendar! S čim boš vrnila? A? Kako? Mesarju ne bova plačala? Da bo kazal za mano s prstom? No, če tudi potrpi, kaj pa prihodnji mesec? Ti je zmanjkalo besed, kaj? Seveda, zdaj naj pa jaz premišljujem, kako in kaj. In naj morda tudi jaz grem k mesarju, kaj? In se mu lepo priklanjam in se ponižam, kaj ne? No, odgovori vendar!«

In ona odgovori! Ali govori s tako naglico, da odmeva od sten in ne morem drugega razumeti, kakor stavek, ki se venomer ponavlja: »Pa si drugo izberi!«

Truden in v skrbeh lezem proti mansardi. Vežne duri mojega stanovanja so priprte, kakor da me pričakujejo. Odložim v veži klobuk, prisluhnem — nič, vse tiho, vse mirno. Odprem vrata v kuhinjo: miza pogrnjena, na njej pa namesto krožnikov: knjižice in čeki in s številkami popisan papir in svičnik poleg. Na drugem koncu mize pa sedi moja žena. Komolci so ji uprti ob mizo, glavo tišči med dlanmi. Njen pogled je srdit, žalosten in resigniran, ko me pozdravi, kazoč na knjižice: »Preglej še ti, če se ujema — jaz ne morem več — znorela bom!«

Mihajl Zoščenko:

Naglica

To bo zgodba o nepmanu.* Tisti proletarci, ki tega nočejo čitati, naj ne čitajo. Mi jih nič ne silimo. Vendar pa je to precej zapletena reč. Nemogoče je preiti molče preko nje.

To se je zgodilo nedavno.

Nepman Jegor Gorbuškin sedi v svojem stanovanju in pije jutranji čaj. Maslo je seveda tudi poleg in sir. Sladkor je nasut kakor gora visoko, čaj pa je jagodni.

Sorodniki neutrudljivo spravljajo vase vse te dobrote in nepman Gorbuškin seveda nikakor noče zaostajati.

Med jedjo se kajpada razgovarjajo.

* Zasebni trgovec, tudi verižnik v sovjetski Rusiji.

Iz življenja in sveta

Potres v Italiji
Na ulici v Beneventu taborijo prebivalci pred svojimi zrušenimi hišami.

Če se zemlja razbesni

Poročevalec curiškega dnevnika »Neue Zürcher Zeitung« se je udeležil vožnje v južnoitalijansko potresno ozemlje in je poslal svojemu listu daljše poročilo, iz katerega posnemamo nekatere najbolj značilne pasuse. Svojemu poročilu je napisal naslednji uvod:

»Prepuščamo kardinalu napoljskemu nadškofu, naj gorenji naslov metafizično razloži. Visoki cerkveni knez je v nekem nagovoru na vernike svoje rezidence menil, da tičijo vzroki zadnje potresne katastrofe v tem, ker nosijo ženske naše koruptne dobe okrog vratu pregloboko izrezane obleke in ker so moški s prevelikim pohujšanjem izzvali božjo jezo. Na naši vožnji po težko prizadetem ozemlju smo pa zaman iskali žena in mož, ki bi jih mogli vsaj na zunaj smatrati za takšne grešnike. »Božja sodba,« kakor jo imenuje kardinal, je zadela preprost, kmečki živelj, ki je živel in delal po podeželskih mestecih in vaseh ter skromnih kmetijah.

V Napolju

so našteli komaj tucat smrtnih žrtev. Ne vprašujemo, kje ostaja tu logika, temveč ugotavljamo samo brezupno pomanjkanje resnične humanosti in lepe krščanske zahteve, da ne smeš soditi, »da ne boš sojen«.«

*

Po teh tehtnih besedah prehaja poročevalec na opis grozot, ki jih je opazil na omenjeni vožnji v poedinih krajih.

Benevent,

ki ga pozna drugače le tisti potovalec, ki se zanima za antično zgodovino, kaže skoraj na najsevernejši točki potresnega ozemlja že prve znake velike nesreče, ki je zadela to deželo. Tu naletiš na prve hiše, ki so se jim zrušila pročelja, in na zidove, ki jih podpirajo tramovi, ter na šotore Rdečega križa. Tudi zvonik mestne stolnice je ograjen z deskami, ker je računati s tem, da se bo zrušil. Drugače pa ni v ljudeh opaziti nobenih znakov prebite groze. Življenje teh ljudi gre svojo vsakdanjo pot. Ali se niso še prebudili iz groze, ali pa nagibajo južni Italci k fatalističnemu gledanju na dogodke življenja.

Šele

v Paduliju,

majhnem mestu na vrhu griča, si mora iskati avto svojo pot skozi razvaline porušenih poslopij. Gornji del Paduli-ja je ostal cel — znamenje, kako so ta potres prevladovale slučajne muhe in kako malo upravičena je beseda o »božji sodbi«. Vojaki, miličniki, karabinjerji in civilisti taborijo na malem glavnem trgu.

Pokrajina je gričasta, samotna, rodovitna in revna z drevesi. Na vrhu vsakega griča čepi mestece okoli cerkve ali gradu. Od daleč ne opaziš na teh mestecih nobenega znaka razdejanja in smrti. Ta vtis dobiš zlasti

pred Montecalvom.

Seveda, ko stopiš v mesto, tedaj se ti na mah razblini ta okrutni videz. Večina zidov stoji pač še pokonci, a v notranjosti poslopij je vse zrušeno. Ker ima mesto kvečjemu dvonadstropne hiše, se je večina ljudi lahko rešila na prosto brez poškodb ali pa le z lažjimi ranami. V tem času spi tudi mnogo ljudi, poljskih delavcev, kar na poljih in to je mnogim rešilo življenje. Pozimi bi bila nesreča vse strahotnejša. Prebivalci vlačijo iz napol porušenih hiš svoje preostalo imetje. Otroka ni videti skoraj nobenega, ker so jih odpravili že skoraj vse v počitniške kolonije fašističnih mladinskih organizacij.

V družbi se je vozil

papežev odposlanec,

ki naj bi pregledal in precenil oškodovano cerkveno imetje ter pomagal duhovščini v opustošenem ozemlju v njenih nadlogah in dolžnostih. V Montecalvu je zelo poškodovan neki kapucinski samostan. V notranjosti je mnogo porušenega, orgle v cerkvi so zagrmele — menihi pripovedujejo, da s strahotnim akordom — s korom na tla in se raztreščile. Menihi pravijo, da jim je le čudež ohranil življenje, a vendarle spijo sedaj rajši na dvorišču nego v v celicah, kolikor so ostale cele. Po poti je srečal avto staro ženico, ki je rešila iz razdejanja samo zrcalo v pozlačenem okviru. Še v svoji starosti je ostala dovolj ženska, da je v trenutku, ko je menila, da je nihče ne opazuje, vrgla bežen pogled v zrcalo.

V Arianu,

znatno večjem kraju, z višjimi stavbami, ni niti ene hiše, ki bi bila še uporabna kot človeško bivališče. Kazalci na cerkveni uri so obstali v trenutku nesreče in ga kažejo še sedaj: 1 ura 11 minut. Ljudje pripovedujejo, da je prišel potres najprvo kakor val, potem pa se je spremenil v strahovit ples, ki bi ga ne mogla vzdržati nobena stena. Vse to je spremljalo rjoveče podzemeljsko grmenje in mnogi so opazili baje zelene bliske in občutili žveplen smrad. Domišljija postane v takšnih trenutkih naravnost divje bujna. Mnogi pripovedujejo, da se je zemlja odpirala in požirala cela kmečka poslopja. Poročevalec je videl le nekoliko kakor roka širokih razpok v zemlji, ena je bila dolga kakšnih 20 m. Govoril je z ljudmi, ki so postajali bledi ob samem pripovedovanju svojih doživljajev v usodni noči. Najstrašnejše je bilo to, da se je vse izvršilo v popolni temi. Strah in groza sta zahtevala mnogo žrtev. V divji paniki so skakali ljudje skozi okna na kameniti tlak, kjer so se raztreščili, dosti pa jih je umrlo od kapi.

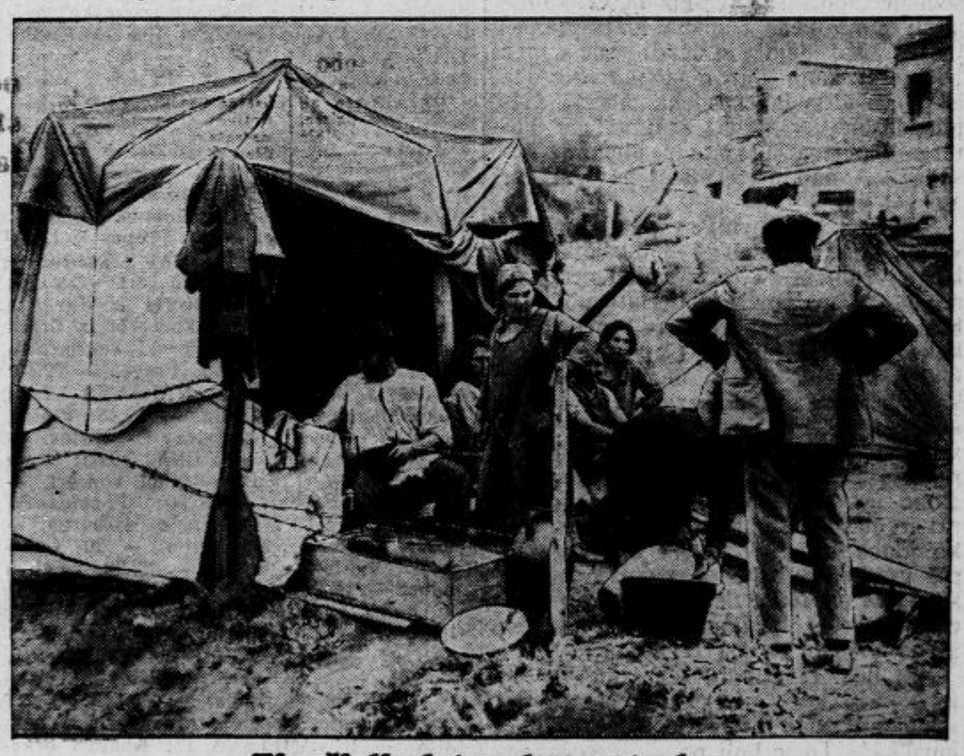

Tisoči ljudstva brez strehe
Prebivalci prizadetih krajev južnoitalijanskega potresnega ozemlja prebivajo v zasilnih šotorih pod milim nebom

Neizprosni Američani

Ruska velika kneginja Pavlovna, carjeva nečakinja, je lani kot begunka dospela v Zedinjene države. Kmalu je dobila prav lepo službo kot voditeljica modne trgovine na Peti cesti in več listov je prinašalo njene članke modne ali spominske vsebine. Toda velika kneginja je dobila samo začasno, 6-mesečno dovoljenje za bivanje v Zedinjenih državah. Oblasti so ji enkrat podaljšale to dovoljenje za nadaljnjih šest mesecev, ki je zdaj zopet poteklo. Zglasiti se je morala na emigrantskem »otoku solz«, v Castle Gardenu, kjer je dobila tri tedne časa, da uredi svoje zadeve. Nato mora zapustiti Zedinjene države. Dva meseca pozneje bi sicer zopet lahko dobila polletno začasno dovoljenje, a na temelju zakona o emigraciji bi morala kot Rusinja čakati vsaj 8 let na vizum za stalno bivanje z dovoljenjem, da sme vložiti prošnjo za ameriško državljanstvo. Velika kneginja je državnemu tajniku za socialno skrbstvo naslovila odprto pismo, v katerem piše, da se po Rusiji samo v Zedinjenih državah počuti doma in ga prosi za izjemno dovoljenje, da sme vložiti prošnjo za državljanstvo. A dnevni tisk pravi, da bo ta prošnja nedvomno odbita. Zakon o emigraciji ne pozna nobenih izjem.

Srebro pod cesto

Pod glavno ulico mesteca Cobalta pri Ontariu v Kanadi so odkrili bogato ležišče srebrne rude. Občinski svet tega mesteca je že privolil, da sme neka družba eksploatirati ta gotovo edinstveni rudnik srebra na svetu.

Mednarodni kongres duševnih delavcev
V Parizu zboruje kongres za mednarodno vzajemnost na polju znanosti in umetnosti, ki so se ga udeležile mnoge znamenite osebnosti. V prvi vrsti od leve proti desni sede: Titulescu, bivši rumunski zunanji minister, tretji v isti vrsti je prof. Einstein, poleg njega pa M. Rocco, italijanski minister pravde in Pavel Painlevé, francoski vojni minister.

Spor v habsburški hiši

Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator, ki se je po prevratu podal v Ameriko, je, kakor znano, imel tam hudo afero, ki je dolgo časa dvigala veliko prahu. Ameriške oblasti so ga prijele, češ, da si je na sleparski način prisvojil dragoceno ogrlico, ki je bila last nadvojvodinje Marije Terezije in ki jo je nekoč Napoleon I. podaril svoji ženi, hčeri avstrijskega cesarja Franca I. To ogrlico je bil prodal, pa so ga vtaknili v ječo. Te dni so ga izpustili proti kavciji 7500 dolarjev, o čemer je poročal tudi naš list. Sedaj pa je poslal nadvojvodov newyorški odvetnik Jakob Gilman bivši cesariciZiti pismo, v katerem vali odgovornost za vso škodo, ki jo je utrpel nadvojvoda in ki jo bo še utrpel, na cesarico kot glavo habsburške hiše in na nadvojvodinjo Marijo Terezijo, ki je nadvojvodo obtožila tatvine ogrlice. Gilman pravi v imenu svojega klienta, da sta bili aretacija in obtožba brez podlage in zahteva od bivše cesarice, naj plača 50 tisoč dolarjev odškodnine, poleg tega po tisoč dolarjev za vsak teden, ki ga je nadvojvoda prebil v ječi, pa vse stroške za obrambo. Odvetnik grozi, da bo njegov klient zvalil odgovornost na princa Otona, Zitinega sina, če se zadeva ne uredi še preden postane ta polnoleten. Slično pismo, ki napoveduje sodne korake zaradi odškodnine,, je poslal tudi nadvojvodinji Mariji Tereziji.

Serum proti gonoreji

Iz Šopronja poročajo, da se je posrečilo primariju v tamošnji Elizabetini bolnišnici dr. Juliju Szilvasiju po sedemletnem raziskovanju izdelovati serum, ki povzroča nenavadno hitro ozdravljenje gonoreje (kapavice). Že po petih ali kvečjemu šestih dneh je pacient popolnoma ozdravljen, kar je ugotovil dr. Szilvasi sam v premnogih slučajih in cela vrsta madžarskih in avstrijskih zdravnikov, ki so začeli zdraviti po njegovi metodi. Z izdelavo takšnega seruma so se trudili strokovnjaki že pred kakšnimi štiridesetimi leti, a jim ni uspela, ker je gonoreja čisto človeška bolezen in se ni dala vcepiti živalim. Po vsej priliki pa je našel dr. Szilvasi kakšno metodo, ki omogoča ustalitev gonokokov, povzročiteljev te bolezni, v živalskem telesu in ustvarjanje protivnih strupov v živalski krvi.

Dolina stoletnikov

V dolini Azau ob vznožju najvišjega kavkaškega vrha Elbrusa so našli moskovski raziskovalci veliko število zelo priletnih osetinskih domačinov. Starec Muhamed Osipkin s 150 leti se je rodil pod carico Katarino II., ki ji pravi »baba-car«. Altin-Hulajeva, baje 160-letna starka, je že bila 30-letna mati v letu 1812., ko je prišel Napoleon v gorečo Moskvo. Altin je preživela moža (umrl s 110. leti) in oba starejša sina (umrla sta v 90. in 60. letu). Zadnjič je porodila v svojem 100. letu! Nekoč, ko so še lovili Turki po Kavkazu lepotice za sultanov harem, so jedli ti ljudje samo surovo divjačino in pili ledeno studenčnico. Zdaj je civilizacija napredovala tako, da imajo domačo živino in si lahko privoščijo ajrana (kislega mleka) ki so ga prej poznali samo bogataši. A glavni vzrok dolgoletnosti so radioaktivna tla. Gorske trave zacelijo vse rane in tvore. V starih časih so se tu ozdravili celo na kugi oboleli, med tem ko je zahtevala ta bolezen tisoče življenj v nižavah.

Lepotna tekma v Deauvilleu
Gdč. Nitykowska, najlepša žena Nemčije, pred žirijo, ki izbira tekmovalke za bodočo svetovno lepotno tekmo.

Milijonar potepuh

V Stauntonu (severoameriška država Virginija) je umrl v precej revnih razmerah dr. James E. How, ki je bil v potepuških krogih na glasu kot milijonar. Dr. How je bil pravi čudak. Študiral je v Harwardu in v Oxfordu ter je leta 1915. podedoval veliko imetje. A ni si privoščil razkošnega življenja, temveč je šel med potepuhe,, da bi med njimi živel njihovo svobodno življenje. Pomagal jim je rad s svojim nasvetom in denarjem in je ostal temu svojemu idealu zvest do smrti. Čeprav je potepuhom počasi žrtvoval vse svoje imetje, tako da je umrl kot reven mož, vendar ga ti niso priznavali za polnovrednega člana svoje družbe,, da, čestokrat so ga sprejemali z nezaupanjem in sovraštvom.

»Ko pospravimo, gremo odpret trgovino. Tam moramo na vsak način nadomestiti, kar smo tukaj pojedli.«

Mahoma pa na stopnišču pozvoni. Takoj potem stopi v stanovanje običajen človek in pravi:

»Jaz sem agent GPU. Ne bojte se! Tisti izmed vas, ki je nepman Jegor Gorbuškin, naj se hitro obleče in gre z menoj. Tu je poziv.«

Nepman Gorbuškin je v obupu prebledel. Pričel je čitati poziv. Res ga kličejo zastran neke kazenske stvari. Tresoč se po vsem telesu je vstal od mize in zobje so mu šklepetali.

»Samo, da ni po kaki višji odredbi,« pravi. »Višje odredbe jako težko prenašam. Ostalo bom pa že kako z božjo pomočjo prestal.«

Goreče se je nepman poslovil od svojih domačih, potožil o nestalnosti sreče, zavezal v ruto še nekaj nepojedenih reči in tri škatle cigaret ter med splošnim jokom odšel.

Odšel je in ni bilo seveda nič več slišati o njem. Odbila je že tretja ura popoldne.

Po vsem stanovanju so pričeli jokati in tarnati. Sorodniki so se prišli posvetovat, kaj in kako.

Soproga, madam Gorbuškina, jokaje reče:

»Sama ne vem, zakaj so ga prijeli. Eno pa je gotovo: oni tam bodo že kaj takega našli. Vsakdo ima kaj na vesti in vsak človek hodi večkrat po stranpotih. Ali je zato treba višjih odredb?«

Nepmanov brat Pavel Gorbuškin pa pravi:

»Upam, da tu ne more biti govora o višjih odredbah. Lahko pa se zgodi, da vam zavoljo njegovega socialnega položaja zaplenijo premoženje. To je še najbolj verjetno. Svetujem vam, da prodaste vse premoženje, ker sicer kot vdova ne boste imeli s čim živeti.«

Sorodniki so začeli seveda takoj kakor na povelje brskati po omarah. Najrazličnejše kostume in obleke so znosili na kup in pričeli prodajati. Od vseh strani so se zbrali sostanovalci in kupci. Tudi pohištvo so prodali in za pianino se jim je posrečilo dobiti prav čedno vsoto.

Proti večeru so, skratka, prodali vse. Pričeli so še stanovanje oddajati. Vdova in brat sta si obdržala samo stransko sobico, vse ostalo pa so zasedli drugi.

Ob sedmih zvečer pa se je mahoma pojavil nepman Gorbuškin. Vesel je bil in malo vinjen.

»Fu,« pravi, »koliko hrupa za nič. Mislil sem, da je po višji odredbi, pa ni bilo nič podobnega. Poklicali so me samo zaradi neke uradne poizvedbe. Nekako tako kakor za pričo. Od prevelikega veselja sem potem poscdel pol urice v restavraciji. Oprostite mi, da sem vam napravil toliko skrbi.«

Temu je seveda sledil nem prizor v prodanem stanovanju.

Vendar pa ni bil nepman Gorbuškin nič kaj posebno jezen.

»To je prav za prav sijajno,« pravi, »da ste prodali. Vsi hodimo po stranpotih. Zato je mnogo bolj varno in prijetneje, če človek nima nič premoženja.«

Po malem fox-trotu so se sorodniki previdno razšli po svojih domovih.

PATENTNE FOTELE

divane, otomane, madrace, klubne in salonske garniture, vseh vrst žimo, gradi za žimnice in vsa tapetniška dela izdeluje solidno in najceneje 10118

FRANC JAGER

Ljubljana, Sv. Petra nasip štev. 29.

Ameriško ženstvo kot čuvar morale
Igralka Marlene Dietrich in režiser Jos. Sternberg, zoper katerega so ameriška ženska društva naperila bojkot. Vzrok je, ker se hoče Sternberg ločiti od svoje žene baje zavoljo imenovane igralke. V Ameriki, kjer so ločitve zakona na dnevnem redu, morajo biti ravno igralci vzgled zakonske zvestobe, ako hočejo ostati pri svojem poslu.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Služba dob

Natakarico
pošteno in zanesljivo, čedne zunanjosti, če mogoče s kavcijo, sprejmem v prometnem kraju. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 31734

Foto. pomočnik (ca)
dober kopist dobi preko sezone mesto na Bledu. — Hitre ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fotograf«. 31787

Kroj. pomočnika
dobro izurjenega v fini konfekciji, v stalno delo sprejme Anton Škofic, Jernejeva cesta 24, Ljubljana VII. Predstaviti se je samo po 7. uri zvečer. 31793

Za pisarno kot praktikanta
absolventa štirirazr. meščanske šole, z odličnim uspehom, sprejme Tekstilna tovarna na Dunajski c. št. 75. 31785

Natakarico
prilazno in pošteno sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31675

Knjigovodjo
perfektnega in samostojnega v nemški in slovenski korespondenci sprejmemo. Ponudbe pod »1. september« na Aloma Company, Ljubljana. 31716

Varuhinjo
pridno in zanesljivo, z znanjem šivanja sprejmem takoj k trem šoloobveznim otrokom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31618

Uslužbenko
mlado in močno, ki zna tudi paketirati, išče »Omnia«, Miklošičeva cesta 14. Nastop takoj. Vprašati danes med 3. in 5. uro. 31763

Gospodinjo
preprosto, starejšo, valeno vsakega dela in vrta, varčno ter skrbno išče samostojen gospod z enim otrokom. Ponudbe z življenjepisom in zahtevki na oglasni oddelek »Jutra« pod »Miren dom«. 31765

Brivskega pomočnika (co)
verziranega v postrežbi gospodov in dam, onduliranja, vestnega in solidnega sprejmem s 1. septembrom za vodstvo filialke. Dobra plača. — Ponudbe na naslov: Kreutz, Sevnica. 31739

Dopisnika (co)
s perfektnim znanjem slov., nemškega in hrvaškega jezika, strojepisja ter nemške in hrvaške stenografije, z nastopom 1. ali 15. septembra išče delniško društvo v Zagrebu. Obširne ponudbe z curriculum vitae na Zagreb I. poštanski pretinac 158. 31742

Učenko ali učenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejme Franjo Grabjec, fotoatelje, Miklošičeva c. 6 — nasproti hotela »Union«. 31669

Brivskega pomočnika
dobro verziranega v moški stroki in po možnosti tudi v pubi striženju, z dobrimi spričevali, sprejme takoj Miha König, brivec v Dravogradu. Hrana in vsa oskrba v hiši; mesečna plača 300 Din. 31666

Gospodično
zanesljivo, z veseljem do malih otrok in znanjem slovenščine, nemščine ter nekoliko šivanja, sprejmem na deželo. Prednost imajo tiste, ki so že bile pri otrocih. Plača po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31654

Postrežnico
pošteno in snažno, za 1½ ure dopoldne in 1½ ure popoldne iščem. Izve se v Križevniški ulici 7, I. nadstropje — Detter. 31807

Oglarja
v stalno delo sprejme takoj An. Tež. Sočava. 31821

Učenca
povsem zdravega in krepkega, s potrebno šolsko izobrazbo sprejme takoj trg. firma J. Kušlan, Kranj. — Tisti, ki imajo v trgovini že nekaj prakse, imajo prednost. 31811

Brivskega pomočnika
starejšega, ki bi vodil podružnico, dobrega delavca, ki zna tudi buhi striči — z vso oskrbo v hiši in proti dobri plači sprejme takoj Karel Doležal, brivec — Ježica 87. 31802

Trgovsko učenko
ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj Ernest Samobor, trgovec, Sv. Marjeta-Rače. 31840

Blagajničarko
za točilnico sprejme hotel Šrukelj. 31828

Več soboslikarjev in pleskarjev
sprejmem takoj proti dobri plači. — Naslov v trgovini barv »Lustra«, Gosposvetska cesta 12. 31832

Trgovski potniki

Trgovski potnik
ki nepretrgoma potuje že 10 let po Dravski banovini v papir. in galanterij. stroki, z avtom (samovozač), želi še zastopstvo od riskantnega in nebolečega šefa. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Engrosist«. 31744

Potniki
Ugodno je naprodaj skoraj nov avto »Opel« — takse prost. Ugodni plačilni pogoji tudi na mesečne obroke. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »20.000«. 31741

Potnika
ki je v špecerijskih trgovinah dobro uveden išče kot zastopnika domača zmožna tvornica čokolade in kanditov. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »T. I.« 31535

Zaslužek

Gospodično
ki igra violino, iščem za damsko kapelo. Ponudbe s sliko na naslov: Slavko Raškaj, kapelnik — hotel »Central«, Bielovar. 31738

Brzi prevoz tovora
enkratno do 1½ tone z avtom po ugodnih cenah priporoča Čamernik, Ljubljana, Dunajska cesta 36 — telefon 2236. 31683

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za prodajo manufakturnega blaga privat. strankam v Ljubljani in okolici. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani. 31562

Pouk

Konverzacijo v nemškem jeziku
iščem. Ponudbe z navedbo honorarja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konverzacija«. 31777

Instrukcije
iz vseh realnih predmetov daje z uspehom reven akademik. Zmeren honorar. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31760

I. oblastv. koncesijonirana
šoferska šola
Camernik, Ljubljana
Dunajska cesta štev. 30 (Jugoavto) telefon 2236. Pouk in praktične vožnje 251

Gojko Pipenbacher Šoferska šola
Ljubljana, Gosposvetska 12. Enomesečen kurs. Moderne metode. 28976

Instruktorja
za matematiko in zemljepis za I. razred real. gimnazije iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Srednješolec 1919«. 31803

Službe išč

Fant
ki je vršil službo prejemalca lesa in ima dobra spričevala, želi kakršnokoli službo. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31746

Trgovski pomočnik
železnine in špecerije, začasno v inozemstvu, išče primerno službo. Gre tudi kot vodeča moč na deželo. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Agilen 2000«. 31838

Absolvent meščan. šole
išče kakršnokoli službo. Dopise na podruž. »Jutra« v Mariboru pod »Takoj«. 31725

Izurjena pletilja
želi službe. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31621

Trg. pomočnica
z večletno prakso, dobro verzirana v manufakturi in galanteriji, želi premeniti mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Št. 1930«. 31775

Službo portirja
išče m v večjem hotelu. — Zmožen sem angleškega, francoskega, slovenskega in deloma tudi nemškega ter ruskega jezika. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 31691

Zobozdr. asistentka
z daljšo službeno dobo išče mesta v svrho izpopolnitve, najraje v Ljubljani. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod značko »Dobra pomoč v kavčuku in zlatu«. 27052

Trgovski pomočnik
veščo mešane stroke, išče službo za takoj. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober manufakturist«. 31822

Vzgojiteljica
z znanjem nemščine in srbohrvaščine, želi mesta v dobri hiši. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra vzgoja«. 31730

Prodam

Malinovec
pristen, pripravljen iz aromatičnih gorskih malin, kg po 18 Din nudi stara lekarna »Pri orlu«, Celje, Glavni trg. 31635

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju, najmanj 5 kg, potem čisto belo zgoje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

Trgovski inventar
kompleten za trgovino mešanega blaga po ugodni ceni proda Franc Gulda, Maribor, Meliska cesta št. 26. 31627

Tehtnice
»Florenz Express«, tehta 10 kg, brez utežev, decimalke 1/100 1/1000 kg malo rabljene po nizki ceni prodam vsled opustitve trgovine. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 29052

Premog in drva
prodaja Jezeršek. Vodmat 200

Otomano
in nekaj oprave prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31813

Motorna vozila

Avto »Opel«
štirisedežen, v zelo dobrem stanju proda Rudolf Dergan — Laško. 31737

Indian Scout
radi odpotovanja prodam za 15.000 Din proti takojšnjemu plačilu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31773

Avto
sedemsedežen, dobro ohranjen, z novo pnevmatiko, močne konstrukcije, pripraven za tovorni voz, prodam za 12.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31693

Poltovorni avto
nosilnosti do 600 kg, zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31769

Auto plašča
740 × 140, skoraj nova, rabljena 500 km, po nizki ceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31648

Ugodna prilika
Skoraj nov »Opel« avto, takse prost, za 20.000 Din naprodaj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Auto 2000«. 31555

Avto
mali, dvosedežen — ki se lahko z malimi stroški predela v tovornega, ugodno prodam. Ponudbe na glas. oddelek »Jutra« pod šifro »Uzodna prilika 19«. 29219

Kapital

Družabnik
izvrsten organizator, lesni manipulant, s 70—100.000 Din kapitala, s sodelovanjem pristopim h kakršnemkoli rentabilnem podjetju — eventuelno sprejmem primerno službo, s položitvijo kavcije. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 31731

Katera plemenita oseba
posodi pošteni šivilji od 5—7000 Din za dobo 5 let, proti primernemu obrestovanju. Cenj. ponudbe pod »Samostojna 99« na oglas. oddelek »Jutra«. 31752

Dosmrtno oskrbo
popolno, z lepim stanovanjem dobi starejša oseba, če plača 30.000 Din naprej. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mala družina«. 31748

Posestva

Hiši
št. 1 in 19 (Handlern, p. Kočevska Reka) z zemljišči in kmetskim orodjem naprodaj. Hiša št. 1 je popravljena in v prav dobrem stanju. Pojasnila daje Joh. Wittine, Handlern 10, pošta Kočevska reka. 29375

„Doko“ čevlji

za dame, gospode in deco v vseh modnih barvah in oblikah zopet v izpopolnjeni zalogi.

Cene najnižje!

„DOKO“, Ivan Čarman,

Prešernova ulica 9, dvorišče.

1 ali 2 srednješolk

sprejme boljša rodbina v popolno oskrbo v enodružinsko vilo z velikim vrtom, kopalnico, klavirjem, na željo tudi najboljše obleke v domači izdelavi. Poizve se v hotelu Union, soba št. 84. 10541

IŠČEMO, zmožnega,

laboranta

z večjo prakso v cementni stroki. Izčrpne ponudbe na »Cementarno Trbovlje«. 10534

Telefon 2718

Preselitve

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 36.

Stavbno parcelo
do 1200 m² veliko kupim v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Horák«. 31784

Enodružinsko hišo
popolnoma novozidano, z velikim vrtom prodam. — Potreben kapital 35.000 Din. Kmetič Miha, Tezno pri Mariboru 175. 31543

Hiša
v brezhibnem stanju, s 4 kompletnimi stanovanji takoj naprodaj v Rožni dolini. Več se izve cesta V št. 10. 31732

Hotel, kavarno in restavracijo
prvorazredno, s krasno in veliko enonadstropno hišo, v najmočnejšem in prometnem mestu Savske banovine, kar vse leži na glavnem trgu najstrožjega mestnega centra, radi starosti in osamljenosti prodam. To hotelsko podjetje je zelo rentabilno, ker je brez konkurence, ima 25 popolnoma moderno opremljenih sob za tujce s kopalnicami, prostorno stanovanje za lastnika in osobje, krasno restavracijo in kavarno s štev. inventarjem, vse dovršeno komfortno opremljeno. Velike pivnice, avtogaraže za 6 avtomobilov. Pred kavarno in restavracijo velika hladna terasa, a poleg nje nasproti prekrasno lastno letno kopališče z ogromno plažo, na glavni reki Savske banovine, s 60 kabinami, čolni in divnimi nasadi. Ta mogočni in rentabilni obrat je v polnem delovanju, ob železniškem, avtobusnem in ladijskem prometu. V mestu vse srednje šole, močna garnizija, veliki dnevni, tedenski in mesečni sejmi. Krasna poljedelska eksistenca za močnejšo družino. Resni interesenti dobe pojasnila v Savezu gostilničarskih zadrug, Zagreb, Ilica 146-I. 31667

Hišo
z manjšim posestvom in gostilno, ali brez nje, blizu mesta ali v industrijskem kraju kupim. Ponudbe s ceno na naslov: A. Križe, Ptuj - Hajdina 2. 31619

Hišo z vinotočem
takoj prodam zaradi preselitve. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Vinotoč«. 29365

Majhno hišico
ali majhno posestvo, blizu cerkve — najraje kje na Gorenjskem kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Št. 26«. 31826

Pohištvo

Spalnice
lepe po 3000 Din in kuhinje po 1200 Din prodaja Vidmar v Zg. Šiški. 31729

Oblačila

Moško obleko
dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 31810

Lokali

Natakarice, pozor!
Gostilno v centru mesta Bakar-Sušak oddam proti odkupnini z vsem inventarjem. Prednost imajo z osebno pravico in kapitalom. Naslov: V. L., gostilna »K pristanišču« — Bakar. 31756

Trgovino
mešanega blaga, z opravo takoj prodam radi službenih razmer. — Je na zelo prometni cesti v Ljubljani in cena zelo nizka. Poleg trgovine se lahko uredi tudi stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31703

Deželsko gostilno
za 95.000 Din proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30. 29184

2 pritlična prostora
manjša, v sredini Ljubljane takoj oddam za pisarno, krojaču, šivilji ali slično. Vprašati v društvu posestnikov, Salendrova 6 31721

Trgovski lokal s skladiščem
oddam na Dunajski cesti 37. Vprašati istotam v I. nadstropju, desno. 31797

Garažo
v Knafljevi ulici takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31820

Gostilno in mesarijo
na najprometnejši cesti prodam takoj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Mariboru. 31839

Mlekarno
na prometnem kraju sredi mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13819

Velik lokal
lep in svetel, na najboljši prometnem kraju v Kranju, z lepim stanovanjem oddam s 1. septembrom t. l. interesentu, ki zamore enoletno najemnino plačati naprej. Vse popolnoma novo prenurejeno, pripravno za boljšo obrt, oziroma večjo trgovino, za primerno dobo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Velik promet 22«. 31835

V najem

Gostilno
dobro vpeljano, izletišče, vrt, sredi lastnega vinograda oddam v najem najkasneje do 20. avgusta — radi nujne preselitve. Potreben kapital do 30.000 Din. Naslov: »Vinovrh«, Zagreb, Vrhovec. 31554

Tvornica usnja
stara in dobro uvedena, v večjem provincialnem mestu Hrvatske naprodaj. Na željo se odda v najem tudi samo lokal za trgovino z usnjem in stanovanje. Pismena vprašanja na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »35«. 31764

Majhno gostilno
z gospodarskim poslopjem vzamem v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Blizu kolodvora«. 31649

Gostilno
dobro idočo, s kuhinjo in stanovanjem, ali trgovino vzamem takoj v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gostilna Ljubljana«. 31806

Dijaška stanovanja

4—5 dijakov
sprejmem s hrano ali brez. Električna razsvetljava. — Urbančič, Hrenova ul. 19. 31767

Dijakinjama
oddam lepo in zračno sobo s hrano in souporabo klavirja. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31827

Stanovanja

Stanovanje
3 sob, kopalnice, terase in pritiklin, v I. nadstropju ter enosobno s pritiklinami, v prizemlju oddam s 1. novembrom za Bežigradom. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 31770

Stanovanje
2 sob in kuhinje dobi tisti, ki posodi nekaj denarja. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Okolica sv. Petra«. 31780

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin takoj oddam v Zeleni jami, Val. Vodnikova 30. 31728

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam stranki brez otrok. Kavškova cesta 5. 31759

Solnčno stanovanje
s 3 velikimi sobami, kopalnico in vsemi pritiklinami takoj oddam pri svečarni J. Kopač & Co., Celovška cesta 32. 31766

Komfort. stanovanje
3 manjših sob takoj oddam v vili ob Tivoliju. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 31668

Snažno stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin išče mirna stranka. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31638

Stanovanje
kompletno, s 3 sobami in kopalnico na plin, sredi mesta išče za november družina 4 odraslih oseb, ki dobro plača. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31522

Komfortno stanovanje
trisobno, solnčno in suho, z vsemi pritiklinami, s solnčno verando, kopalnico itd., v dve leti stari hiši ob Dunajski cesti oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31812

Stanovanje
z 1 ali 2 sobama in pritiklinami iščeta 2 osebi, ki sta vsa dan odsotni. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »K. R. 26«. 31814

Sobe

Lepo sobo
s poseb. vhodom in električno oddam v Slomškovi ul. št. 14, pritličje, desno. 31715

Dve lepi sobi
oddam takoj za pisarno na Miklošičevi cesti štev. 14 I. nadstropje. 31705

Sobo
v sredini mesta, z električno in posebnim vhodom oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31792

Prazno sobo
s strogo separiranim vhodom išče samec. Oferte na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Samec«. 31789

Mesečno sobo
v bližini Križank iščem s 15. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sedlec«. 31783

Gospodična
išče ceneno opremljeno sobico s 15. septembrom v šentpeterskem, tabor., ali vodmatskem okraju. Takojšnje ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Čisto in zračno 84«. 31684

Opremljeno sobo
lepo, z električno in posebnim vhodom, bližu Tabora odda Ana Pirc, Prisojna ul. št. 3-II. 31753

Opremljeno sobo
lepo, z dvema postelјama iščem samo za mesec avgust proti dobremu plačilu, v bližini Linhartove ulice, oziroma Bežigrada. — Ponudbe na: Jelka Brajer, Gosposka ulica štev. 9-II. 31747

2 sobi za pisarno
v bližini sodišča iščem s 1. septembrom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Odvetnik«. 31583

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, z balkonom ter električno oddam s 15. avgustom 1 ali 2 solidnima gospodoma. — Vprašati na Poljanski cesti št. 13-II — levo. 28486

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, z balkonom ter električno oddam s 15. avgustom 1 ali 2 solidnima gospodoma. Vprašati na Poljanski cesti 13-II — levo. 28486

Opremljeno sobo
lepo, z električno, razsvetljavo ter souporabo kopalnice oddam v bližini vojašnice kralja Aleksandra. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31799

Sobo
oddam v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31795

Prazno sobico
lepo, popolnoma separirano oddam na Dunajski cesti 37 — Informacije istotam v 1. nadstropju, desno. 31796

Lepo sobo
prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom in balkonom, v Gradišču oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31804

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom oddam gospodu s hrano ali brez. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31826

Prazno sobo
s poseb. vhodom in električno, najraje v pritličju ali I. nadstropju, v bližini sv. Petra ali na Poljanah išče za delj časa samski gospod. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 31830

Majhno sobico
zračno, za mlajšo gospodično, s popolno oskrbo in hrano iščem — po možnosti blizu bolnice — pri dobrosrčni samski gospe ali majhni družini, za dobo 2 ali 3 mesecev. Naslov z zahtevki je poslati na ogl. oddelek »Jutra« pod značko »Takoj«. 31834

Kam po kam?

Naznanilo
Cenj. občinstvu naznanjava, da sva prevzela gostilno »Fister« na Zaloški cesti 10. Točila bova pristna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina. Za obilen obisk se priporočava E. in N. Loboda. 31771

Vsi na domačo vrtno veselico
ki se bo vršila dne 3. avgusta t. l. v kolodvorski gostilni v Brezovici pri Ljubljani. Za vsestransko postrežbo, kakor jed in pijačo ter govolino zabavo bo preskrbljeno. Cenjeno občinstvo k obilni udeležbi vabi Ivan Furlan. 31743

Gasilci!
Za žejo pogasiti je najbolj prikladno na Cankarjevem nabrežju št. 5. Se priporoča Lasan. 31829

Dopisi

Krka
Svetujem, odpelji takoj domov. Pridi, druzače možne nove zapreke. Težko čaka Tv. 31761

P. Joško!
Vedno samevam, točim po Tebi, nameravam svidenje pri »Lisičkah«, točen čas bom sporočila. — Poljub. 31660

Starejša gospa
ločena — z dobro obrtjo, želi znanja z inteligentnim in dobro situiranim starejšim gospodom — od 60 let naprej. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Dober prijatelj«. 31572

Diesel-motor

kompl., 40 HP, znamke Weizer, Graz, se vsled razprodaje ugodno proda. Natančneje se izve pri »Vijak« d. z o. z., Gregorčičeva 5. 14441

Slamoreznico
v dobrem stanju kupimo. Zamenjamo tudi tritonski tovorni avto »Fiat« za dva para težkih konj, oziroma dobavimo za iste smrekova drva v kolobarjih 20 × 50. Tozadevne izčrpne ponudbe je nasloviti na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Slamoreznica«. 31561

Čitajte vedno naše oglase!

Glasbila

Gredenčni gramofon
visok, črno politiran, skoraj popolnoma nov, ki igra izvrstno in zelo glasno, naprodaj v Jenkovi ulici 13, pritličje. 31831

Živali

Volčji pes
1 leto star, krasen eksemplar, z rodovnikom, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29283

Tri male papige
2 rumeni in 1 zelena, so ušle. Pošten najditelj naj jih proti nagradi vrne v Žibertovi ulici 25. 31824

Stroji

Elektromotor
rabljen, 15—16 Ks, 220 V, v dobrem stanju, en mali dvoini valj, 6 ½ m traverze 20 cm visoke, rabljene, dva kamna 1 m široka in okoli 10 palcev debela kupi J. Krajnc, Varaždin — Streljačka ulica 4. 31713

Pletilni stroj
št. 10/80 100 cm, rabljen, išče Katica Bučar, Glina. 31686

Pletilni stroj
LL št. 8/80 od firme H. Stoll, navijalni stroj (Spulmaschine) s 3 vreteni, opremljen s Schemag paralin aparati, 1 stroj št. 6/60 od firme H. Stoll, prodam. Vsi stroji so malo rabljeni, brezhibni. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 29198

Razno

IZVANREDNA PRILIKA!

Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnenom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 290.

Ležalka za sončanje — (Liegestuhl) najnovije vrsti, stane samo Din 130.

Madraci punjeni z volnom stanejo samo D 750.

L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82.

262

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbe. Pri okrajnem sodišču v Ptuju se vrši dne 2. septembra ob 10. dopoldne dražba nepremičnin, zemlj. knj. d. o. Sela, vlož. št. 208. Cenilna vrednost 9384 Din; najmanjši ponudek 6256 Din. — Pri istem sodišču se vrši dne 5. septembra ob 10. dražba nepremičnin, zemlj. knj. d. o. Drstelja, vlož. št. 65. Cenilna vrednost 28.460 Din, vrednost pritikline 300 Din; najmanjši ponudek 19.175 Din. Ravno tam dne 9. septembra ob 10. dražba nepremičnin, zemlj. knj. d. o. Vumpah, vlož. št. 70. Cenilna vrednost 45.950 Din; vrednost pritikline 250 Din; najmanjši ponudek 30.800 Din. Ravno tam dne 12. septembra ob 9. dražba nepremičnin, zemlj. knj. d. o. Velika Varnica, vl. št. 41, d. o. Ložina vl. št. 22. Cenilna vrednost 8053 Din; vrednost pritikline 675 Din; najmanjši ponudek 5880 Din. — Pri okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah, soba št. 19, se vrši dne 10. septembra ob 9. dopoldne dražba nepremičnin, zemlj. knj. Sv. Ema, vlož. št. 155. Cenilna vrednost 1904.80 Din; najmanjši ponudek 1269.87 Din. — Pri okrajnem sodišču v Kostanjevici dne 15. septembra ob 9. dopoldne na licu mesta v Orehovcu in Dobah dražba nepremičnin, zemlj. knj. Kostanjevica, vl. št. 141. Cenilna vrednost 81.433 Din; vrednost pritikline 1730 Din; najmanjši ponudek 55.288.70 Din. — Pri okrajnem sodišču v Kostanjevici se vrši dne 29. septembra ob 9. dopoldne, soba št. 4 dražba nepremičnin, zemlj. knj. Orehovec, vl. št. 989, 981, 987. Cenilna vrednost 29.447 Din; vrednost pritikline 590 Din; najmanjši ponudek 19.631.32 Din. — Pri okrajnem sodišču v Mariboru se vrši dne 1. oktobra ob 10. dopoldne, soba št. 11, dražba nepremičnin, zemlj. knj. k. o. Sv. Marjeta na Dr. p., vl. št. 408. Cenilna vrednost 15.932.50 Din; vrednost pritikline 85 Din; najmanjši ponudek 8161.66 Din.

Razpisi. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje za kemični institut mesto dnevničarja - steklopihača. Prošnje, pravilno opremljene z dokumenti v originalu, naštetimi v členu 12 uradniškega zakona, in sicer v originalu, je poslati na rektorat do 15. avgusta 1930. — Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 25. avgusta 1930 ob 11. dopoldne nabavo 48 m gumijevih tepihov.

Mag. št. 24030/30. ref. V. 10553

Razpis.

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

oddajo slikarskih in kleparskih del v poslopjih „Liceja“ in „Mladike“ v Ljubljani

Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami pri mestnem gospodarskem uradu, soba 15.

Ponudbe je vložiti do 9. avgusta 1930 ob 11. uri dopoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani
dne 1. avgusta 1930.

Darujte za slepce!

Nakupni trg češkoslovaškega eksportnega blaga odličnih svetovnoznanih tekstilnih izdelkov.

XI. LIBERŠKI VELESEJEM
16. do 22. avgusta

Vozne olajšave v: Jugoslaviji 50 %, Č. S. R. 33 %, Dopotovanje brez vizuma, Legitimacije oddaja:

SPLOŠNI SEJEM
TEKSTILNI SEJEM
SEJEM TEKSTILNIH STROJEV
TEHNIŠKI SEJEM

Ljubljana: Aloma Company, Aleksandrova cesta 2; Čsl. konzulat, Bleiweisova cesta 18/I. 10553

RAZPIS.

Krajevni šolski odbor v Krašnji p. Lukovica razpisuje ofertalno licitacijo večjih

zidarskih, mizarskih in tesarskih del

pri napravi nove učilnice in drugih prostorov. Sprejemanje ponudb se zaključi 12. avgusta ob 12. uri. Načrti in pojasnila pri naslovu na razpolago. 10543

Vabilo na redni občni zbor

I. južnoštajerske vinarske zadruge v Celju, r. z. z o. z., ki se vrši v nedeljo 10. avgusta 1930 ob 10. uri predpoldne v zadružni pisarni, Cankarjeva ulica 11 v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora, 2. poročilo načelstva in nadzorstva, 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929, 4. volitev načelstva in nadzorstva, 5. pristop k revizijski Zvezi, 6. predlogi zadružnikov, 7. slučajnosti. Ako bi občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu pravil 1 uro pozneje drugi občni zbor, ki je brezpogojno sklepčen. V Celju, dne 30. julija 1930. — Načelstvo. 10557

V. Williams:

KRVAVA MAŠA

Epopeja velike francoske revolucije.

Javoir ga je pogledal; v njegovih očeh je bilo tiho vprašanje, dvom, nezaupljivost. Neodločno je vstal, a v naslednjem trenutku se je spet vsedel. Videti je bilo, da nekaj premišljuje. Nato pa je segel z debelo rdečo roko v žep. Hektor je bil obupan.

»Če je tako državljan ... je dejal Javoir in gledal svojega spremljevalca, »vem, da ste pošten mož ... plačal bom račun in ko prideva domov, mi vrnete denar.«

Pri teh besedah je privlekel iz žepa oguljeno denarnico.

»Steklenica starine — 14 liber,« je dejal in potrkal s kozarcem na mizo, da prikliče gostilničarja.

Spet razočaranje. Hektor si ni mogel več pomoči. Poskočil je in se oziral po cesti navzdol. Grand-Duc je bil že izginil. Ulica Sv. Honorja je ležala prazna v opoldanski vročini. Javoir je spet udaril ob mizo, a gostilničarja ni bilo od nikoder. Hektor je videl v tem svojo zadnjo nado.

»Vi ste dober dečko, Javoir,« je rekel vojščaku, »takoj vam bom vrnil denar, ko prideva domov. Toda, kje je krčmar? Gotovo spi v kakem kotu. Hiteti morava. Pojdite v hišo pogledat, Javoir in plačajte račun, potem pa urno na pot.«

S temi besedami je stopil na solnce, kakor da hoče čakati Javoira. Komaj pa je bil izginil Javoir v sobo, že je vzel Hektor pot pod noge. Hitel je po ulici v tisto smer, od koder sta bila prišla, nato je zavil v prvo stransko ulico in tekel kakor še nikoli v svojem življenju. K sreči so bile ulice prazne. Hektor ni mislil na drugo, kakor da pride čim prej k Loisoni.

Domneval je, da jo bo našel še v njenem starem stanovanju. Darras je dal Hektorju razumeti, da Loison še ni aretirana. Iz tega je sklepal, da so bili Darrasa prijeli izven njegovega stanovanja.

Šele na senčnatem bulvarju je Hektor nehal teči. Kakor je bilo videti, se mu je beg posrečil, Javoir je brzkone mislil, da ga Hektor ni hotel počakati in da je odšel kar naprej k Couthonu. Zato se mu tudi gotovo ni zdelo vredno sklicati ljudi in koga opozoriti na to — in najbrž je bil zdaj sam na poti k Couthonu.

Hektor je hitel po bulvarju navzdol, dokler ni zagledal vrat zavetišča sv. Martina in je spet pospešil korake. Iz zvonika cerkve Naše Gospe je oznanil zvon četrto uro in prav tedaj je Hektor prestopil prag hiše, kjer je stanovala Loison.

Pred hišo je stal ročni voziček, natovorjen s skromno opravo. Dva moža sta pravkar prinesla s stopnišča belo-rdečo progasto žimnico. Vrata v Darrasovo stanovanje so bila široko odprta.

Čeprav je bil Darras komaj pred nekaj urami umrl, so se že vselili novi stanovalci v njegov dom.

Loison je stala na hodniku pred svojimi vrati. Roke je imela oprte na ograjo in se ni ganila. Stala je mirno kakor kip. In videti je bilo, kakor da stoji že dolge ure na istem prostoru in kakor da čaka ... čaka ... Njene oči so bile polne tesnobe in skrbi. Neprestano je strmela k vhodu. Niti Hektorja ni spoznala. Moral jo je prijeti za roko, da ga je sploh opazila.

»Kje je Darras?« je zašepetala kakor otrok, ki se boji teme. »Zakaj se še ni vrnil?«

Z veliko nežnostjo jo je odpeljal v njeno malo sobico. Sledila mu je brez obotavljenja. Hektor je zaprl vrata za seboj in posadil Loison na enega izmed obeh stolov, ki sta stala sredi sobe. V sobi je bilo soparno. Loison se je vsedla in prekrižala roke. Neizmeren obup, ki se je izražal na njenem obrazu, mu je globoko segel v srce. In sočutje, globoko sočutje, ki mu je stiskalo srce, je bilo jasno zapisano v njegovih očeh in Loison je vedela vse, preden je mogel Hektor kaj povedati. Glavica ji je klonila na prsi in vse drobno telesce se je treslo od ihtenja.

Pustil jo je, da se je razjokala. Lažje je gledal njene solze kakor prejšnjo tiho muko, ki ji je kamenela v obrazu. Čez nekaj časa je dvignila obraz in pogledala Hektorja solznih oči.

»Odšel je, da nakupi živeža,« je poročala. »Od predsinočnjega večera ga čakam, a ga še ni nazaj. In ko so se jeli tuji ljudje seliti v njegovo stanovanje sem slutila — najstrašnejše ...«

Spet je vsa potrta obmolknila. Čez nekaj časa je izdavila vprašanje:

»Kdaj ... kdaj se je zgodilo?«

»Danes opoldne. Smehljaje je šel v smrt — junak. Njegova zadnja misel je veljala vam, Loison.«

Loison je spet glasno zaihtela. Čez nekaj trenutkov si je obrisala oči in ponudila Hektorju svojo drobno ročico.

»Zahvaljujem se vam, gospod Jean, da ste mi prišli povedat, kaj se je zgodilo. Vem, da je bila ta vaša pot združena z velikimi nevarnostmi in zato sem vam tembolj hvaležna. In zdaj — zbogom, dragi prijatelj, želim vam sreče na vaši življenski poti!«

Vzel je njeno roko in jo obdržal v svoji.

»Pošiljate me proč, Loison?«

Odvrnila je oči od njega in pokimala.

»Za vse svoje prijatelje pomenim nevarnost,« je dejala tiho. »Vi v vaši službi ne morete občevati z menoj. Jakobinski vohuni so povsod razpostavljeni in če vas najdejo pri meni, boste žrtvovali življenje, kakor ubogi Darras!«

Videti je bilo, kakor da je šele zdaj opazila, da jo drži še vedno za roko. Hitro mu jo je odtegnila.

»Že svojčas sem vam bila rekla, da je bolje, če se najina pota ločijo,« je rekla nekoliko hladneje. »Vi živite svoje življenje in nočem, da bi morali trpeti zaradi mene.«

»Mar v resnici mislite, da vas bom zdaj prepustil vaši bedi? Da bi vas zapustil, Loison, ki ste mi rešili življenje? Darras me je s svojimi zadnjimi besedami prosil, naj se zavzamem za vas? Ali res mislite, da bi vas mogel zapustiti?«

»Ne potrebujem vašega sočutja ...«

»Loison ...« Prijel jo je za komolec in jo potegnil k sebi, da mu je morala pogledati v oči. »Loison, krivico mi delate, če ste mislili, da sem vas hotel zapustiti. Ali niste našli mojega listka? Tatovi so me bili napadli na ulici in ležal sem šest dni brez zavesti! Drugače bi bil gotovo držal besedo in prišel k vam!«

Pobesila je glavico. Njene drobne ročice so nemirno begale sem in tja.

BURROUGHS ADDING MACHINE COMPANY, DETROIT USA

PODRUŽNICA LJUBLJANA ✻✻ STROJI ZA SEŠTEVANJE, RAČUNANJE IN KNJIŽENJE

VLJUDNO JAVLJA CENJENIM ODJEMALCEM, DA SE OD 1. AVGUSTA 1930 DALJE NAHAJAJO PISARNE IN MEHANIČNA DELAVNICA V

GLEDALIŠKI ULICI 4

TELEFON ŠTEV. 33-47

10467

Udeleženci Vseslovanskega gasilskega kongresa izrabite ugodno priliko!

Nabavite si vso svojo potrebo JESENSKEGA in ZIMSKEGA MANUFAKTURNEGA BLAGA **NA OBROKE** po zelo ugodnih cenah pri

Oblačilnici ILIRIJA

LJUBLJANA, Mestni trg 17./I. Tel. 2825

Ste li že kdaj nosili nove Viktorija platnene čevlje?

s prešitim gumastim podplatom, iz najboljšega materijala, ugodna fazona, popularne cene.

Bele in sive.

Idealni poletni čevlji za hišo in vrt, za ulico in šport.

Dobivajo se v vseh trgovinah s čevlji.

Na vsakem podplatu zaščitna znamka.

Prodaja na veliko: PALMA, Zagreb, pošt. pret. 226. 10178

Najnovejša moda
Elegantni vzorci
Bogata izbira

Crepe de Chine
Crepe Georgette
Crepe Mongol
Crepe Satin
Veloutine
Foulard
Moirè
Taffet
itd.

10374

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Mag. št. 24829/30 ref. IX. 10459

Razpis.

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

oddajo zidarskih in ostalih del za napravo javnega stranišča v Spodnji Šiški.

Navodila in razpisne podloge se dobi v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II, v času uradnih ur od ponedeljka, dne 4. avgusta 1930, naprej. Ponudbe je vložiti do dne 9. avgusta ob 11. uri dopoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 28. julija 1930.

Gostilna T. Menzinger

LJUBLJANA, vhod s Sv. Petra ceste 43 in Komenskega ulice štev. 24,

priporoča cenjenim gostom prvovrstna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina ter gorke in mrzle jedi. — Prostoren senčnat vrt. 10470

289

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici,

katera EDINA izdeluje to blago **iz najboljšega materijala in prodaja najceneje**

Jos. R. PUH, Ljubljana

Gradaška ul. št. 22. tel. 2513

KONKURS

I. Puku Tvrđavske Artiljerije za Parkovu četu u Baošiću Boka Kotorska potreban je jedan majstor **elektro-mehaničar.**

Kandidat koji bi hteo da se primi Državne službe biće primljen u istu u svojstvu činovnika 3. kategorije 4. grupe 1. stepena osnovne plate, ako ispuni sledeće uslove i podnese dokaze:

1. Da je podanik Kraljevine Jugoslavije (uverenje nadležnih opštinskih vlasti);

2. da nije stariji od 30 godina (krštenica);

3. da je vladanja i ponašanja dobrog, da ne pripada nijednoj razornoj organizaciji, da nije suđen i osuđivan, da nije pod stečajem i da nije naklonjen porocima (uverenje nadležne opštinske vlasti);

4. da je odslužio propisan rok u stalnom kadru;

5. da je duševno i telesno zdrav (dokaz lekarsko-komisijski izveštaj po naređenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice L/1 br. 12440 od 20. XI. 1920 godine);

6. da ima po tač. 3. čl. 6. Zakona o činovnicima građanskog reda najmanje svršena 4 razreda srednje škole ili nižu stručnu školu sa propisanim završenim ispitom, da ima potrebnu stručnu spremu, a specijalno dužu praksu u rukovanju i održavanju električnih postroja i instalacija kao i rukovanju i održavanju akumulatorskih postrojenja, dokaz svedoćbe i uverenje o dosadanjem službovanju, što će dokazati školskim svedoćbama, i uverenjem esnafskog zanata;

7. oženjeni imaju da prilože izvod venčanih i ako imaju decu i izvod rođenih.

Molbe sa propisanom taksom imaju se dostaviti Komandantu Boke Kotorske (za referenta inženjerije) u Hercegnovome do 1. septembra 1930 godine.

Iz Kancelarije Komande Boke Kotorske

I. Br. 2535 od 17. jula 1930 godine.

A. A. 10537

Otvoritveno naznanilo!

Naznanjam p. n. občinstvu, da **OTVARJAM** z 31. julijem t. l. v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti štev. 7

I. mlečno in brezalkoholno restavracijo

v kateri se bo cenjenim obiskovalcem postreglo s prvovrstnimi mlečnimi izdelki, mrzlimi in toplimi mlečnimi jedmi, slaščicami in raznimi brezalkoholnimi pijačami. — Prodaja se tudi v večjih količinah čez ulico.

Solidne cene in sveže blago bodo omogočali ceneno in zdravju koristno prehrano cenjenim obiskovalcem. — Za obilen obisk se priporoča

10453 **MARIJA ČAMERNIK roj. LIPOVŽ**

Največja senzacija tega leta!

10469

Garnitura jedilnega orodja alpacca-srebro za 6 oseb Din 250, Elegantен gramofon - kovčeg s ploščami Din 250. Nadalje 30 neverjetno cenenih gospodinjskih predmetov. Zahtevajte katalоge gratis in franko.

1. razpošiljalnica „Omnia“ Ljubljana

Šele sedaj sem sprevidel, da ni zdravja brez dobre prebave želodca. Pritisk v želodcu, pogosta vrtoglavost, glavobol, nespečnost, zoprn okus, vzpehavanje, hemoroidi (zlata žila) so navadno posledica mučne zaprtosti. V vseh teh slučajih je najbolje jemati

LAKSIT

ki je najprijetnejši za zauživanje, ker ima vonj in okus čokolade in je najcenejši. — Originalna škatljica za 12kratno uporabo stane v vseh drogerijah in lekarnah 10 Din. — Po pošti razpošilja 166

DVORSKA LEKARNA, BOGOJEVICA, SKOPLJE.

Stoewer pisalne stroje

za potovanje in pisarne dobite najceneje pri tvrdki

LUD. BARAGA, LJUBLJANA

Telefon 29-80 Šelenburgova ul. 6

19

Prodaja se v Javnih skladiščih

(BALKAN) v LJUBLJANI, dokler traja zaloga:

Vino OPOLO Pelješac od 12 gradov po Din 3.50 liter
Vino BELO Pelješac od 12 gradov po Din 4.25 liter

vse popolnoma zdravo, naravno, dobrega okusa in lepe barve. — Redka prilika!

10470

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.